

זוהר לעם

ואתחנן

כי תצא

קבלה לעם
www.kab.co.il

תוכן עניינים

31	פרשת כי תצא	3	פרשת ואתחנן
31	מוציא שם רע	3	והגית בו יומם ולילה
33	כי ימצא איש נערה בתולה	3	חצות לילה
34	ולו תהיה לאישה	3	צריך לכסות עיניו שלא יסתכל בשכינה
35	עשר ולא תשע	4	אתה החילות להראות
35	ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ	4	קול דברים
36	ושימח את אשתו	6	ואתה פה עמוֹד עימדי
36	ביומו תיתן שכרו	6	כותנות עור
37	יראת חטא קודמת לחכמתו	6	ד' פרשיות התפילין
38	אין מצווה שלא נכללו בה ע"ס	9	ייחוד עליון וייחוד תחתון
38	דגים וחגבים אין טעונים שחיטה	12	היראה
38	ושים בסלע קינֶךְ	12	האהבה
39	בר נפֶלי	13	המזוזה
39	הלווייתן	15	שָׁמַע ובשכמל"ו
39	צעקה הנערה המאוכֶּזֶה ואין מושיע לה	16	ארבע פרשיות תפילין של ראש ותפילין של יד
40	עטרה על ראשו ואילן נאה לפניו	18	אלקינו אלקיך
40	ודיברתם אל הסלע	18	מים ששופכים לפני הפתח
41	משה בן המלך	19	היושבֵי בשמיים
42	מרֶאָה במרֶאָה דמיון וחלום	20	אותי עזבו
44	ארבעים חסר אחת	20	האובדים בארץ אשור
44	הייבום והחליצה	21	ה' ישמור צאתך ובואך
44	לקיים כל דבר שלף איש נעלו	21	ואהבת את ה' אלקיך
47	המתחסד עם קונו	22	כל עצמותיי תאמרנה
48	להכרית זרעו של עמלק	22	בתחילה היצה"ר הוא כאוֹרֵחַ
48	אין מתחילים בב' ובד'	23	פרשת ק"ש, רמוזים בה עשרת הדיברות
49	ושפחה כי תירש גבירתה	23	כי הוא חייך ואורך ימיד
50	אליהו אל תתעכב מלרדת	24	כְּבוֹד חכמים וְנֶחֱלוּ
51	פסח חמץ ומצה	24	פנים אל פנים
51	תפילין של ראש ושל יד	25	ושיננתם לבניך
52	עשרה שופרות	25	ארבעה בתים של התפילין
52	רה"ש פסח שבועות סוכות	26	אֹרֵז מְרוֹז
		26	הן עוד היום גדול
		28	מראש האצילות עד תחיית המתים

פרשת ואתחנן

1. ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמור, אדניי הוי"ה אתה החילות להראות את עבדך. כתוב, ויִסַּב חֲזַקְיָהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל ה'. כמה חזק כוח התורה, וכמה היא עליונה על הכול. כי

כל מי שעוסק בתורה אינו ירא מעליונים ומתחטונים, ואינו ירא מהמקרים הרעים שבעולם, משום שהוא אחוז בעה"ת, התורה, ואוכל ממנו בכל יום.

והגית בו יומם ולילה

3. עצה לאדם, כשהוא עולה על מיטתו בלילה, צריך לקבל עליו עול מלכות שמיים בלב שלם, ולהקדים למסור אליו פיקדון הנפש. משום שכל אדם טועם בלילה טעם המוות, כי אילן המוות שורה בעולם, המלכות, וכל רוחות בני אדם יוצאים ועולים ומסתתרים אצל המלכות. ומשום שהם ניתנים בפיקדון, כולם חוזרים אח"כ למקומם.

2. כי התורה מלמדת את האדם ללכת בדרך האמת, מלמדת לו עצה איך לשוב לפני אדונו, ואפילו מוות נגזר עליו, הכול מתבטל ומסתלק ממנו, ואינו שורה עליו. וע"כ צריך לעסוק בתורה יומם ולילה, ולא יסור ממנה. כמ"ש, והגית בו יומם ולילה. ואם מסיר ממנו התורה, או שנפרד ממנה, הוא כאילו נפרד מהחיים.

חצות לילה

תהילה לדוד. שהמתפלל תפילה לפני אדונו, צריך לעמוד בתפילה כמו המלאכים העליונים, להתחבר עימהם, שהם נקראים העומדים. כמ"ש, ונתתי לך מְהַלְכִים בֵּין הָעוֹמְדִים. וצריך לכוון רצונו לפני אדונו, ויבקש בקשתו.

8. בשעה שהאדם קם בחצות לילה ממיטתו לעסוק בתורה, כרוז קורא עליו ואומר, הנה בָּרוּךְ את ה' כל עבדי ה', העומדים בבית ה' בלילות. ובבוקר, כשהוא עומד בתפילה לפני אדונו, הכרוז ההוא קורא עליו ואומר, ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה.

9. אחרי שגומר תפילתו ברצון לפני אדונו, צריך למסור נפשו ברצון הלב למלכות. וכמה עצות יש לאדם בכל דבר. ובשעה שהוא נמצא בתפילה, כל אלו המילים שהאדם מוציא מפיו בתפילה היא, כולן עולות למעלה ובוקעות אווירים ורקיעים, עד שמגיעות למקום שמגיעות ומתעטרות בראש המלך. ועושה מהן עטרה. התפילה שמבקש האדם להקב"ה צריך לכוון שתהיה תפילת תחנונים. מאין לנו זה? ממש, שכתוב, ואתחנן אל ה'. זוהי תפילה טובה.

4. כשמתעורר רוח צפון בחצות לילה, והכרוז יוצא, והקב"ה בא לגן עדן להשתעשע ברוחות הצדיקים, אז מתעוררים כל בני המלכה וכל בני ההיכל לשבח את המלך הקדוש, ז"א, ואז כל אלו הפיקדונות של הרוחות שנמסרו בידה של המלכות, כולם מחזירה לבעליהם. ורוב בני העולם מתעוררים משנתם בשעה ההיא. והפיקדונות של כולם מוחזרים להם.

5. אלו שהם מבני ההיכל העליון, עובדי ה', עומדים בקיומם, ומתעוררים ועוסקים בתשבחות התורה, ומתחברים עם כנ"י, המלכות, עד שמאיר היום. כשבא הבוקר, הוא וכל בני היכל המלך, כולם באים אל המלך הקדוש, ז"א. והם נקראים, בני המלך והמלכה.

6. כשבא הבוקר צריך לנקות את עצמו בכל, הן נקיות הגוף והן נקיות הנפש, ולהתחמש בכלי נשק שלו, בציצית ובתפילין, להשתדל עם מלך הקדוש, ז"א, כי בלילה השתדל במלכה. עתה בבוקר, בא עם המלכה לחבר אותה עם המלך.

7. בא לבית הכנסת, מטהר את עצמו באמירת הקורבנות, משבח בתשבחותיו של דוד המלך. אחוז תפילין בראשו, ציצית בכנפי בגדו, אומר

צריך לכסות עיניו שלא יסתכל בשכינה

[בעי למכסייה עיניו דלא יסתכל בשכינתא]

שפותח עיניו בשעת התפילה, או שאינו משפיל עיניו לארץ, מקדים עליו מלאך המוות. וכשנפשו יוצאת, בשעת פטירתו מהעולם, לא יסתכל באור

10. מי שעומד בתפילה, צריך ליישר רגליו, וצריך לכסות ראשו כמי שעומד לפני המלך, וצריך לכסות עיניו, כדי שלא יסתכל בשכינה. ומי

שבחו של אדונו ואח"כ להתפלל תפילתו. כי משה אמר בתחילה, אתה החילות, ולבסוף אמר תפילתו, אַעֲבֹרָה נָא וְאָרָאָה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה.

מהו השינוי בכתוב, אדניי הוי"ה אתה החילות, שתחילה כתוב, אדניי, באל"ף דל"ת נו"ן יו"ד, ולבסוף הוי"ה, שאנו קוראים אלקים? אלא הסדר כך הוא מלמטה למעלה, כי אדניי הוא מלכות, הוי"ה הוא ז"א. ואמר כך, כדי לכלול מידת יום בלילה ומידת לילה ביום, ולחבר הכול יחד כראוי. מידת יום היא ז"א, ומידת לילה היא מלכות.

השכינה, ולא ימות בנשיקה. מי שמזלזל בשכינה, הוא מזלזל בשעה שנצרך לה. כמ"ש, כי מְכַבְדִּי אֶכְבֵּד וּבוֹזֵי יִקְלוּ.

11. מי שמסתכל בשכינה בשעה שמתפלל, איך יכול להסתכל בשכינה? אלא לדעת אשר ודאי השכינה עומדת לפניו בשעת תפילתו, וע"כ אסור לו לפתוח עיניו. כמ"ש, ויִסָּב חֻזְקִיהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר. כי שם שרתה השכינה. משום זה צריך שלא יהיה דבר חוצץ בינו ובין הקיר בשעת תפילתו.

12. מי שעומד בתפילה, צריך תחילה לסדר

אתה החילות להראות

אז כתוב, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.

15. ויאמר ה' אליי רב לך, אַל תוֹסֵף דַּבֵּר אֵלַי עוֹד. אמר הקב"ה למשה, משה, רב לך שהתחברת בשכינה, מכאן והלאה אל תוסף. רב לך באור השמש, שהיה אצלך. אל תוסף, כי הגיע זמן הלבנה, יהושוע, והלבנה אינה יכולה להאיר עד שייאסף השמש. אבל, וְצַו אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְחֻזְקָהוּ וְאַמְצָהוּ. אתה, השמש, צריך להאיר אל הלבנה.

16. כתוב, ואתם הדבקים בה' אלקיכם, חיים כולכם היום. וכתוב, אשרי העם שִׁכְּחָה לֹ, אשרי העם שה' אלקיו. אשרי העם, שהקב"ה בחר בהם מכל העמים עכו"ם, והעלה אותם לגורלו, ובירך אותם בברכתו בברכת שמו. כמ"ש, כִּי הֵם זָרַע בִּירַךְ ה'. בירך ה' ממש, ברכת שמו.

17. כל שאר העמים שבעולם, מסר אותם הקב"ה לשרים ממונים השולטים עליהם. וישראל, אחז אותם הקב"ה לגורלו ולחלקו להתאחד בהם ממש, ונתן להם התורה הקדושה, כדי להתאחד בשמו. וע"כ כתוב, ואתם הדבקים בה', ולא בממונה אחר כשאר העמים.

13. איזו התחלה היא כאן, שאמר, אתה החילות? אלא ודאי משה היה התחלה בעולם, להיות שלם לגמרי. אמנם יעקב היה שלם קודם למשה, שהאילן, ז"א, נשלם בו למטה כעין של מעלה. כי היו לו י"ב בני, כנגד י"ב גבולים דז"א, וע' (70) נפש, כנגד ע' ענפים שבאילן העליון, ז"א. אבל מה שהיה למשה, לא היה לאדם אחר.

כי התעטר ביתר שלמות, בכמה אלפים ורבות מישראל, בתורה, במשכן, בכוהנים ובלווים, בי"ב שבטים, בי"ב נשיאים הממונים עליהם, בע' סנהדרין. והוא נשלם בגוף שלם, ת"ת, הכולל ימין ושמאל, כי אהרון היה לימינו, נחשון לשמאלו, והוא ביניהם.

14. משום זה כתוב, אתה החילות להראות את גודלך, מימין, אהרון. ואת ידך החזקה, משמאל, נחשון. וע"כ משה היה התחלה בעולם ולא יעקב. ומיהו הסיום? מלך המשיח הוא הסיום, כי אז תימצא שלמות בעולם, מה שלא היה כן לדורי דורות. בעת ההיא תימצא שלמות למעלה ולמטה, ויהיו כל העולמות בזיווג אחד.

קול דברים

ורצע אדוניו את אוזנו במרצע, משום שפגם המקום שנקרא שמיעה. והוא דיבור והוא שמיעה.

20. קול דברים אתם שומעים ותמונה אינכם רואים. תמונה, היא כמ"ש, ותמונת ה' יביט, שהיא המלכות, שזה כתוב רק בשבחו של משה, שהיה מסתכל במראה המאירה, ז"א. וע"כ, ותמונת ה' יביט, המלכות, המגלה את הוי"ה.

ותמונה, קול פנימי, בינה, שלא הייתה נראית כלל אפילו למשה. זולתי קול, זה קול אחר, חיצוני, המלכות, הנקראת קול דברים. ולמה

18. וידבר ה' אליכם מתוך האש, קול דברים אתם שומעים ותמונה אינכם רואים זולתי קול. קול דברים, קול הנקרא דיבור, שכל הדיבור תלוי בו. קול ז"א, דיבור המלכות. אלא כיוון שהדיבור תלוי בקול, ע"כ נקראת המלכות קול דברים. וע"כ כתוב, וידבר ה' אליכם מתוך האש, כי דיבור תלוי במלכות, הנקראת אש, והמלכות נקראת קול דברים.

19. קול דברים אתם שומעים. כי שמיעה אינה תלויה אלא במלכות, משום ששמיעה תלויה בדיבור. משום זה כתוב, אתם שומעים. וכתוב,

26. בשעה שניתנה התורה לישראל, כל הקולות נמצאו, מבינה ומז"א וממלכות, שבינה נקראת קול פנימי, וז"א קול חיצוני, והמלכות קול דברים. והקב"ה ישב על הכיסא, מלכות. וז"א נראה מתוך המלכות.

והדיבור של המלכות יצא מתוך העליון שעליו, ז"א, כמ"ש, פנים בפנים דיבר ה' עימכם בהר מתוך האש. שז"א ומלכות היו פב"פ, והדיבור יוצא, ודיבר מתוך האש והשלהבת, קו שמאל, שדחה הדיבור מחוץ לז"א, ע"י הדפיקה של רוח ומים, קו אמצעי וקו ימין, הנותנים כוח אל השמאל.

ונמצא הדיבור, המלכות, יוצא מכל ג' הקווים דז"א. כי אש רוח ומים, ג' קווים דז"א, יצאו מהשופר, בינה, הכוללת את כולם. וישראל התרחקו מתוך היראה הזו.

27. ומשום היראה, אמרו ישראל למשה, ואת תדבר אלינו את כל אשר ידבר ה'. שאמרו, אין אנו רוצים בכוח העליון שלמעלה, כלומר מז"א, אלא ממקום הנוקבא, המלכות, ולא יותר. כמ"ש, ואת תדבר אלינו. אשר את רומז על הנוקבא.

אמר להם משה, ודאי החלשתם הכוח שלי, והחלשתם כוח של המלכות. כי לולא התרחקו ישראל, והיו שומעים כל אלו הדברים מז"א, כבתחילה, לא היה העולם יכול אח"כ להיחרב, וישראל היו חיים לדורי דורות.

28. כי בשעה הראשונה, אחר ששמעו הדיבור הראשון, מתו, כי אילן המוות, המלכות, גרם להם. ואח"כ חזרו לתחייה, וקמו וגדלו, שהשיגו המוחין דגדלות. ורצה הקב"ה להכניס אותם לעה"ח, ז"א, העומד למעלה מאילן המוות, כדי שיהיו חיים לעולם. התרחקו ולא רצו, אז נחלש כוחו של משה שעליהם, ונחלש כוח המלכות.

אמר הקב"ה, אני רוצה לקיים אתכם במקום עליון, שתתדבקו בחיים, ואתם רוצים את המקום שהנוקבא שורה בו. ומשום זה כתוב, לך אמור להם, שובו לכם לאוהליכם. כל אחד ילך לנוקבא שלו, ויתיחד בה, כיוון שירדו לעולם דנוקבא.

29. ועכ"ז, כיוון שישראל לא עשו זה, אלא מחמת יראה עליונה שהייתה עליהם, כתוב עליהם, מי ייתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי. מכאן, שכל מי שעושה דבר ואינו שם ליבו ורצונו לצד הרע, אע"פ שהדבר הוא רע, כיוון שלא עשה ברצון, אין עונש שורה עליו, ואינו כאדם אחר העושה ברצון. והקב"ה אינו דן אותו לרע.

נקראת הבינה תמונה? משום שכל תיקון הגוף, ז"א, שהוא ציור ו"ק וי"ב גבולים וע' ענפים, יוצא מהבינה.

21. ולמה המלכות נקראת תמונה? משום שהתיקונים שלמטה, תיקוני בי"ע, יוצאים ממנה. ומשום זה נקראות הבינה והמלכות ה"ר וה"ת, משום ששוות זו לזו.

ה"ר, כמ"ש, קול גדול ולא יסף, כי המעיינות שלה אינם פוסקים לעולם. כי היא עם אבא, חכמה, בזיווג שלא נפסק לעולם. וכל אלו הקולות נמצאו שם, בעת שניתנה התורה לישראל, שהם שבעה קולות דז"א, כולם יצאו מהקול הפנימי של הכול, בינה, משום שבו תלוי הדבר. כי הם נאצלו מהבינה.

22. משנה תורה, משה מפי עצמו אמר אותם. חכמה עילאה נקראת כלל התורה, וממנה יוצא הכול אל הקול הפנימי, בינה. אח"כ מתיישב הכול ונאחז במקום עה"ח, ז"א, משה. ובו תלוי כלל ופרט.

תושב"כ, ז"א, נקראת כלל, ותשבע"פ, מלכות, נקראת פרט. והם נקראים תורה ומשנה תורה. ז"א נקרא תורה, ומלכות נקראת משנה תורה. ומשנה תורה, שהיא מלכות, משה, שהוא ז"א, מפי עצמו אמר אותם, שנאצלה ע"י משה, ז"א.

בתחילה, עשרת הדיברות הראשונות, יצאו מגבורה שלא נפסקת, מבינה, שעליה כתוב, קול גדול ולא יסף. ועתה, עשרת הדיברות שבמשנה תורה, יצאו הכול ביחד, מז"א וממלכות, שמשה, ז"א, מפי עצמו אמר אותם. משום זה כאן בעשרת הדיברות האלו, רשומים כולם באות ו', כמ"ש, ולא תנאף, ולא תגנוב, ולא תענה, ולא תחמוד, ולא תתאוה. שהו' רומזת על ז"א.

23. למה כתוב, ולא תתאוה? האם לא די בכתוב, ולא תחמוד? אשריהם צדיקי אמת, החמדה היא מדרגה אחת, התאוה היא מדרגה אחרת. חמדה פירושה, שאם יוכל, ילך לקחת אותה, כי משום אותה החמדה שאחזה אותו, ילך לעשות מעשה. תאוה אינה כך, אלא אפילו שלא ייקח דרך ללכת אחריה, נחשבת ג"כ לתאוה.

24. למה לא כתוב, ולא תרצח, עם ו' תחילה? משום שהמדרגה של רציחה היא דין, ותלויה בגבורה, בקו שמאל, ולא במקום הרחמים, ז"א, שנקרא ו'. וע"כ כתוב, לא תרצח, ולא כתובה ו'. ומשום שצריכים חמש אותיות ו', כנגד חג"ת נ"ה, התוספה ו' במילה, ולא תתאוה. כי בכתוב, לא תרצח, לא צריכה ו' לשרות בו, משום שהוא בגבורה. ע"כ התוספה ו' כאן.

ואתה פה עמוד עימדי

ועכ"ז היה אחוז דוד בשניהם, ביסוד, שנקרא טוב, ובמלכות, שנקראת מראה, כי זה אחוז בזה, כי יסוד ומלכות תמיד אחוזים זה בזה. אלא שעיקרו היה במלכות, ובה נשאר. ומשה, אחר שהיה טוב, שהוא יסוד דז"א, עלה להיות בגוף, ז"א עצמו, הנקרא איש, כמ"ש, איש האלקים. וכתוב, והאיש משה עניו מאוד.

32. בכל מעשיו צריך האדם לשים כנגדו את הקב"ה. כל מי שהולך בדרך, שמתירא מפני ליסטים, יכוון לג' דברים, לדורון ולתפילה ולמלחמה. כמו יעקב, בשעה שהיה מתיירא מפני עשיו.

והחשוב מהם, תפילה. ואע"פ שהתפילה חשובה יותר, שני חברים או שלושה שעוסקים בדברי תורה, הוא עוד יותר חשוב מכל. כי אינם מתייראים מפני ליסטים, משום שהשכינה מחוברת עימם מחמת שעוסקים בתורה.

30. כתוב, ואתה פה עמוד עימדי. מכאן נשמע, שנפרד מכל וכל מאשתו, והתדבק והתעלה במקום אחר של עולם הזכר, ולא בנוקבא. אשרי חלקו של משה, שזכה למדרגות עליונות, מה שלא זכה אדם אחר לעולם.

ע"ז כתוב, טוב לפני האלקים יימלט ממנה. טוב זה משה, שכתוב בו, כי טוב הוא. ומשום שהיה טוב, עלה למדרגה אחרת עליונה, ז"א. וע"כ כתוב, כי המקום אשר אתה עומד עליו, אדמת קודש הוא. כתוב בו עמידה, משום, כי טוב הוא. טוב הוא זכר, יסוד דז"א, ובזכר נוהגת עמידה.

31. דוד, כתוב בו טוב, כמ"ש, וטוב רואי. א"כ למה לא עלה למדרגת ז"א, כמו משה? כתוב, וטוב רואי, אשר המראָה להסתכל, המלכות, הייתה טוב, כך היה דוד טוב רואי, שהמראה שלו היה טוב. ובמשה כתוב, טוב הוא, הוא ממש.

כותנות עור

כותנות. שם היה כעין של מעלה, מאור ז"א, וכאן בכותנות עור של אדה"ר, כעין שלמטה. לפיכך שם נקראים כותנות שש, הרומז על ז"א, הנקרא שש, ע"ש ו"ק. וכאן כותנות עור, ממלכות, הנקראת עור, העוה"ז. ואע"פ שהוא כך, היופי של אלו הלבושים היה עולה על הכול.

35. ותיפקחנה עיני שניהם. ונפקחו עיניהם בטופס של עוה"ז, בציור הרגיל בעוה"ז. מה שלא היה מקודם, שהיו משגיחים ופוקחים למעלה, בעולם העליון.

לעת"ל, כתוב, והולכתי עיוורים בדרך לא ידעו. כי עתיד הקב"ה לפקוח עיניים, שלא היו חכמות, שישתכלו בחכמה עליונה, ולהשיג מה שלא השיגו בעוה"ז, כדי שיכירו את ריבונם. אשריהם הצדיקים, שיזכו לחכמה ההיא, שאין חכמה כאותה החכמה, ואין ידיעה כאותה הידיעה, ואין דבקות כאותה הדבקות.

33. ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כותנות עור וילבישם. האם עד עתה היו מופשטים מהעור ההוא? כן, שעד עתה לא היו להם אלו כותנות עור, כי כלי לבושי כבוד היו להם. א"כ, הרי לא היה ראוי להם, אפילו כותנות עור, מאחר שחטאו בעצה"ד. ולא מטרם שחטאו, הלביש אותם כותנות עור, אלא לאחר שחטאו כתוב, ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כותנות עור וילבישם.

34. כך הוא, שלאחר החטא היה. אלא בתחילה היו מלובשים כעין של מעלה, בזוהר העליון של ז"א, והיו מופשטים מהגוונים שלמטה, של העוה"ז, והיה אור העליון סובב אותם. ואחר שחטאו, החזיר אותם בגוונים של עוה"ז, והעביר מהם הגוונים של מעלה, שהיה להם מז"א, כמ"ש, ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כותנות עור וילבישם, כעין עוה"ז. כתוב, ואת אהרון ואת בניו תקריב, והלבשתם

ד' פרשיות התפילין

דא"א, שהתפשטות זו נקראת או"א עילאין, שנמשך במוחין של ז"א, נמצאים ד' מוחין: חכמה, בינה, ימין דדעת, שהוא ת"ת, ושמאל דדעת, שהיא מלכות. ואלו ד' מוחין נמצאים בראש ז"א, ומתפשטים בכל הגוף. והם ד' פרשות שבד' בתים של התפילין, שהקב"ה מניח אותם.

37. ג' חללים של אותיות רשומות, יה"ו דהוי"ה, מתגלים בראש דז"א. ג' מוחין, חב"ד, שתומים באלו החללים. החללים הם כלים, והמוחין הם האורות, המתלבשים בהם. ומתחילת המוח העליון הסתום דעתיקא קדישא, מההתפשטות הראשונה של משש ספירות

חמישים שנה של יובל, ואלו חמישים ימים של ספירת העומר, מתאחדים במוח בינה, שבו נחיים הרוחות של העבדים, ורוחם יוצא לחירות למנוחה. כמ"ש, ביום הניח ה' לך, מעוצצך ומרוגזך ומן העבודה הקשה.

ומשום זה, ה"ר דהוי"ה, בינה, היא מנוחת הרוח ומוציאה הרוח לחירות. והבית השני של התפילין תלויה בו יציאת מצרים, ובאות ה"ר של השם הקדוש. ב' הבתים הראשונים דתפילין הם כלל י"ה של השם הקדוש.

45. מצד אבא, חכמה, יוצא חסד. ומצד אמא, בינה, יוצאת גבורה. והכול אוחו הקב"ה, ז"א, ומתעטר בהם, שהוא אות ו'. כי ז"א הוא קו האמצעי, הכולל ימין ושמאל, אבא וחסד שבימין, אמא וגבורה שבשמאל.

46. הבית השלישי של התפילין הוא, שמע ישראל. ישראל סבא, עם הכתוב, ואהבת את ה' אלקיך. ישראל העליון, ז"א, מתעטר מצד אבא, אברהם. ומתעטר מצד אמא, יצחק.

הקו האמצעי המכריע והמייחד את או"א הוא, ז"א שעלה ונעשה דעת בין או"א. וזהו, שמע ישראל, ישראל סבא, שהוא ישראל העליון, שעלה להיות דעת לאו"א. וכיוון שהוא מייחד או"א, ע"כ הוא כלול משניהם.

התכללותו מאבא זהו הימין דדעת, חסד, אברהם. התכללותו מאמא נקראת גבורה, יצחק. מתעטר מצד אבא, כלומר מה שהדעת נכללת מצד אבא, הוא אברהם, חסד דדעת, וזו פרשת שמע עם ואהבת. מתעטר מצד אמא, מה שהדעת כלולה מאמא, הוא יצחק, גבורה שבדעת, פרשת והיה אם שמוע.

47. ואהבת, מי שאוהב את המלך, עושה חסד ביותר, עושה חסד עם הכול. חסד יותר, נקרא חסד של אמת, שאינו רוצה שכר בעד מעשיו, אלא עושה משום אהבת המלך, שאוהב אותו ביותר. וע"כ באהבת המלך תלוי חסד. וע"כ נקרא, אברהם אוהבי, שמשום שאהב אותו ביותר, הרבה חסד בעולם. וע"כ כתוב, ואהבת, בבית השלישי של התפילין, שהוא חסד, משום שבאהבת תלוי חסד.

48. הבית הרביעי של התפילין הוא, והיה אם שמוע תשמעו אל מצוותי. הישמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלוהים אחרים והשתחוויתם להם, וחרה אף ה' בכם. כל זה מורה על דין חזק, ודין קשה, שיוצא מצד אמא עילאה, השמאל שבדעת, הכלולה מאמא עילאה, גבורה. אע"פ שאמא אינה דין, הדין יוצא מצידה, שהיא גבורה עילאה, קו השמאל שבבינה, שורש כל הדינים דשמאל.

38. ומשום זה צריך האדם להניח תפילין בכל יום, משום שהם השם הקדוש העליון באותיות רשומות י"ה ו"ה, ד' מוחין. כמ"ש, וראו כל עמי הארץ, כי שם הוי"ה נקרא עליך. שם הוי"ה ממש, ואלו הם התפילין שבראש.

39. קדש לי כל בכור, פטר כל רחם, בבני ישראל באדם ובבהמה. קדש לי כל בכור, זוהי ספירה, הכוללת וסותמת כל אלו האחרות. ספירת החכמה, שכוללת בתוכה כל הספירות, המשכת אור שלמעלה, סתומה בה. וזו נקראת, פטר כל רחם, שהיא פתיחת כל, המשכת הרחמים ואור העליון.

40. ספירת החכמה סתומה באות יי של השם הקדוש הוי"ה. וזה בית אחד של התפילין, שהוא, קדש לי כל בכור. בכור הוא מוח העליון, חכמה.

41. הבית השני של התפילין הוא, והיה כי יביאך ה'. הוא מוח, ששעריו מתפשטים לחמישים שערים. כלומר, בינה, המתפשטת לחמישים שערי בינה.

אלו שערים רבים הם כנגד הרבה פעמים שכתוב, אשר הוצאתיך מארץ מצרים, וכן, הוציאך ה' ממצרים. והרבה פעמים נזכר זכר יציאת מצרים, והם חמישים פעמים, כנגד חמישים שערי בינה. כי יציאת מצרים הייתה בהארת הבינה. וע"כ הם חמישים, כנגד חמישים שעריה.

42. בספרו של רב המנונא סבא נאמר, שערים רבים שלמעלה ושלמטה, שהיו סתומים וקשורים בשלשלאות, שבר הקב"ה, כדי להוציא את ישראל ממצרים. כי מאלו שערים של מוח בינה, נפתחו והותרו כל שאר השערים הסתומים. ולולא שהתעוררו ונפתחו השערים של מוח הבינה הזה, לא היו נפתחים השערים האחרים הסתומים לעשות דין במצרים, ולהוציא את ישראל מהעבדות. שמשום זה נזכרו חמישים פעמים יציאת מצרים, שהיו ע"י חמישים שערי בינה.

43. והכול סתום במוח בינה, הנקרא אמא עילאה, שממנה התעורר כוח לאמא תתאה, מלכות. שכתוב בה, ולאומי אליי האזינו. אל תקרא לאומי, אלא לאימי. כי לא זו הקב"ה מחיבתו לכנ"י, המלכות, עד שקרא לה אימי, עד שהמלכות קיבלה אורות דאמא עליונה. כי אורות אלו יוצאים מאמא עליונה, הבית השני של התפילין, אות ה' דהוי"ה, שנפתחה לחמישים שערים. ומהמוח הזה יוצא רוח לנקב אחד של חלון החוטם דז"א.

44. יובל, שבו יוצאים העבדים לחירות, מתאחד במוח בינה. וחמישים שערי בינה הם

פירושו, שהוא דין. עם יפה עיניים, הם האבות, חג"ת, שמאירים בג' גוונים שבעין. ירושלים וציון הם דין ורחמים. ואעפ"כ כתוב, מעיר דוד היא ציון. ללמד שהדין כלול ברחמים. וכתוב, בקרבן קדוש ולא אבוא בעיר, שרומז שנשבע הקב"ה שלא ייכנס בירושלים של מעלה, עד שייכנסו ישראל לירושלים של מטה. מתי יהיה זה? כשתחזור מלכות בית דוד למקומה למטה, אז ייכנס הקב"ה בירושלים של מעלה.

54. ש' הרשומה בשלושה קשרים, בג' ראשים, וש' של ארבעה קשרים, בד' ראשים. רומזת לשלושה ורומזת לארבעה. שלושה זה ג' אבות חג"ת. ארבעה כוללת גם המלכות, שיהיו מרכבה קדושה ביחד. כי המלכות היא כלל של התיקון העליון. כי מלכות משלימה את ז"א. מכאן נפרדות ונמשכות המדרגות התחתונות בדרכיהן ברצועותיהן.

ב' אותיות ש' הרשומות בצידי התפילין הן ש' של שד"י, שאחת מורה על חג"ת, ואחת מורה חג"ת ומלכות. ואותיות ד' י' של שד"י נמשכות ברצועות התפילין, שקשר של ראש הוא ד', וקשר של יד הוא י'. והן תלויות בשערות הראש, שתלויות בהן ונמשכות מהן כל אלו המדרגות האחרות, ד' י' של שד"י, עד שנקשרות במקומן. כי אחר שמקבלות שפע משערות ראש, הן נקשרות בש' של שד"י ונשלם השם שד"י.

55. ו', ז"א, לוקח אלו המוחין העליונים חב"ד. והם התפילין שמניח הקב"ה. משום זה צריך האדם להתפאר בהם, כי התפילין נקראים פאר. עליהם כתוב, וראו כל עמי הארץ, כי שם הוי"ה נקרא עליך. שם הוי"ה הם המוחין חו"ב, שהם י"ה, וימין ושמאל דדעת, וי"ה. ואלו הם תפילין של ראש.

תפילין של הזרוע היא שמאל, הנקראת עוז, כמ"ש, נשבע ה' בימינו וזרוע עוזו, שימינו היא תורה, וזרוע עוזו היא תפילין. והמלכות יורשת מעוז, מקו השמאל. כמ"ש, והיה לאות על ידך, עם אות ה' יתרה. אות ה' היא המלכות. אשרי חלקם של ישראל. וע"כ ה"ת, המלכות, לוקחת התפילין, שמאל. כי המלכות נבנית מקו שמאל. ע"כ לוקחת התפילין שבזרוע השמאלית.

56. מיהן אלו ארבע הפרשיות, שהן גוף אחד, שע"כ כלולות בבית אחד? הן תנה"י, ד"ס שמחזה ולמטה דז"א, והן אות ה' של ידכה, המלכות. שכולן, כל ד"ס תנה"י שמחזה ולמטה, אחוזות במלכות, כדי שתתברך מהן, וע"כ היא כלולה מכל ד"ס שמחזה ולמטה דז"א.

57. הרי כתוב, וראית את אחורי, שזה קשר של תפילין. וכיוון שכתוב בה ראייה, משמע

ואין לומר שהכתוב, והיה אם שמוע, אינו דין, שהרי כתוב בו ג"כ, ונתתי מטר ארצכם בעיתו, ואכלת ושבעת. כי אין ספירה בכל ספירות המלך, שלא תהיה כלולה מדין ומרחמים. כש"כ גבורה, שנכללים בה טו"ר. וע"כ, והיה אם שמוע, כתוב בו גם טוב, אבל בכלל היא דין קשה.

49. אלו ארבע פרשיות, חכמה, בינה, ימין דדעת, שמאל דדעת, לוקח אותן הו', ז"א, ומתעטר בהן, שנעשו לו מוחין. ואלו הם התפילין שמניח הקב"ה.

ו', ז"א, עולה אל הבינה, ומתעטרת בעטרותיו ואוחז לקו ימין, חכמה שלה, ולקו שמאל, בינה שלה. ומתעטרת בכולם. שמשום שייחד קו ימין ושמאל שבבינה, ויצאו שם ג' קווים, חב"ד, זכה גם ז"א באותם ג' מוחין חב"ד ומתעטר בהם. וע"כ ו', ז"א, אמצע הכול, למעלה ולמטה, קו אמצעי למעלה בין ימין ושמאל דבינה, וקו אמצעי למטה בימין ובשמאל של המוחין שלו עצמו, להראות שלמות החכמה מכל צדדיה. כי הכרעת קו האמצעי משלימה החכמה מכל צדדיה.

50. כתוב, רק באבותיך חֶשֶׁק ה'. האבות הם המרכבה הקדושה העליונה. כמו שיש מרכבה קדושה למטה, במלכות שמחזה ולמטה דז"א, כך יש מרכבה קדושה למעלה, מחזה ולמעלה דז"א. האבות הם חג"ת. והכול נקרא המרכבה הקדושה, כי הכול נקשר זה בזה, ונעשו הכול אחד.

51. רק באבותיך חֶשֶׁק ה', שהם המרכבה, אינם אלא שלושה, והמרכבה היא ארבעה, ומאין לנו הרביעי? כתוב, ויבחר בזרעם אחריהם. שהכתוב הזה בא לכלול באבות את דוד המלך, שהוא הרביעי להיתקן במרכבה הקדושה.

כי האבות הם תיקון ושלמות הכול, והם גוף, חג"ת דז"א, ובהם השתכלל הגוף ונבנה, ובהם התאחד. שעיקר הגוף, ז"א, הוא רק חג"ת שבו, שלמעלה מחזה, הנקראים אבות. בא דוד המלך ושכלל הכול, והתקין הגוף, והשלים אותו בהם. כי נעשה להם רביעי, המלכות, המשלימה את ז"א, שנקרא גוף. כמו שזכו האבות להתעטר במרכבה הקדושה, כך זכה דוד להיתקן בעמוד הרביעי של המרכבה.

52. כתוב בדוד, והוא אדמוני עם יפה עיניים וטוב רואי. נקרא אדמוני, משום שחלק גורלו גרם לו, כי להיותו מרכבה למלכות, היה בדין, כמו המלכות. אדמוני הוא דין. עם יפה עיניים, שהדין היה כלול ברחמים, כמ"ש, חסדי דוד הנאמנים.

53. חסדי דוד הנאמנים, אינם רומזים על התכללות הדין בחסד. אלא, והוא אדמוני,

שמע ישראל, הוא כמ"ש, שָמְעוּ שמיים. וכתוב, האזינו השמיים, שפירושם, שיהיו עדים. אף כאן, שמע ישראל, מורה על מוחין של עדות. והכול הוא עניין אחד.

59. אחר שהזוהר ביאר שמע ישראל, מבאר כל המילים שבשמע ישראל.

הוי"ה, הוא ראש הכול שבהארט עתיקא קדישא, שהוא חכמה, שנקרא אב, אבא. אלקינו, הוא עמקות הנחלים והמעיינות, שמשם יוצאים ונמשכים לכל, כלומר בינה, שזו"ן וכל התחתונים מקבלים ממנה, שנקראת אמא. הוי"ה השני, הוא גוף האילן, ז"א, שהוא שלמות השורשים, משום שהוא קו האמצעי, הכולל חו"ב, שהם הוי"ה אלקינו. אחד, הוא כנ"י, המלכות. והכול, כל הספירות, הן שלמות אחת, ונקשרות זה בזה, ולא נמצא ביניהן פירוד, אלא הכול אחד.

60. המרכבה הקדושה העליונה, חו"ב תו"מ, הם ארבעה בתים של התפילין, שמניח ו', ז"א. מרכבה קדושה אחרת, תנה"י, הן ארבע פרשות אחרות, הכלולות בבית אחד. שהם התפילין, שמניחה ה"ת דהוי"ה, מלכות.

שהיא מלכות. א"כ איך נאמר, שתפילין של יד הם מלכות? אלא תפילין של יד הם מלכות, המתקשרת ב"י, יסוד דז"א. והקשר של ד' היא המלכות דאחוריים, שמחזה ולמעלה דז"א, מטרם שקיבלה החסדים דיסוד דז"א, שאז הייתה דלה וריקה מאור, מחמת שהחכמה שבה אינה מאירה בלי חסדים.

ע"כ מתפילין של יד תלויה רצועה אחת למטה, שזה מורה, שממנה תלויים התחתונים וניזונים ממנה. וע"כ נקראת אות, ע"ש שדבוקה ביסוד. כמ"ש, זאת אות הברית. וכתוב, והיה לאות על ידכה, בה' יתרה.

משא"כ ממלכות דאחוריים, שהיא קשר של ד', אין התחתונים יכולים לקבל ממנה, להיותה חכמה בלי חסדים. וע"כ היא נקראת ג"כ יבשה, ד' של אחד.

58. שמע ישראל. הוא ישראל סבא, שכל הייחוד של ה' אלקינו ה', הוא בישסו"ת. ע"י גדולה שבשמע כוללת ע"י (70) שמות, השם ע"ב (72), שעיקרו ע"י שמות, ובי' עדים, והוא עדות הכול. המשכת הארת החכמה מַעֲדָן העליון, נקראת עדות.

ייחוד עליון וייחוד תחתון

ע"ב (72) שמות, ונלקטים כולם ע"י הייחוד ההוא. ונעשו כולם גוף אחד. והייחוד ההוא עולה ומייחד הכול בבי' צדדים בייחוד אחד. בשעה ההיא מתלקטים כל האיברים, ומתחברים בחיבור אחד, שיהיו כולם אחד למעלה ולמטה, כמ"ש, הוי"ה אחד ושמו אחד.

64. וע"כ מאריכים במילה אחד בשתי אותיות, בח' ובד', ללקוט שושנים להתייחד באחד, בייחוד השלם. כיוון שהתייחדו כל האיברים בייחוד אחד, אז נקרא הכול קורבן שלם. ועל עניין זה הכניס הקב"ה את אדה"ר בגן עדן, כמ"ש, לעובדה ולשומרה. ואלו הם בי' קורבנות בכתוב, הוי"ה אחד ושמו אחד. שעל אלו הקורבנות כתוב, וללקוט שושנים. אלו הם האיברים של בי' צדדים, שהם אחד.

65. כאשר מתחברים כל האיברים יחד, שיהיו כולם בייחוד אחד, בעניין הקורבן, אז מתעטר הקב"ה בראשו, בעטרה של כתם פז, שיהיה מתעטר בכבודו. שושנים, כל אלו האיברים שלמעלה ושלמטה. פז הוא עטרה המתעטרת ועולה מביניהם. והכול הוא בשושנים.

66. בשושנים אלו יש תרי"ג (613) מצוות, שהם האיברים של בי' הצדדים, הוי"ה אחד ושמו

61. שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד. מצווה לייחד שמו של הקב"ה בכל יום. כמו שמייחדים שמו של הקב"ה למטה, כך מתייחד שמו למעלה. ונמצא הקב"ה יחיד למעלה ולמטה.

מי שמייחד שמו של הקב"ה, ישים ליבו ורצונו בייחוד, שייחד שמו למטה. ויחבר כל איבריו, הספירות, באותו הייחוד, שיהיו כולם אחד. כי כמו ששם כל איבריו של השם, שיהיו אחד למטה, כך למעלה מחבר כל האיברים העליונים באותו הייחוד, שיהיו כולם אחד.

62. בשעה שהאדם בא לייחד שם הקב"ה, כל צבאות השמיים, כולם עומדים בשורות להיתקן, ושיתכללו כולם באותו הייחוד, לעמוד כאחד בייחוד אחד. כולם מיתקנים בתיקונם, ע"י הייחוד הזה כראוי.

בשעה זו עומד ממונה ושמש אחד, תחת רמ"ח (248) עולמות, הנקראים איברי הגוף. שמש זה נקרא הַלְנִיּוּ. והוא עומד ומחכה לייחוד. והוא מלקט שושנים, כמ"ש, וללקוט שושנים, שהם איברי הגוף.

63. האיברים העליונים לוקט אותם השם העליון, בייחוד שמתייחד במ"ב (42) שמות. ולוקט כל אלו השושנים העליונים. ושמש זה לוקט כל אלו התחתונים, שכולם ממונים, בכלל

אחד, שאינו מאיר אלא בייחוד שלהם ביחד. כי קו ימין בלי שמאל נחשב כחסר ג"ר, מטעם שיציאתה היי מהאוויר נעשית רק בקו שמאל. וע"כ אין הימין יכול להאיר בשלמותו, אלא ע"י התכללותו לאחד עם קו השמאל. וקו השמאל בלי ימין אינו יכול להאיר כלום, כי אין החכמה יכולה להאיר משהו אלא בהתכללות בחסדים דימין.

הרי שאין קו השמאל יכול להאיר, אלא אחרי שנעשה אחד עם הימין. אמנם אין השמאל ראוי להתחבר עם הימין, אלא רק בכוח מסך דחיריק שבקו אמצעי.

נמצא, שהן קו ימין והן קו שמאל, אינם יכולים להאיר זולת כשמתחברים עם קו האמצעי, להיות אחד. הרי שהקשר של ימין ושמאל הנעשה ע"י מסך דחיריק, מקשר ועושה כל ג' הקווים לאור אחד ממש. אשר בהתחלש אחד מהם מתבטלים כולם. ולפיכך נקרא זה בשם ייחוד.

אמנם יש בייחוד הזה ב' אופנים :

א. כל ג' הקווים מתייחדים לאחד תחת שליטת אור החסדים, והארת החכמה מתכסה באור החסדים. והייחוד הזה נהג בז"א, ייחוד ג' קווים שמחזה ולמעלה, הנקראים חג"ת, עד החזה, ששם מסתיים ז"א.

ב. כל ג' הקווים מתייחדים לאחד תחת הארת החכמה בחסדים. והייחוד הזה נהג במלכות, בג' קווים שמחזה דז"א ולמטה, נה"י, שנחשבים לבחינת המלכות, להיותם תחת המסך דחזה.

נמצא, שיש לעורר את המסך דקו אמצעי, שיעשה ב' ייחודים, ייחוד עליון דז"א, ייחוד דחג"ת, וייחוד תחתון, דנה"י, דמלכות. וגם אלו ב' ייחודים מתקשרים זה בזה.

כי הייחוד העליון ממשיך חסדים בשביל הייחוד התחתון. והייחוד התחתון ממשיך הארת חכמה בשביל הייחוד העליון.

ולפיכך מתקשרים ג"כ חג"ת עם נה"י, להיות לאור אחד. וזה הייחוד של ק"ש, שיש בו שש מילים, כנגד ב' ייחודים חג"ת נה"י, שצריכים לייחד מקודם ב' ייחודים אלו כל אחד במקומו, ואח"כ לקשר החג"ת עם הנה"י, עד שנעשו כולם אור אחד ממש. וזה נבחן שמייחדים ו"ס דז"א, ועושים אותן לגוף אחד.

ונמצא שעיקר הייחוד אינו אלא קשר ימין ושמאל, שיהיו אחד. אלא כיוון שקו האמצעי הוא הפועל, הוא מתחבר ג"כ עימהם. ויש ע"כ ימין ושמאל ואמצע. וכיוון שיש הפרש בין ג' קווים שלמעלה מחזה לבין ג' קווים שלמטה מחזה, צריכים לייחד את הימין והשמאל בב' מקומות. נמצא, שהייחוד הוא לבסוף בשש ספירות.

אחד. ויש בהם העלייה של הפז ההוא העולה מביניהם. ובכל מקום שהם נמצאים, כלומר ייחוד האיברים של ב' הצדדים, העלייה העליונה של עטרת פז, עולה מביניהם.

וזה כמ"ש, כתפוח בעצי היער, וכמ"ש, כשושנה בין החוחים. שזה וזה צריך לעלות כאחד בייחוד השלם. אשרי מי שמקריב אלו הקורבנות, שמייחד אלו הייחודים, שהוא לרצון בעוה"ז ובעוה"ב.

יש בשמע ישראל שש מילים, הרומזות על ו"ס חג"ת נה"י דז"א, שצריכים לייחד אותן, שיהיו אחד. וכיוון שז"א נחלק על החזה, שמחזה ולמעלה נחשב לבחינתו עצמו, ומחזה ולמטה נחשב לבחינת המלכות, ע"כ יש לייחד ב' ייחודים, ייחוד אחד לחג"ת דז"א שמחזה ולמעלה, ז"א עצמו, וייחוד אחד לנה"י דז"א שמחזה ולמטה, בחינת המלכות.

והטעם שמחזה ולמטה שייך למלכות, הוא כי ז"א הוא קו האמצעי, אשר במסך דחיריק שבו ממעט ג"ר דשמאל, ומייחד אותו עם הימין. והמסך הזה הוא כוח הדין. והוא עומד בנקודת החזה של ז"א. ולפיכך מחזה ולמטה, שכבר שולט שם הדין, כבר מסתיימת בחינת ז"א ונחשב למלכות. ולפיכך נחלק ז"א על החזה.

הייחוד הוא לקשר ולייחד ימין ושמאל, שיהיו אחד, שע"י זה נקשרות כל ו"ס להיות אחד. כי אע"פ שהמסך דחיריק עומד בקביעות בחזה דז"א, עכ"ז אין ייחוד ימין ושמאל אצלו בקביעות, מב' טעמים, שהם אחד :

א. מפני שעוונות התחתונים הולכים ומגבירים כוח השמאל ומפרידים אותו מהימין, שע"י זה מתבטל קשר הכרעת קו אמצעי שבמסך דחיריק, ב. שאין המסך דחיריק מייחד ימין ושמאל, אלא א"כ נעשה עליו זיווג אור עליון על המסך הממשיך קומת החסדים. ואז אברהם, מצד החסדים דקו ימין, ויעקב, מצד החסדים דקו האמצעי, מכניעים הדינים דיצחק, שהוא קו שמאל, ומתייחד עם הימין.

אמנם בסיבת עוונות התחתונים, בזמן הגלות, נפסק הזיווג דחסדים מהמסך דחיריק, ואינו נהג אלא בזמן העלאת מ"ן ע"י התפילה ומע"ט, ואח"כ נפסק. וכיוון שנפסק אור החסדים, חוזר ומתגבר השמאל ונפרד מהימין. ולפיכך צריכים בכל יום לחזור ולהעלות מ"ן, לעורר המסך דחיריק, שיהיה ראוי להכניע השמאל ולייחד אותו עם הימין.

וזה שאנו עושים בק"ש. שמעוררים המסך דחיריק שבקו אמצעי, וממשיכים עליו הארת החסדים. אשר אז הוא מייחד קו ימין וקו שמאל, שייכללו זה בזה ויהיו כמו קו אחד. שבוה נקשרים כל ג' הקווים, ומתלכדים להיות אור

ליציאות האורות דקדושה, ניכר הרע והדינים שבו. ולפיכך, כל הרואה אותו ממונה, הנושא את מסך דחיריק שבחזה דיצירה, שואל, הלנו אתה או לצרינו?

כי מטעם שעומד במקום הקדושה, מסתבר שאלינו הוא, כלומר שעוזר אל הקדושה. אבל מתוך הדינים והמיעוטים שממעט כל מדרגות הקדושה מגי"ר, מסתבר שהוא לצרינו, שהוא אויב הקדושה ועוזר לס"א. אמנם בשעת ייחוד העליון, שעל ידו מתייחד הימין והשמאל, וחגי"ת נהי"י, וכל המוחין מתגלים, יודעים הכול, שהוא לנו ולא לצרינו. ועי"כ נקרא המלאך בשם הלנו.

קודם הייחוד דק"ש, עומד ממונה ושמש אחד, הממונה על מסך דקו אמצעי שבחזה דיצירה, תחת רמ"ח (248) עולמות, רמ"ח איברי הגוף, שמתחלקים לפי ג' קווים. שאותו הממונה מקשר כל אלו איברים בכוח המסך דחיריק, ועושה אותם לגוף אחד, כמו בחגי"ת נהי"י דז"א.

הממונה הזה נקרא הלנו, מטעם שמטיל ספק, אם הלנו הוא או לצרינו. והוא עומד ומחכה לייחוד בק"ש, שיתייחדו חגי"ת נהי"י דז"א, שמשם מקבל גם הוא כוח לייחד כל האיברים לגוף אחד. והוא מלקט שושנים, שהמסך דחיריק מלקט כל האיברים המפולגים לימין ולשמאל, כמו מלקט שושנים ועושה אותם לגוף אחד. שלוקט איברי הגוף ומייחד אותם.

ונודע שכנגד ב' ייחודים, יש ב' שמות, מ"ב וע"ב:

השם מ"ב מורה על הייחוד העליון שמחזה ולמעלה, שמהתכללות חגי"ת נהי"י אלו באלו, נבחן שיש חגי"ת נהי"י בחגי"ת למעלה מחזה, ויש חגי"ת נהי"י בנהי"י למטה מחזה. וכיוון שהייחוד העליון הוא בחסדים מכוסים מחכמה, עי"כ הוא נבחן שאין בכל ספירה שבו"ק שלמעלה מחזה אלא רק שבע ספירות. ושש פעמים שבע הם בגי' מ"ב.

השם ע"ב מורה על הייחוד התחתון שמחזה ולמטה, שהם נהי"י, ומטעם התכללות יש גם שם חגי"ת נהי"י. וכיוון שהייחוד התחתון מגלה הארת חכמה, עי"כ יש בו י"ב (12) פנים בכל ספירה, שהם חו"ב תו"מ שבכל אחד ג' קווים, ושש פעמים י"ב הם ע"ב.

ומחזה ולמעלה דעולם היצירה מקבל מהארת השם מ"ב, חסדים מכוסים. ומחזה ולמטה דעולם היצירה מקבל מהארת השם ע"ב, הארת חכמה. ואין הפירוש שהשמות בעצמם מאירים שם, כי הם מאירים רק בעולם אצילות, אלא כל עולם ועולם מקבל מהם כפי יכולתו.

האיברים העליונים, האיברים שלמעלה מחזה דיצירה, לוקט אותם השם העליון, בייחוד שמתייחד במ"ב (42) שמות. על האיברים

וכמו שמייחדים שמו של הקב"ה למטה מחזה בג' קווים נהי"י, כך מתייחד שמו למעלה מחזה בג' קווים חגי"ת. שהקב"ה, ז"א, נמצא שהוא אור אחד, למעלה בחגי"ת, ולמטה בנהי"י. שכל ו"ס חגי"ת נהי"י הן אחד, שזה ייחוד שש המילים שבק"ש, שהן ו"ס דז"א, שיהיו אחד, עי"י העלאת מ"ן לעורר המסך דקו האמצעי.

ומי שמייחד שמו של הקב"ה, ישים ליבו ורצונו בייחוד, שייחד שמו למטה, בבי' מקומות מחזה ולמעלה ומחזה ולמטה, ויחבר כל איבריו, כל ו"ס, באותו הייחוד. שיאירו כולם כאור אחד. שכל קו צריך לחבר שלו וגי' קווים שלמעלה מחזה צריכים לגי' קווים שלמטה מחזה, באופן שהם כולם שלמות אחת, ובהתחלש אחד מהם מתבטל כל האור. כמו שהאדם התחתון מעלה מ"ן ומייחד כל הספירות לייחוד אחד, כך נעשה למעלה בייחוד הזה, שמתקשרות כל ו"ס להיות אור אחד.

ובשעה שהאדם בא לייחד שם הקב"ה, בק"ש, כל צבאות השמיים, כולם עומדים בשורות, שהמלאכים מסתדרים תחת גי' קווים, כל אחד בקו שלו. להיתקן, ושיתכללו כולם באותו הייחוד, כדי שיקבלו הקשר דמסך דקו האמצעי מהייחוד העליון, שנעשה בחגי"ת נהי"י דז"א, בק"ש, לעמוד כאחד בייחוד אחד. שגם הימין והשמאל שבהם, וחגי"ת נהי"י שבהם, יתקשרו להיות אור אחד, כמו בז"א, וכולם מיתקנים בתיקונם, עי"י הייחוד הזה כראוי, כמו בחגי"ת נהי"י דז"א. כי כל מה שנעשה למעלה בז"א, נמשך לכל העולמות.

ויש לדעת שכל המסכים והדינים שמתבארים באצילות, אין פעולתם ניכרת כלל בעולם אצילות עצמו, אלא כל מה שנרשם שם, הוא להפעיל כך בעולמות התחתונים. וגם אותו המסך דחיריק, העומד בחזה דז"א, מראה פעולתו רק למטה בעולם היצירה, שהוא בבחינת ז"א, ששם עומדים המלאכים, שעל כל בחינה שבז"א דאצילות יש שם מלאך ממונה מיוחד.

ומסך דקו אמצעי, העומד בחזה דאצילות, נמשך כוחו בחזה דעולם דיצירה, והממונה עליו שם נקרא הלנו. וטעם השם הזה, כי אותו מסך דחיריק שהוא נושא, כמו שבשעת הייחוד, כל התיקונים וכל האורות יוצאים עי"י פעולתו, שמייחד ימין ושמאל זה בזה, הנה שלא בשעת הייחוד, כל הדינים נמשכים ממנו, והוא הממעט כל המדרגות לו"ק בלי ראש, ובמקומות של החיסרון, שנעשה מחמת המיעוט שלו, נאחזים הקליפות.

ואין הפירוש שהוא משתנה, אלא בשעה שנעשה גורם ליציאת כל האורות דקדושה, הרי הרע שבו נהפך לטוב. ובשעה שאינו גורם

אלו הם האיברים של ב' צדדים, שהם אחד. שהם איברים של ב' בחינות, כי האיברים שמחזה ולמעלה הם חסדים, והאיברים שמחזה ולמטה הם הארת חכמה. וב' בחינות אלו מתייחדות להיות אור אחד.

כאשר מתחברים כל האיברים יחד, שיהיו כולם בייחוד אחד, בעניין הקורבן, אז מתעטר הקב"ה בראשו, בעטרה של כתם פז. האיברים נקראים שושנים, בשעה שמתחברים האיברים שלמעלה מחזה עם האיברים שלמטה מחזה, שאז נכלל ז"א מחכמה שבמלכות, ומקבל מזה עטרה של כתם פז, הארת החכמה. ואז נקראים האיברים שושנים.

כי שושנה היא שם המלכות, שהייחוד שלה הוא למטה מחזה. אלא אחר שז"א שלמעלה מחזה, נכלל עם למטה מחזה ביחד, נקראים גם האיברים שלמעלה מחזה, שושנים, ע"ש המלכות.

בשושנים אלו יש תרי"ג מצוות, האיברים של ב' הצדדים. כי בתרי"ג מצוות יש ימין ושמאל, רמ"ח (248) לימין ושס"ה (365) לשמאל, והם הוי"ה אחד ושמו אחד. רמ"ח מצוות עשה, הוי"ה אחד. שס"ה לא תעשה, ושמו אחד.

ובכל מקום שנמצאים חג"ת נה"י נכללים זה בזה, העלייה העליונה של עטרת פז, עולה מביניהם. שעטרה זו, ז"א מקבל מחמת הייחוד דחג"ת נה"י זה בזה.

זוהו כמ"ש, כתפוח בעצי היער, שהוא הייחוד העליון, הוי"ה אחד. וכמ"ש, כשושנה בין החוחים, הייחוד התחתון שלמטה מחזה, מלכות, הנקראת שושנה. הייחוד התחתון צריך לכלול כאחד בייחוד העליון. והייחוד העליון בתחתון, אז הוא הייחוד השלם.

העליונים שולט השם מ"ב, שליטת החסדים. ולוקט כל אלו השושנים העליונים, האיברים שלמעלה מחזה דיצירה.

ושמש זה לוקט כל אלו האיברים התחתונים, שמחזה ולמטה, שכל איבר הוא ממונה מיוחד, בכלל ע"ב (72) שמות. כי מחזה ולמטה מקבל מהארת ע"ב. ונלקטים כולם ע"י הייחוד ההוא, הן אותם שלמעלה מחזה, והן אותם שלמטה מחזה, ונעשו כולם גוף אחד.

והייחוד של שמע ישראל עולה, ומייחד בכל העולמות ב' הצדדים שבהם, קו ימין וקו שמאל, בייחוד אחד. שזהו עיקר הייחוד. בשעה ההיא, שנעשה הייחוד דימין ושמאל ע"י מסך דחזה, מתלקטים כל האיברים, הן למעלה מחזה והן למטה מחזה, ומתחברים בחיבור אחד, שיהיו כולם אחד. שחג"ת נה"י מתייחדים ג"כ להיות אחד למעלה ולמטה, למעלה מחזה ולמטה מחזה, כמ"ש, הוי"ה אחד ושמו אחד.

כי למעלה מחזה דז"א הוי"ה אחד, כי ז"א נקרא הוי"ה. ומחזה דז"א ולמטה, כבר שייך למלכות, הנקראת שם, כמ"ש, ושמו אחד.

וע"כ מאריכים במילה אחד בשתי אותיות, בח' ובד', שמאריכים בד', ובלבד שלא יחטוף בח'. כי ח' רומזת על ז"א, שהוא הוי"ה אחד. וד' רומזת על המלכות, שהיא, ושמו אחד. ללקוט שושנים להתייחד באחד, שזהו הייחוד השלם. כיוון שהתייחדו כל האיברים בייחוד אחד, אז נקרא הכול קורבן שלם, שפירושו ייחוד שלם.

ועל עניין זה הכניס הקב"ה את אדה"ר בגן עדן, כמ"ש, לעובדה ולשומרה. כי לעובדה הוא הייחוד העליון, ולשומרה הוא הייחוד התחתון. שבי ייחודים אלו, הם הוי"ה אחד ושמו אחד. שעל ב' הקורבנות האלו כתוב, וללקוט שושנים.

היראה

מצוות התורה, כי העונשים באים ממלכות, וע"כ יש לפחד בדרך כלל, שהיא יראת העונש.

68. ואח"כ יש לפחד מפניו בדרך פרט. כשאדם יודע מה היא יראת ה', כשמשגיג מידת המלכות עצמה, שזוהי יראה מחמת אהבה, שהיא העיקר והיסוד לאהוב את הקב"ה, יראה זו עושה שישמור כל מצוות התורה, שהאדם יהיה עבד נאמן להקב"ה כראוי.

67. מצווה, ליראה את הקב"ה בדרך כלל ובדרך פרט. יראה, משום שיש לאדם להתיירא מפני הקב"ה תמיד. כמ"ש, ליראה את השם הנכבד והנורא הזה את ה' אלקיך. ומשום יראה זו ישמור את דרכיו. ויראה, היא מקום שנקרא יראה, מלכות, משום ששם שורה יראת הקב"ה, הנקראת יראת הוי"ה, שצריכים לירוא מפניו. כמ"ש, ומקדשי תיקאו. כי ביראה זו, במלכות, שורה שבת של אש, להכות את הרשעים, שאינם שומרים

האהבה

אליו. מכאן, מי שאוהב את הקב"ה, הוא מקיים עשרה מאמרות, ע"ס, למעלה ולמטה. וע"כ כל אלו עשרה ניסיונות, שהתנסה בהם אברהם ועמד

69. מצווה, לאהבה. אהבת הקב"ה פירושה, שהאדם צריך לאהוב אותו אהבה רבה כאברהם, שאהב את הקב"ה באהבה רבה, ומסר גופו ונפשו

שאהבת הקב"ה נקשרת בה. והכול, אהבה רבה ואהבת עולם, אחד בלי פירוד ביניהם. האהבה עולה על כל עבודות שבעולם. באהבה מתכבד שמו של הקב"ה יותר מכל, ומתברך.

71. מצווה לקרוא ק"ש פעמיים בכל יום. אחת כנגד מדרגת היום, ז"א. ואחת כנגד מדרגת הלילה, מלכות. לכלול ביום מדרגת לילה, ולכלול בלילה מדרגת יום. ע"כ צריכים פעמיים בכל יום, אחת ביום ואחת בלילה.

בכולם, הם כנגד עשרה מאמרות, כי כל ניסיון הוא מאמר אחד, ספירה אחת, שהתנסה במאמר ההוא ועמד בו.

70. וע"כ הם עשרה ניסיונות כנגד ע"ס, ובכולם עמד אברהם, משום שנקשר והתדבק בימינו של הקב"ה, שנקרא אהבה רבה, חסד דז"א. ונקרא אהבה רבה, משום שמי שעומד באהבה זו נקשר בעולם העליון, ז"א. אהבת עולם הוא עולם התחתון, מלכות,

המזוזה

76. ע"כ צריך האדם להיזהר, שלא יעשה טינוף ולכלוך בשער ביתו, ולא ישפוך שם מים עכורים. שלא יעשה ביזיון אצל שם אדונו שבמזוזה, שאז יש רשות לאותו המחבל, השד, לחבל. ומשום זה ייזהר האדם בזה, וייזהר האדם, שלא ידחה מפתח ביתו את השם של אדונו.

77. וכשהאדם מתקין מזוזה לפתחו, כשאותו האדם נכנס לביתו, יצה"ר והשד שומרים אותו בעל כורחם, ואומרים, זה השער לה' צדיקים יבואו בו.

וכשלא נמצאת מזוזה לפתחו של אדם, היצה"ר ואותו השד מתחזקים ומיתקנים יחד, ומניחים ידיהם על ראשו בזמן שנכנס, ופותחים ואומרים, אוי לו לפלוני שיצא מרשות אדונו. מאותו זמן והלאה הוא נמצא בלי שמירה, שאין מי שישמור עליו.

היסוד הוא קו האמצעי, שהוא המייחד ב' הקווים ימין ושמאל שלמטה מחזה. המלכות נבנית מקו שמאל, ומטרם שקו האמצעי ייחד הימין עם השמאל, שהמלכות קיבלה משמאל בלי ימין, נעשתה המלכות ים הקפוא, שקפאו בתוכו אורותיה ונסתמה.

אלא אחר שבה קו האמצעי, ובכוח המסך דחיריק שבו, ממעט השמאל ומייחד אותו עם הימין, אז נפתחת המלכות מהקיפאון ומהסתימה שבה, והחכמה שבה מתלבשת בחסדים שבימין. והיא מאירה בכל שלמותה.

מלבד כוחות הדין שבמסך דחיריק דקו האמצעי, הממעט את הג"ר דשמאל, צריכים עוד לקומת חסדים שתצא על זיווג אור העליון במסך דחיריק. ולולא החסדים האלו, אין השמאל נכנע להתייחד עם הימין. באופן, שאין היסוד יכול לייחד הימין והשמאל זה בזה, לפתוח המלכות מהקיפאון שלה. אלא א"כ יש בו כוחות הדין, למעט הג"ר דשמאל, ויש בו קומת חסדים, המתחברים עם חסדים דימין, ואז מכניע השמאל ומייחד אותו עם הימין.

72. מצווה, שהאדם יקבע מזוזה לפתחו, שיהיה כל אדם נשמר ע"י הקב"ה, כשיוצא מהבית וכשיבוא אל הבית. כמ"ש, ה' ישמור צאתך ובואך מעתה ועד עולם. כי המזוזה נמצאת תמיד על הפתח. הפתח של מעלה, המלכות, הוא פתח לז"א, כמ"ש, זה השער לה'. וזהו מדרגה, שנקרא שומר, להימצא בשמירה.

73. כי האדם אינו שומר, חוץ משמירה של הקב"ה, שהוא שומר תמיד, ונמצא בפתח הבית, והאדם בפנים הבית.

ועוד טעם למזוזה, כדי שלא ישכח האדם זיכרון של הקב"ה לעולם. כמו ציצית, כמ"ש, וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה'. כיוון שהאדם רואה הזיכרון ההוא, נזכר בעצמו לעשות מצוות אדונו. והאמונה, היא שמזוזה כוללת זכר ונוקבא יחד.

74. סמוך לפתח, כנגד ב' מדרגות, מזדמן שד אחד, שיש לו רשות להזיק. והוא עומד בצד שמאל של הפתח. נושא אדם את עיניו ורואה השם של אדונו שבמזוזה, שבימין הפתח, נזכר בו ואין השד יכול להזיק. זה נכון כשהאדם בא אל הבית, אבל כשיוצא מפתח הבית לחוץ, הרי השד, שנמצא בצד שמאל של הפתח, עומד אז לימינו של האדם, והמזוזה בשמאלו, ואיך נשמר האדם אם המזוזה שורה לשמאלו?

75. אלא כל מה שעשה הקב"ה, כל דבר הולך אחר מינו. באדם נמצאות ב' מדרגות, אחת מימינו ואחת משמאלו, אותה שבימין נקראת יצה"ט, ואותה שבשמאל נקראת יצה"ר. כיוון שיוצא האדם מפתח ביתו, אותו השד נושא עיניו, ורואה את יצה"ר השורה לשמאל, הוא נמשך לאותו הצד, שהיצה"ר נמצא, לשמאל, והוסר מימין.

ואז בצד השמאל עומד השם של אדונו, המזוזה, ואינו יכול להתקרב אליו להזיק לו. והאדם יוצא וניצל ממנו. וכשנכנס אל הבית, נמצא השם הקדוש שבמזוזה עומד לימינו, וע"י זה שולט הימין על השמאל, ואינו יכול לקטרג עליו.

ע"כ נבחן זה למיעוט ולחלל בלבד, ולא לפתח. ובכל מקום שיש מיעוט וחיסרון, יש אחיזת הסי"א והקליפות. אמנם כיוון שהיא עומדת לקבל גם היא של שד"י, שאז נפתחים אורותיה ע"י הדינים והחסדים יחד, ונעשים לה פתח, ע"כ אין הקליפות נאחזות בה, גם בבחינת החלל והחיסרון מטרם שנעשו לפתח, אע"פ שיש להם רשות.

סמוך לפתח, בעת שהמלכות עוד מקבלת ש"ד של שד"י, הדינים דמסך, שאז עוד אינם פתח, אלא חלל וחיסרון, אבל הם סמוך לפתח, שקרובה לקבל את ה' של שד"י, שאז מתהפכים הדינים להיות פתח.

וכנגד ב' מדרגות, מזדמן שד אחד, כי אז יש ב' מדרגות דינים במלכות, כי מלבד הדינים דשמאל, שהיו לה מכבר, התווספו לה עוד דינים דמסך, דינים דנוקבא. וכנגד ב' מדרגות הדינים הללו, מוכנה הקליפה להיאחז בהם, שהקליפה ההיא נקראת שד, משום שנאחזת בדינים של ש"ד של שד"י, בטרם שבאה ה' של שד"י.

ויש לו רשות להזיק מכוח מקום החיסרון שנעשה במלכות, אבל מתוך שסמוך לפתח, שקרובה להמשיך ה' של שד"י, שאז נעשים הדינים לפתח, ע"כ אינו מזיק, אע"פ שיש לו רשות.

ויש להבין, למה קובעים המזוזה לימין הנכנס אל הבית, ולשמאל היוצא מהבית. כי הארת הבית היא חכמה שבשמאל, כמ"ש, בחכמה ייבנה בית. וע"כ הנכנס, שעוד לא קיבל המוחין שבבית, נמצא השם שד"י שבמזוזה, הפתח, בימין. כי עוד הוא במוחין דימין, בחסדים. אבל היוצא מהבית, שכבר קיבל המוחין דו"ק דחכמה שבבית, ויוצא לו משם למדרגה אחרת, הרי המוחין שלו הם ו"ק דחכמה שבשמאל, וע"כ השם שד"י שבמזוזה הוא בשמאל.

לכן מצווה, שהאדם יקבע מזוזה לפתחו, שיהיה כל אדם נשמר ע"י הקב"ה, כשיוצא מהבית וכשיבוא אל הבית. כי היוצא מהפתח, מקבל עימו המוחין שקיבל בבית, וצריך שמירה, שלא ימשוך אותם מלמעלה למטה. וע"כ צריך להסתכל בשם שד"י שבמזוזה, השומר אותו ומזכיר לו, שלא ייכשל בעצת השד, שהוא מסית בני אדם למשוך המוחין מלמעלה למטה, שהיא בחינת החטא דעצה"ד.

וכש"כ הנכנס אל הבית, שצריך שמירה, שלא יינזק בעצת השד. כי השד נמצא בצד שמאל של הפתח, ומוכן להסית אותו להגביר השמאל על הימין, שימשיך החכמה מלמעלה למטה. ואז יוכל להזיק לו, בין בדינים דדכורא, דינים דשמאל, ובין בדינים דנוקבא שבמסך, היות שהשד כלול מב' המדרגות.

וכוחות הדין של המסך דחיריק שביסוד, הם ש"ד של שד"י. ואור החסדים שבו, הוא י' של שד"י, שבשני אלה מגביל השמאל, שלא יאיר אלא מלמטה למעלה, ומייחד אותו עם הימין.

והנה המלכות בכללה נקראת בשם בית, להיותה בית קיבול לכל האורות העליונים, בדומה לבית גשמי, שהוא בית קיבול לכל רכושו וצרכיו של האדם. ואותם הדינים והחסדים, שהיסוד משפיע אל המלכות מהשם שד"י, נבחינים לפתח הבית.

כי לולא הדינים והחסדים האלו, הייתה המלכות, הבית, נשארת קפואה וסתומה. ועל ידיהם היא נפתחת, ואפשר לבוא אל הבית, לקבל משם כל האורות. והמזוזה, היא השם שד"י הזה, הפותח את המלכות. שע"כ רשום עליה השם שד"י.

המזוזה עומדת תמיד לבחינת הפתח, היא הפתח של מעלה, של המלכות, כי מאלו הדינים והחסדים שבשם שד"י, נעשה הפתח במלכות, שיהיה אפשר לבוא אל הבית, לקבל כל האורות שיש שם. ולולא הפתח הזה, הייתה המלכות, הנקראת בית, קפואה וסתומה מכל צד.

וזוהי המדרגה, שנקראת שומר, כי הדינים שבשם שד"י, שומרים האדם, שלא ייכשל למשוך החכמה בדרך האסורה, מלמעלה למטה, כי אז תכף ירבצו עליו הדינים האלו.

ועוד טעם למזוזה, כדי שלא ישכח האדם זיכרון של הקב"ה לעולם. כי המוחין, שהאדם זוכה לקבל אחר פתיחת המלכות ע"י השם שד"י, נקראים זיכרון. ומטרם הפתיחה, בעוד שהייתה המלכות תחת קו שמאל בלי ימין, הייתה נמשכת ממנה השכחה.

ונמצא, שע"י זה שרואה את השם שד"י בפתח המלכות, ניצל משכחה וזוכה לזיכרון, למוחין. וכיוון שזוכה למוחין דזיכרון, זוכר לקיים כל מצוות ה'.

והמזוזה כוללת זכר ונוקבא יחד, כי היא השם שד"י, השם של היסוד, זכר, והיא פתח הבית, הפתח של המלכות, נוקבא.

השם שד"י אינו מתקבל אל המלכות בבת אחת, אלא בתחילה מקבלת המלכות את הדינים שבמסך, שהוא ש"ד של שד"י. ואח"כ מקבלת ה' של שד"י, החסדים. ונמצא שבעת שמקבלת הדינים, עוד אינם נעשים פתח אל המלכות, כי הדינים בלבד אינם יכולים לייחד הימין והשמאל מטרם ביאת החסדים. וע"כ נבחן אז שהתווספו עוד דינים על המלכות.

כי בתחילה לא היו לה אלא דינים דשמאל, הקיפאון. ועתה התווספו עליה דינים דנוקבא, הממעטים ג"ר דשמאל. ונמצא, שנגרעה עוד יותר מחמתם, כי הוכפלו דיניה.

ששורה שם השם שד"י, ששומר, שלא יבוא האדם להמשיך מלמעלה למטה. והשד אינו יכול להתקרב אליו להזיק לו. והאדם יוצא וניצל ממנו.

ע"כ צריך האדם להיזהר, שלא יעשה טינוף ולכלוך בשער ביתו, שלא ימשיך האור מלמעלה למטה, שבוה ממשיך טינוף ולכלוך ומים עכורים. שלא יעשה ביזיון אצל שם אדונו שבמזוזה, כי במעשה זה הוא מבזה השם שד"י, שנותן הגבול, שלא ימשיך מלמעלה למטה. שאז לאותו המחבל, השד, יש רשות לחבל, כי אז מתבטל הפתח, שנעשה בשם שד"י, וחוזרים הדינים של ש"ד למקומם, שבהם נאחז השד ומזיק לו.

וכשהאדם מתקין מזוזה לפתחו, כשאותו האדם נכנס לביתו, יצה"ר והשד שומרים אותו בעל כורחם. כי אותם הדינים דנוקבא והדינים דדכורא, שהשד כלול מהם, הם עצמם מתהפכים לפתח, לפתוח כל אוצרות הבית, ע"י השלמת הי של שד"י, ושומרים אותו, שלא יתקלקל הפתח הזה. ואומרים, זה השער לה' צדיקים יבואו בו. כי הדינים שבידיהם התהפכו ונעשו לשער אל הוי"ה, שיוכלו לקבל כל הארותיו.

וכשלא נמצאת מזוזה לפתחו של אדם, שאינו ממשיך הי של שד"י ההופכת הדינים של ש"ד לפתח. היצה"ר ואותו השד מתחזקים ומיתקנים יחד, ושמים ידיהם, הכוחות שלהם, הדינים דדכורא ודנוקבא יחד, הכלולים בשד, על ראשו, על הנשמה שלו. מאותו זמן והלאה הוא נמצא בלי שמירה, שאין מי שישמור עליו, והקליפות עושות בו מה שרוצות.

הדינים שבמסך דחיריק דקו האמצעי כלולים ממנעולא וממפתחא. ונמצא שגם השד כלול משניהם. והמוחין דשמאל אינם הופכים הדינים להיעשות פתח, אלא רק את הדינים דמפתחא שבמסך, אבל הדינים שבמנעולא אינם מתהפכים אלא נגזזים. וא"כ הם נשארים עוד בשד, והוא יכול להזיק עימהם למוחין דשמאל.

זה נכון כשהאדם בא אל הבית, אבל כשיוצא מפתח הבית לחוץ, הרי השד, שנמצא בצד שמאל של הפתח, עומד אז לימינו של האדם, שאע"פ שהאדם כבר קיבל המוחין שבבית, ו"ק דשמאל, עוד השד נשאר בימינו, כלומר מדינים דנוקבא דמנעולא, שמימין, והמזוזה, הפתח שנעשה ע"י גילוי המוחין שבבית, הוא בשמאל, שאין להם פעולה כלל על הדינים דימין האלו, וא"כ, איך נשמר האדם אם המזוזה שורה לשמאלו, הרי אין להם פעולה זה על זה?

כיוון שיוצא האדם מפתח ביתו, כלומר, אחר שכבר קיבל הארת השמאל שבבית ויוצא משם. אותו השד נושא עיניו, ורואה את יצה"ר השורה לשמאל, שגם השד נהנה מאלו המוחין דשמאל, ע"כ הוא נמשך ליצה"ר של אדם, שהוא בשמאל, שגם היצה"ר נכנע ממוחין אלו. וע"כ השד נמשך לגמרי לאותו הצד שהיצה"ר נמצא, לצד שמאל, ליהנות מהם, והוסר לגמרי מדינים דימין, ואין לו עוד שום אחיזה בהם, שיוכל להזיק עימהם.

אמנם עוד הוא יכול להזיק לו ע"י זה שיטה אותו למשוך האור מלמעלה למטה, בדינים דשמאל. אמנם בצד השמאל עומד השם של אדונו, המזוזה,

שמע ובשכמל"ו

80. אלא הכול הוא אחד, שייחוד שמע ובשכמל"ו, שהוא הוי"ה אחד, בשמע, ושמו אחד, בבשכמל"ו, הם אחד עם הכתוב, ה' הוא האלקים. כי כשמתייחדים ב' שמות אלו, הוי"ה, שהוא ז"א, עם אלקים, שהוא מלכות, הוי"ה בייחוד אחד, כלומר בייחוד שמע ישראל, ואלקים בייחוד אחד, כלומר בייחוד בשכמל"ו, אז נעשים ב' שמות אלו אחד, ונכללים זה בזה, ונעשה הכול שם אחד שלם, בייחוד אחד.

ואז כתוב, הוי"ה הוא האלקים. כי אז נכלל הכול זה בזה להיות אחד. אבל מטרם שהתייחדו כל אחד, זה בפני עצמו, וזה בפני עצמו, אינם נכללים זה בזה להיות הכול אחד. באופן, שהוי"ה אחד ושמו אחד, ודאי אינו שווה אל, הוי"ה הוא האלקים, אלא שהוי"ה הוא האלקים, הוא תוצאה מן, הוי"ה אחד ושמו אחד.

81. הכלל של כל התורה, תושב"כ ותשבע"פ יחד, כך הוא ודאי. כי התורה היא תושב"כ ותשבע"פ. תושב"כ, היא הוי"ה, ז"א. ותשבע"פ,

78. שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, זהו ייחוד אחד. בשכמל"ו, זהו ייחוד אחר, שיהיה שמו, המלכות הנקראת שם, אחד. כמ"ש, הוי"ה הוא האלקים. שהוי"ה, ז"א, הוא המלכות הנקראת אלקים. שזה כשז"א ומלכות הם בייחוד אחד. וע"כ, שמע ישראל, הוא הוי"ה, ובשכמל"ו הוא האלקים.

79. הרי הייחוד של שמע ובשכמל"ו, הוא כמ"ש, הוי"ה אחד ושמו אחד, שאינו שווה אל הכתוב, ה' הוא האלקים. שאם היה כתוב, הוי"ה ושמו הוא אחד, היה שווה אל הכתוב, הוי"ה הוא האלקים. אבל כתוב, הוי"ה אחד ושמו אחד.

וא"כ היה צריך לומר כעין זה, הוי"ה הוא האלקים הוא. ואז היה שווה אל הכתוב, הוי"ה אחד ושמו אחד. וכיוון שלא כתוב כך, אלא, הוי"ה הוא האלקים, הרי אינו דומה לכתוב, הוי"ה אחד ושמו אחד. ואיך נאמר, שייחוד שמע ובשכמל"ו, שהם ב' ייחודים, בדומה להוי"ה אחד ושמו אחד, שווה להוי"ה הוא האלקים?

בלילה בק"ש, כמו שמתייחד ביום. ומידת לילה נכללת ביום ומידת יום נכללת בלילה, ונעשה הייחוד. ומי שאומר רשות, הוא מטעם התפילה שנתקנת כנגד אַמוּרִים ופְּדָרִים הנעכלים ונשרפים בלילה, שהם אינם חוב. כי תפילת שחרית ותפילת מנחה, הן כנגד ב' תמידים, שהם חוב, ותפילת ערבית כנגד אמורים ופדרים, שהם רשות.

85. ואהבת את ה' אלקיך. אם בייחוד הזה של שמע ישראל נכלל הכול, ימין ושמאל, למה כתוב אחי"כ, ואהבת, שהוא ימין, וכן, והיה אם שמוע, שהוא שמאל, הרי כבר נכללו בייחוד ק"ש? אלא בק"ש הוא בכלל, שימין ושמאל דדעת נכללו בכלל אחד, בהוי"ה. וכאן בפרט, שתחילה כתוב, ואהבת, בפני עצמו, שהוא חסד, ואחי"כ כתוב, והיה אם שמוע, בפני עצמו, שהוא גבורה. וכך צריך להיות.

86. הייחוד של ק"ש, הוא כמו הייחוד של תפילין של ראש ותפילין של יד. בתפילין של ראש יש ד' פרשיות. וכאן בק"ש יש ג' שמות, הוי"ה אלקינו הוי"ה. שם ארבע פרשיות, שכל אחת בפני עצמה. וכאן רק ג' שמות. מה ההפרש בין זה לזה?

היא האלקים, המלכות. ומשום שהתורה היא השם הקדוש, ע"כ נקראת כך, זה נקרא הוי"ה, וזה האלקים.

82. תושב"כ ותשבע"פ, זו כלל, וזו פרט. התושב"כ היא כלל, ז"א, ותשבע"פ היא פרט, המלכות. הכלל צריך פרט, והפרט צריך כלל, שאין שלמות לזה בלי זה, עד שיתחברו שניהם, ומתייחדים זה בזה ונעשה הכול אחד.

וע"כ כלל כל התורה הוא כלל שלמעלה, ז"א, ושלמטה, המלכות. משום שהשם הזה הוא למעלה, והשם הזה הוא למטה. זה תושב"כ, עולם העליון, ז"א, וזה תשבע"פ, עולם התחתון, מלכות. וע"כ כתוב, אתה הוֹרֵאתָ לדעת כי הוי"ה הוא האלקים, ששניהם אחד. וזה כלל הכול, של כל העולמות. וכל זה צריך האדם לדעת בעוה"ז.

83. איפה הן מצוות התורה בכלל הזה, אם הוי"ה הוא האלקים, הוא כלל הכול? הוי"ה הוא זְכוֹר. האלקים הוא שְׁמוֹר. וכל מצוות התורה כלולות בזכור ובשמור. שזכור כולל רמ"ח (248) מצוות עשה, ושמור כולל שס"ה (365) לא תעשה. והכול הוא אחד.

84. תפילת ערבית היא חובה ודאי, משום שק"ש של ערבית היא חובה, כי הקב"ה מתייחד

ארבע פרשיות תפילין של ראש ותפילין של יד

[ד' פרשין דתפלין דרישא ודרוועא]

87. אלא אלו ארבע פרשיות, שאחת, קְדָשׁ, היא הנקודה הראשונה, י' דהוי"ה, חכמה. ואחת, והיה כי יביאך, היא עוה"ב, בינה. ואחת, שמע, היא ימין דדעת. ואחת, והיה אם שמוע, היא שמאל דדעת. אלו הם תפילין של ראש. וכאן בק"ש, הייחוד של ג' השמות העליונים,

הוי"ה אלקינו הוי"ה, הם כעין אלו ארבע פרשיות של תפילין. הוי"ה הראשונה, היא נקודה עליונה, ראשית הכול, חכמה. אלקינו, הוא עוה"ב, בינה. הוי"ה האחרונה, היא כלל ימין ושמאל דדעת, ביחד בכלל אחד. ואלו הם סדר תפילין של ראש, וזהו הייחוד הראשון שבק"ש.

88. תפילין של יד, הן כלל של כל אלו ד' פרשיות ביחד, בבית אחד. וזהו הייחוד השני שבק"ש, בשכמל"ו. כאן, בייחוד השני, הוא הכלל של ד' פרשיות התפילין של ראש, הנכללים בתוך התפילין של יד בבית אחד, כלומר שייחוד בשכמל"ו דומה לייחוד ד' פרשיות של תפילין של יד.

89. ברוך, זה נקודה עליונה, חכמה. והיא ברוך, משום שכל הברכות נובעות משם. עוה"ב, בינה, לא נקרא ברוך, כי נקודה עליונה, חכמה,

88. תפילין של יד, הן כלל של כל אלו ד' פרשיות ביחד, בבית אחד. וזהו הייחוד השני שבק"ש, בשכמל"ו. כאן, בייחוד השני, הוא הכלל של ד' פרשיות התפילין של ראש, הנכללים בתוך התפילין של יד בבית אחד, כלומר שייחוד בשכמל"ו דומה לייחוד ד' פרשיות של תפילין של יד.

89. ברוך, זה נקודה עליונה, חכמה. והיא ברוך, משום שכל הברכות נובעות משם. עוה"ב, בינה, לא נקרא ברוך, כי נקודה עליונה, חכמה,

ברצון הלב במי"ט שערי בינה. אחר שהתכוון בזה, יכוון באותו הייחוד, אשר, שמע ישראל ובשכמל"ו, הם כלל של כל התורה כולה.

אשרי חלקו מי שיתכוון בהם, ודאי הוא כלל של כל התורה שלמעלה, ז"א, ושלמטה, מלכות. וזהו אדם, שלמות זכר ונוקבא, שלמות ז"א ומלכות. והייחוד הזה הוא כל האמונה.

96. בתפילין של ריבון העולם ד' פרשיות שהן קודש קודשים, חו"ב תו"מ דדעת. העור שעל התפילין והרצועות, שנקראים קדושה, מאין לנו סמך ע"ז? מהכתוב, ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כותנות עור, מלכות הנקראת עור. ואלו הם של ראש. שד' פרשיות הן ד' מוחין דז"א, והעור הוא מלכות דז"א. ותפילין שעל הזרוע, כתוב, והיה לאות על ידך, ידכה עם אות ה', ללמד שד' פרשיות הן המוחין של האות ה', שהיא מלכות.

97. והיה אם שמוע, הוא זרוע שמאל של הקב"ה, גבורה. א"כ, הרי לא נשאר בראש, במוחין, אלא ג' פרשיות, קדש, והיה כי יביאך, שָׁמַע, שהם חו"ב וימין דחסד, וחסר מוח רביעי, שמאל דדעת. אם, והיה אם שמוע, הוא בגבורה, שהוא בגוף, א"כ איך בראש הם ארבעה מוחין? אלא ב' מרכבות קדושות הם, חו"ב תו"מ. זה של תפילין של יד נקשר בלב, מלכות. וזה של תפילין של ראש נקשר במוח, ז"א.

ונמצא, שגם פרשה ד' של תפילין של ראש, היא ג"כ במוח, שמאל דדעת, ולא בגוף. והלב והמוח, ז"א ומלכות, נקשרים זה בזה, וזיווג אחד להם. והכתוב, והיה לאות על ידכה, סובב על המלכות, הנקראת אות. כי תפילין של יד הם מוחין דמלכות.

98. בשעה שאדם מקדים עצמו בחצות לילה, וקם ועוסק בתורה עד שמאיר הבוקר, ובבוקר מניח תפילין בראש ותפילין של המלכות בזרוע, ומתעטף בעיטוף של מצווה, ובא לצאת מפתח ביתו, הוא פוגש במזוזה, שהיא רושם של השם הקדוש, מלכות, בשער ביתו. הנה אז, ארבעה מלאכים קדושים מתחברים עימו, ויוצאים עימו מפתח ביתו, ומלווים אותו לבית הכנסת, ומכריזים לפניו, תנו כבוד לצורת המלך הקדוש, תנו כבוד לבן המלך, לצורת הפנים של המלך. ורוח קדוש שורה עליו, מכריז ואומר, ישראל אשר בך אתפאר.

99. אז, אותו הרוח הקדוש, עולה למעלה ומעיד עליו לפני המלך הקדוש. אז מצווה המלך העליון, לכתוב לפניו כל אלו בני היכלו, כל אלו הנודעים לפניו. כמי"ש, וייכתב ספר זיכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו.

אח"כ להוציא אותם בדרך פרט, כלומר, ואהבת, בפני עצמו, והיה אם שמוע, בפני עצמו. אבל לא בדרך הייחוד.

כי הייחוד כבר נעשה בפסוקים הראשונים, בשמע ישראל ובשכמל"ו, שיהיה, הוי"ה אחד, בתפילין של ראש, הייחוד של שמע ישראל, ושיהיה, שמו אחד, בתפילין של יד, הייחוד של בשכמל"ו, ונעשה הכול אחד. כיוון שהייחוד הסתדר הכול בכלל, מראש הנקודה העליונה, צריכים אח"כ לעטר מראש של אור הראשון, שהוא ראש הכול, כתר.

92. חקק ותיקן משה כ"ה (25) אותיות בייחוד הפסוק, שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד. והן כ"ה אותיות החקוקות למעלה, בז"א. כי כ"ה רומז על כ"ב (22) אותיות התורה ותורה נביאים וכתובים, שהם ג' קווים.

יעקב רצה לתקן למטה, במלכות, הייחוד, ותיקן בכ"ד (24) אותיות, בשכמל"ו, שיש בו כ"ד אותיות. ולא השלים לכ"ה אותיות, משום שעוד לא נתקן בזמן שלו המשכן, שהוא כנגד מלכות. כיוון שנתקן המשכן ונשלם הדבר שהמשכן נמשך ממנו, לא דיבר עימו אחר שנשלם, אלא בכ"ה אותיות, להראות שמלכות נשלמה כעין שלמעלה, כמו ז"א, שיש לו כ"ה אותיות, שכתוב, וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר. הרי יש בו כ"ה אותיות.

93. וע"כ יש כ"ה מינים להשלים תיקון המשכן, שהם י"ג (13) מינים, זהב וכסף ועוד. וי"ב (12) אבנים שבחושן. וכל אלו האותיות חקוקות. ומשום שהמשכן נשלם באלו כ"ה אותיות, ע"כ נקרא המשכן, המלכות, בשם כ"ה, שמורה על ייחוד השלמות שבמשכן, במלכות, וע"כ כתוב, וחסידך יברכֶּךָ, אותיות יברכו כה, שלמות כל המשכן והתיקון שלו.

94. כ"ה הוא כנגד כ"ב אותיות ותורה נביאים וכתובים, שג' וכ"ב הם כ"ה, שהם כלל אחד. בשעה שישראל מייחדים הייחוד של כ"ה אותיות שבפסוק הזה, שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד. והייחוד של בשכמל"ו, שהם כ"ד אותיות. ומכוון בכל אחד מהם, כל האותיות מתחברות יחד ועולות לחיבור אחד, שהן מ"ט (49) אותיות, כנגד מ"ט שערים שביובל, בינה.

ואז צריכים להעלות הייחוד עד המילה וְעַד, ולא יותר, כי במילה ועד, נגמר החשבון מ"ט, ואז נפתחים מ"ט שערי בינה. ומחשיב הקב"ה אותו האדם, כאילו קיים התורה כולה, הבאה בכלה במ"ט פנים.

95. ע"כ צריך לכוון הרצון בכ"ה אותיות של שמע ישראל, ובכ"ד של בשכמל"ו, להעלות אותם

מפתחו, בלא תפילין בראשו וציצית בלבושו, ואומר, אשתחוה אל היכל קודשך ביראתך. אומר הקב"ה, איפה הוא מוכָּאֵי, הרי מעיד עדות שקר.

101. אשרי חלקו של משה, שאמר כאן בשמע ישראל, אלקינו. משה נאחז במדרגה עליונה יותר על שאר הנביאים הנאמנים. אם היו יודעים בני אדם דברי תורה, היו יודעים, שאין מילה בתורה או אות בתורה, שאין בה סודות עליונים ומכובדים.

לחושבי שמו, הוא כמ"ש, וחושבי מחשבות, שהם מחשבות אומנות. אף כאן, אלו שעושים לשמו אומנות בכל דבר. אומנות התפילין, בבתים שלהם, ברצועות שלהם ובכתיבה שלהם. אומנות הציצית, בחוטים שלהם, בחוט התכלת. אומנות המזוזה. ואלו הם חושבי שמו, כמ"ש, וחושבי מחשבות.

100. ולא עוד, אלא שהקב"ה משתבח בו ומכריז עליו בכל העולמות, ראו, מה בני עובד בעולמי. ומי שנכנס לפניו לבית הכנסת, וכשיוצא

אלקינו אלקיך

עליונה. והללו שבמשנה תורה, הן מפי עצמו, מפי מדרגה שנאחז בה משה יותר מכל הנביאים הנאמנים, שהיא ז"א.

וע"כ בכל מקום כתוב, אלקיך, משום שרומז על מלכות, שלמטה מז"א. ובשמע ישראל כתוב אלקינו, משום שרומז על בינה, שלמעלה מז"א, שמשה נאחז בו.

105. כמה יש לבני אדם לשמור דרכיהם, כדי שיעסקו בעבודת ריבונם, ויזכו לחיי עולם. תחת הכיסא של המלך הקדוש, המלכות, יש מדורים עליונים. ובמקום ההוא של הכיסא, המלכות, נקשרת המזוזה, להציל האדם מכמה מיני דינים, המוכנים לעורר בהם בני אדם בעולם ההוא. כעין זה עשה הקב"ה לישראל, ונתן להם מצוות התורה, כדי שיעסקו בהן, ויהיו ניצלים בעוה"ז מכמה בעלי הדין, מכמה מקטרגים, הפוגשים בבני אדם בכל יום.

102. כתוב, משה ידבר והאלקים יעננו בקול. בקולו של משה. באותו קול שהוא אחוז בו, ז"א, שעולה בו על כל שאר הנביאים, שאינם נאחזים אלא במלכות, ולא בז"א. ומשום שהוא נאחז בקול הזה, בז"א, יותר מכולם, בקול שהוא המדרגה העליונה, היה אומר לישראל, ה' אלקיך, שהיא המדרגה שנקראת שכינה, השורה בתוך ישראל, שלמטה מז"א, שנאחז ברמשה. אשרי חלקו.

103. הקללות שבתורת כוהנים, שבחומש ויקרא, משה אמר אותן מפי הגבורה. והקללות שבמשנה תורה שבחומש דברים, משה מפי עצמו אמר אותן. הייתכן שאפילו אות קטנה בתורה היה משה אומר מעצמו?

104. לא מעצמו, אלא מפי עצמו, שהוא אותו הקול שמשה אחוז בו, ז"א. ע"כ הללו שבתורת כוהנים הן מפי הגבורה, בינה, הנקראת גבורה

מים ששופכים לפני הפתח

[מ"י דאושד"ן קמי פתחא]

108. אדם צריך לרשום בפתח ביתו את השם הקדוש, שהוא אמונת כל. כי בכל מקום שהשם הקדוש נמצא, מינים רעים אינם נמצאים שם, ואינם יכולים לקטרג על האדם, כמ"ש, לא תאונה אליך רעה.

109. המקום שפתח הבית שורה שם, הוא כעין שלמעלה. המקום שפתח הבית העליון שורה, נקרא מזוזה, שהוא תיקון הבית ופתח הבית. ממזוזה בורחים בעלי חוק, ובעלי הדין אינם נמצאים לפניו. וכנגד זה למטה, כשהאדם מתקין מזוזה לפתח ביתו, והשם הקדוש שד"י, רשום באותיותיו, הרי אותו האדם מעוטר בעטרותיו של אדונו, והמינים הרעים אינם קרבים לפתח ביתו, ואינם נמצאים שם.

110. חוב מוטל על אדם, לקבל פני השכינה בכל ר"ח ושבת. ומיהו פני השכינה? זהו רבו.

106. כל מי שרוצה להישמר בדרכיו, לא יעבור על מים ששופכים לפני הפתח. משום ששם שורה שד אחד, בין ב' דלתות הפתח, ופניו כנגד הפתח, ורואה כל מה שעושים בבית. וע"כ אין אדם צריך לשפוך מים בין ב' שערי הפתח.

מים צלולים, אין איסור בהם, אלא שלא ישפוך אותם דרך ביזיון, משום שיש לשד רשות להזיק. ולא עוד, אלא שמחזיר ראשו כנגד הבית, ובכל מה שמסתכל, נעשה מקולל.

107. יש לשד שס"ה (365) משמשים, כחשבון ימות השנה, שהוא שולט עליהם. וכולם יוצאים עם האדם, כשיוצא מפתח ביתו. כי רצה הקב"ה לשמור את ישראל, והתקין שמו הקדוש למעלה, שהוא התורה, וכל התורה היא שם קדוש אחד, ומי שעוסק בתורה, עוסק בשמו.

היושבי בשמיים

110. תהיו נתונים בבתיכם מבפנים ותהיו ישנים במיטותיכם, ואני אהיה שומר עליכם מבחוץ ומסביב למיטותיכם.

111. בשעה שאלו המינים הרעים מתקרבים לפתחו של אדם, נושאים ראשם ומסתכלים בשם הקדוש שדיי, הנראה מבחוץ, המתעטר בעטרותיו, הממשיך כל המוחין אל המלכות, השולט על כולם. ממנו יראים ובורחים, ואינם מתקרבים לפתחו של האדם.

112. אי"כ, ירשום האדם שם שדיי בפתח הבית, ולא יותר. למה צריכים כל הפרשה שבמזוזה? כי שם שדיי, יסוד, אינו מתעטר, אלא באלו האותיות כולן הרשומות ברשימת המלך, הנכתבות במזוזה, המוחין הנמשכים ע"י אותו השם.

113. וכשנכתבת כל הפרשה, אז מתעטר שם זה בעטרותיו. והמלך, ז"א, יוצא בכל צבאותיו, כולם רשומים ברשימת המלך, המלכות, אז מפחדים מפניו, ובורחים מפניו. כי אחר שמתגלה ע"י שם שדיי כל המוחין אל המלכות, אז מתהפך החלל להיות מזוזה.

114. והיה, של הכתוב, והיה אם שמוע, הוא שם קדוש. הוי"ה, מלמטה למעלה. כי כתוב תחילה ו"ה ואח"כ י"ה. שזה מורה על החכמה שבקו שמאל, שאינה מאירה אלא מלמטה למעלה. וע"כ נרשם השם שדיי מבחוץ, כנגד. והי"ה מבפנים ושדיי מבחוץ.

115. כי השם שדיי מגביל את החכמה שבשם והי"ה, שלא תאיר אלא מלמטה למעלה, כדי שיהיה האדם נשמר מכל הצדדים מבפנים ומבחוץ. כמה צבאות קדושים מוכנים, בשעה שאדם מניח מזוזה לפתחו. כולם מכריזים ואומרים, זה השער לה' צדיקים יבואו בו.

116. אשרי חלקם של ישראל, כי אז ניכרים ישראל, שהם בני המלך הקדוש, כי כולם רשומים ממנו. רשומים בגופם, ברושם הקדוש של ברית מילה. רשומים בלבושם, בעיטוף של מצווה.

117. רשומים בראשם בבתיים של התפילין, שהם שם של אדונם. רשומים בידיהם, ברצועות של קדושה. רשומים בנעליהם, בנעל של מצווה, בקורבן פסח, כמ"ש, נעליכם ברגליכם, ובחליצה. רשומים בשדה, בזריעה ובקצירה. רשומים בבתיים, במזוזה בפתח. בכל דבר הם רשומים, שהם בני המלך העליון. אשרי חלקם.

111. שיר המעלות. אליך נשאתי את עיניי, היושבי בשמיים. שיר זה, לא כתוב מי אמר אותו. אלא בכל מקום שהוא סתום ולא נזכר מי אמר אותו, רוח הקודש, מלכות, אמר אותו על ישראל בגלות. היושבי בשמיים, האם לא היה צריך לומר היושב?

112. אלא מי שרוצה להתפלל תפילתו לפני המלך הקדוש, צריך לבקש מהעמוקה מכל, מבינה, שתשפיע ברכות למטה. כמ"ש, שיר המעלות, ממעמקים קראתיך ה'. ואותה י היתרה, בכתוב, היושבי בשמיים, היא העמוקה מכל, בינה, ומזו צריך לבקש בקשתו, להשפיע ברכות למקום שנקרא שמיים, ז"א, שייזונו ממנו הכול.

וע"כ כתוב, היושבי בשמיים. בשמיים ממש, בז"א. כי כשהברכות נוזלות ונמשכות מאותו המקום העמוק מכל, בינה, ומתיישבות במקום שנקרא שמיים, בז"א, נמצאות אז הברכות בעליונים ובתחתונים.

113. כעיני עבדים אל יד אדוניהם. כעיני עבדים, הם שאר שרי העמים, שבעים השרים העליונים, שאינם ניזונים אלא משירי נוף האילן, ז"א, שישראל מתדבקים בו. וכשישראל לוקחים ברכות מהמקום ההוא, כולם מתברכים מישראל.

114. כעיני שפחה אל יד גבירתה. זוהי השפחה, שהרג הקב"ה הכוח שלה במצרים, שכתוב, עד בכור השפחה. כי אין הכוח שלה נמצא אלא כשנמשך מתמצית השפע של ארץ ישראל, המלכות, וארץ ישראל נקראת גבירתה של השפחה.

וע"ז כתוב, תחת שלוש רגזה ארץ, שהיא ארץ ישראל, המלכות. תחת עבד כי ימלוד, אלו הם העבדים, שבעים שרי האומות, שזה נאמר בעת שניתנה ממשלה לאחד מהם. כמ"ש, אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים, משעבוד השרים של האומות. ושפחה כי תירש גבירתה, זוהי השפחה, שכתוב עליה, עד בכור השפחה.

115. מצד שפחה זו יצאו כמה רוחות חוקרי דין שמקטרגים כנגד ישראל, ובאים לקטרג עליהם. והקב"ה עשה שמירה לישראל, כמו אב הרוצה לשמור את בנו מכל מקרה. אמר הקב"ה לישראל, כמה מקטרגים מוכנים כנגדכם, עסקו בעבודתי, ואני אהיה שומר אתכם מבחוץ. אתם

אותי עזבו

ואותו שזכה לשמור אותו, זוכה להישקות מאותו מעיין הנחל בעוה"ב. וזוכה שתתמלא הבאר ההיא העליונה, שתימשכנה ברכות למעלה ולמטה. אשריהו בעוה"ז ובעוה"ב. ע"ז כתוב, והיית' כגן כְּנוֹה וכמוצא מים אשר לא יִכָּזְבוּ מִיָּמָיו.

124. אוי למי שמשקר ברושם הקדוש, כי משקר בשם העליון, ולא עוד אלא שגורם לאותה הבאר, מלכות, שלא תתברך, וקוראים עליו, כי הוציא שם רע על בתולת ישראל, המלכות, שחוזרת תמיד להיות בתולה. ומי ששם עלילת דברים על אשתו הראשונה ומוציא עליה שם רע, דומה כמו שמוציא שם רע למעלה במלכות, כמ"ש, כי הוציא שם רע על בתולת ישראל.

125. בתולה יורשת שבע ברכות, כי מתברכת בשבע ספירות, משום שבתולת ישראל, המלכות, יורשת שבע ברכות, שבע ספירות, וע"כ נקראת בת שבע.

126. ואישה אחרת, אישה אלמנה או גרושה, שנישאת לאיש, מאין הברכות שלה? מהברכות של בועז ורות. כמ"ש, ויאמרו כל העם אשר בשער, והזקנים עדים, ייתן ה' את האישה הבאה אל ביתך. כי ודאי רק בתולה מתברכת בשבע ברכות, ואין אישה אחרת בעניין זה.

120. כתוב, אותי עזבו מקור מים חיים לחצוב להם בורות, בורות נשברים אשר לא יכילו המים. אותי עזבו. זהו שמשקר באות הרושם הקדוש, שמכניס אותו ברשות אחרת, כמ"ש, ובעל בת אל נכר, שנקראים בורות נשברים. כי העמים עובדי עבודה זרה נקראים בורות נשברים.

121. ושל ישראל, שהיא המלכות, נקראת, באר מקור מים חיים. זוהי הרשות הקדושה של האמונה הקדושה, המלכות, ונקראת באר מעיינות אשר מים צלולים יוצאים ונוזלים ממנה, כמ"ש, ונוזלים מן לבנון. וכן, ונוזלים מתוך בארְךְ. וכתוב, מעיין גנים באר מים חיים. הס"א נקרא, בורות נשברים אשר לא יכילו המים.

122. נהר הנמשך ויוצא, יסוד, משקה כל הגן, מלכות, ומרווה כל מקום, עד שממלא אותו מקום של הגן, הנקרא באר מים חיים, יסוד המלכות, שמשם ניזונים העליונים והתחתונים. כמ"ש, ומשם ייפרד.

123. וכל אלו הצדדים של צד שמאל, אינם מושקים מאותו מעיין מים נובעים, משום שהם מצד שאר העמים, ונקראים בורות נשברים. ומי שמשקר ברושם הקדוש בצד ההוא, מתדבק בבורות נשברים, אשר לא יכילו המים, שאינם נכנסים לשם.

האובדים בארץ אשור

כשישראל שורים בארץ הקדושה, הם צדיקים וזוכים תמיד בכל, למעלה, בשפע ז"א, ולמטה, בשפע המלכות. וכשהם בחוץ לארץ, אובדים כל זה.

130. האובדים, הם צדיק, יסוד, וכנ"י, מלכות. בכנ"י כתוב, על מה אבדה הארץ, המלכות. לא כתוב, אבודה או נאבדת, אלא, אבדה הארץ, שהיא כנ"י. בצדיק כתוב, הצדיק אבד. לא כתוב, אבוד או נאבד, אלא, אבד. הרי שצדיק וכנ"י נקראים אובדים.

131. כתוב, ובאו האובדים. מאיזה מקום באים אלו אובדים, הצדיק וכנ"י, שהם יסוד ומלכות? כנ"י באה מהגלות. צדיק, הוא כמ"ש, בשוב ה' את שיבת ציון, יסוד הנקרא ציון, כדי שישבו למקומו, ויבוא להתחבר עם כנ"י. וע"כ, ובאו האובדים מארץ אשור. וכתוב, והשתחוּ לה' בהר הקודש בירושלים. מה פירושו, אם האובדים הם יסוד ומלכות? אלא

127. והיה ביום ההוא, ייתקע בשופר גדול, ובאו האובדים בארץ אשור והנידחים בארץ מצרים. והיה ביום ההוא, היום ההוא הנודע אל הקב"ה, כמ"ש, והיה יום אחד הוא ייודע לה'. ביום ההוא, כמ"ש, ביום בוא גוג על אדמת ישראל.

128. מה לנו בו, אם הוא שופר גדול או קטן? אלא הוא שופר עליון, שבו יוצאים תמיד עבדים לחירות, וזהו יוֹבֵל, בינה, שיובל עליון וגדול הוא. וכשה מתעורר להשפיע, כל חירות העולמות מתעוררת בו, ונקרא שופר גדול.

129. ובאו האובדים בארץ אשור. הרי היה צריך לכתוב, האובדים או הנאבדים, ומהו האובדים? האובדים ממש, משום שהם בארץ אחרת. ומי ששורה בארץ אחרת, יונק מרשות אחרת, וכאילו אינו שורה באמונה. משום זה הם נקראים אובדים, שאיבדו האמונה. אובדים הם בכל הצדדים, למעלה ולמטה. כי

דבר זה, והשתחוּו לה', סובב על הנידחים בארץ מצרים, שהם ישתחוּו לה'. כי ישראל אינם יוצאים מהגלות, אלא כביכול עם השכינה, ואלו נידחים השתחוּו לה', לשכינה.

ה' ישמור צאתך ובואך

רושם פתח ביתו בשם עליון קדוש, המזוזה, שיימצא עימו. כי יש לאותו רוח רע שס"ה משמשים רעים מקטרגים בשס"ה ימות השנה, כל אחד משמש ביומו. וכולם נמצאים עם האדם בכל ימי השנה, ומקטרגים עליו למעלה ולמטה. וכולם נמצאים עימו ביום ובלילה. ביום הם מקטרגים עליו, ובלילה מצערים אותו בחלומו.

135. כשיוצא לקטרג עליו, כשהוא נכנס לביתו, שמים ידיהם על כתפיו ואומרים לו, אוי לו לפלוני שיצא מרשות אדונו. אוי לו לפלוני בעוה"ז ובעוה"ב. משום זה צריכים בני האמונה להיות רשומים בכל, להיות רשומים ברושם אדונם, במצוות, שיראו מהם כל צדדי המינים הרעים, ויהיו שמורים בעוה"ז ובעוה"ב. אשרי חלקם של ישראל, עליהם כתוב, ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ.

132. ה' ישמור צאתך ובואך מעתה ועד עולם. ישמור צאתך, נכון. אבל, ובואך, הרי מי שנכנס לביתו אינו מפחד, שיהיה צריך לשמירה. אלא האדם הזה השם רשם קדוש לביתו בדברי השם העליון, המזוזה, הוא שמור מכל. כשיוצא אותו אדם ממדורו לשער הבית, נושא עיניו ורואה הרושם הקדוש, ומעיין בפתחו. כשיוצא האדם, הוא מלווה אותו ושומר אותו. כשנכנס האדם, הוא מכריז לפניו, היזהרו בכבוד צורת המלך הקדוש. וכל זה הוא, משום אותו הרושם של השם הקדוש שנרשם בפתחו.

133. ולא די לו לאדם שנשמר בביתו, אלא שהקב"ה שומר אותו כשנכנס וכשיוצא, כמ"ש, ה' ישמור צאתך ובואך מעתה ועד עולם. אשריהם ישראל בעוה"ז ובעוה"ב.

134. הרוח הרע הזה, השורה בין הפתחים, אוי לו לאדם שאינו יודע להיזהר ממנו, ואינו

ואהבת את ה' אלקיך

אהבת הקב"ה. האהבה היא כלל התורה, משום שעשרת הדיברות שבתורה נכללו כאן.

139. אין דבר שחביב לפני הקב"ה, כמי שאוהב אותו כראוי, כמ"ש, בכל לבבך. בכל מהו פירושו? הרי היה צריך לומר, בלבבך, וכו', בנפשך, במאודך. מהו בכל לבבך? אלא בא לכלול ב' לבבות, אחד טוב ואחד רע. בכל נפשך, ב' נפשות, אחת טובה ואחת רעה. בכל מאודך, בין שנופל לו כסף בירושה, או מצד אחר, או בין שהוא הרוויח אותו.

140. מי שאוהב את הקב"ה, מתעטר בחסד מכל הצדדים, ועושה חסד עם כל, ואינו דואג על גופו ועל כספו. מאין לנו זה? מאברהם, שמשום אהבת ריבונו, לא חמל על ליבו, על נפשו, ועל כספו.

141. על ליבו. שאברהם לא השגיח על רצונו מחמת אהבת אדונו. על נפשו. שלא חמל על בנו ועל אשתו מחמת אהבת אדונו. על כספו. שהיה עומד בפרשת דרכים, ותיקן מזונות לכל העולם. משום זה התעטר בעטרה של ספירת חסד. כמ"ש, חסד לאברהם. ומי שנקשר באהבת אדונו זוכה לזה. ולא עוד, אלא שכל העולמות מתברכים בזכותו. כמ"ש,

136. כתוב, ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך. וכתוב, ועתה מה לי פה נאום ה', כי לוקח עמי חינם. אהבת הקב"ה לישראל, אע"פ שהעוונות גרמו שיסתלק מביניהם, והתפזרו בין האומות, הוא תובע עלבון שלהם. בשעה שישראל שורים בארצם, הקב"ה משתעשע בגינתו, המלכות, ומתקרב אל ישראל, ושומע קולם, ומשתבח בהם.

137. כיוון שגרמו עוונותיהם, וישראל גלו מהארץ הקדושה, הקב"ה לא נכנס בגינתו, המלכות, ואינו משתעשע בה. ולא עוד, אלא שהוא צועק ואומר, ועתה מה לי פה נאום ה'. וכמ"ש, פה אשב כי איוויתיה. פה, הוא השכינה. אף כאן, הכתוב, פה, הוא השכינה. כי לוקח עמי חינם, הוא כמ"ש, חינם נמכרתם.

138. ומיום שגלו ישראל מארצם, לא נמצאת שמחה לפני הקב"ה. כמ"ש, אלביש שמיים קדרות, ושק אשים כסותם. וכל זה, בגלל אהבתם, שאהב אותם הקב"ה, כמ"ש, אהבתי אתכם אמר ה'. וע"כ כתוב, ואהבת את ה' אלקיך. ואהבת, שצריך האדם להתקשר בו באהבה עליונה, שכל עבודה שצריך האדם לעבוד להקב"ה, יעבוד באהבה. שאין לך עבודה כמו

146. היכל זה, העליון על הכול, נקרא אהבה, ועל אהבה עומד הכול. כמ"ש, מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה. והכול עומד באהבה. כי השם הקדוש הוי"ה נמצא כך. "דהוי"ה, חכמה, אין נפרד ממנה לעולם הקוץ שלה של מעלה, הכתר, כי באהבה שורה עליה הכתר, ואינו נפרד ממנה לעולם.

ה' של הוי"ה, שהיא בינה, הי', שהיא חכמה, אינה נפרדת ממנה, ונמצאות יחד באהבה, ואינן נפרדות זו מזו, וכמו זה היא ה' דהוי"ה. שהיא כמ"ש, ונהר יוצא מעדן. שנהר, בינה, יוצא מעדן, חכמה, והבינה יוצאת תמיד מהחכמה, ומתדבקים לעולם באהבה.

147. ו"ה, ז"א ומלכות, כשהם מתדבקים זה בזה, מתדבקים באהבה יחד, חתן בכלה, שדרכם תמיד נמצאת באהבה. נמצא, אשר י' בה"ר, ה"ר עם ו', ו' עם ה"ת, מתקשרים זה בזה באהבה. והכול נקרא אהבה. וע"כ מי שאוהב את המלך, נקשר באהבה ההיא. ומשום זה כתוב, ואהבת את ה' אלקיך.

וחסידיך יברכוכה. אל תקרא יברכוכה, אלא יברכו כה. שהחסידיים, אותם שזכו לספירת חסד, יברכו השכינה, הנקראת כ"ה. הרי שאפילו השכינה מתברכת בזכותם.

143. כתוב, עין לא ראתה אלקים זולתך, יעשה למחכה לו. למה כתוב, יעשה? הרי היה צריך לכתוב, תעשה, כמ"ש, זולתך, לשון נוכח.

144. אלא כמ"ש, לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו. נועם ה', הוא שפע הבא מעתיקא קדישא, הכתר, שהקב"ה משתעשע בו. כי נועם יוצא מעתיקא. ולבקר בהיכלו, הוא היכל העליון על כל, בינה. אף כאן, עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה. מי יעשה? אותו עתיקא הסתום מכל, כי בו תלוי שפע זה. וע"כ כתוב, יעשה, לשון נסתר. אשרי חלקם של אלו, שאהבת אדונם התדבקה בהם. לאלו, אין שיעור לחלקם בעולם ההוא.

145. כמה מדורים על מדורים יש לצדיקים בעולם ההוא, והמדור העליון מכולם הוא לאותם שאהבת אדונם נקשרת בהם, כי המדור שלהם נקשר בהיכל העולה על הכול, משום שהקב"ה מתעטר בזה באהבה.

כל עצמותיי תאמרנה

149. איזו שירה אומרים? ה' מי כמוך. וזו שירה יותר חשובה ממה שאמרו ישראל על הים, כי הם לא הזכירו את השם הקדוש, אלא אחר ג' מילים, שכתוב, מי כמוך באלים ה'. וכאן הם מקדימים את השם הקדוש, שכתוב, ה' מי כמוך. מציל עני מחזק ממנו, זהו יצה"ט, שמציל אותו מיצה"ר. משום שיצה"ר הוא חזק כאבן, כמ"ש, והסירותי את לב האבן. ויצה"ט הוא בשר, כמ"ש, ונתתי לכם לב בשר.

148. כל עצמותיי תאמרנה, ה' מי כמוך, מציל עני מחזק ממנו ועני ואביון מגוזלו. פסוק זה אמר אותו דוד ברוח הקודש. מי ראה, שעצמות תאמרנה שירה? אלא פסוק זה נאמר בזמן, שהקב"ה עתיד להחיות מתים. ועתיד הקב"ה לתקן העצמות ולקרב כל אחת ואחת למקומה. כמ"ש, ותקרבן עצמות, עצם אל עצמו. וכתוב, ועצמותיך יחליץ. אז עתידים ישראל לומר שירה.

בתחילה היצה"ר הוא כאורח

ומפקרו לעשות לאורח הבא לו, וייקח את כבשת האיש הראש ויעשה לאיש הבא אליו. הלך, שמתקרב אל הפתח ואינו רוצה להתעכב שם, אלא ללכת לדרכו. כך הוא היצה"ר בתחילה, אשר כמי שמתקרב אל בית, הוא מתקרב אל האדם ומעורר אותו לחטוא מעט. וזהו רק בדרך מקרה.

רואה, שאין מי שיעכב בידו, כתוב, לעשות לאורח הבא לו. כאן הוא נעשה אורח, מתארח בבית, שמעורר אותו לחטוא יותר, יום אחד או יומיים, כאותו אורח שמחזיקים אותו בבית יום אחד או יומיים.

כיוון שרואה, שאין מי שיעכב בידו, כתוב,

150. יצה"ר למה הוא דומה? בשעה שבא להתחבר עם האדם, הוא כברזל מטרם שמביאים אותו באש. אחר שהתחמם, חזר כולו כמו אש.

151. יצה"ר, בשעה שבא להתחבר עם האדם, הוא דומה לאדם, המתקרב לפתח ורואה שאין בבית מי שיעכב בידו. נכנס לבית ונעשה שם אורח, ורואה שאין מי שיעכב בידו, שייצא משם לדרכו. כיוון שנכנס לבית ואין מי שיעכב בידו, הוא מתמנה על הבית, ונעשה בעל הבית, עד שנמצא שכל הבית עומד ברשותו.

152. לומדים זאת מהפרשה של דוד. כתוב, ויבוא הלך לאיש העשיר ויחמול לקחת מצאנו

וע"כ כתוב, והיו הדברים האלה על לבבך. על לבבך, על ב' היצרים שלך, כי יצה"ט מתעטר עימהם, ויצה"ר נכנע בהם.

למה צריך יצה"ט דברי תורה? יצה"ט מתעטר בהם, ויצה"ר, כיוון שרואה שהאדם אינו שב, ואינו רוצה לעסוק בתורה, אז הוא עולה למעלה ומלמד עליו חוב. כמ"ש, וכסילים מרים קלון.

ויעשה לאיש הבא אליו, כי נעשה בעל הבית, כמ"ש, האיש אדוני הארץ. כך הוא יצה"ר, שנעשה איש, בעל הבית על האדם, כי נקשר האדם לעבודתו. והיצה"ר עושה בו כרצונו.

153. וע"כ צריך האדם לשים תמיד דברי תורה עליו, כדי שאותו יצה"ר יהיה נשבר על ידיהם, שאין ליצה"ר צורה, כמו דברי תורה.

פרשת ק"ש, רמוזים בה עשרת הדיברות

[פרשתא דק"ש רמיזא ביה י' אמירן]

ו. ובקומך,
ז. וקשרתם לאות על ידך,
ח. והיו לטוטפות בין עיניך,
ט. וכתבתם על מזוזות ביתך,
י. ובשעריך.
הרי עשר כנגד עשרת הדיברות. וע"כ פרשות אלו הן כלל רב בתורה. אשרי חלקו של מי שמשלים אותן בכל יום פעמיים, כי השם הקדוש מתקדש בפיו כראוי.

154. אמר רבי שמעון, הנה ודאי, פרשת ק"ש רמוזים בה עשרת הדיברות. הכתוב, והיו הדברים האלה, הם כלל של עשרת הדיברות. וע"כ יש כאן עשר מצוות, כנגד עשר מצוות שבעשרת הדיברות שבתורה. והן:
א. ושיננתם לבניך,
ב. ודיברת בם,
ג. בשבתך בביתך,
ד. ובלכתך בדרך,
ה. ובשוכבך,

כי הוא חייך ואורך ימיך

שלומדים בתורה, לא יגרעו הזיווג והשפע מהמלכות. ואם מונעים ממנה, כתוב, ויצאה חינם אין כסף. כמ"ש, אי זה ספר פְּרִיתוֹת אימכם אשר שילחתיך. וכתוב, חינם נמכרתם ולא בכסף תיגאלו.

ומי שמונע התורה מהמלכות, הוא כמי שלוקח את הבעל מהאישה, ומונע אותה ממנו, כי גורם להסתלקות תורה של מעלה, ז"א בעלה, שהיא נשארת כאלמנה, ולא אלמנה ממש. כמ"ש, הייתה כאלמנה, ולא אלמנה.

158. ישבו ועסקו בתורה עד שהאיר היום. קמו והלכו. בעוד שהיו הולכים, ראו איש אחד, שהיה הולך בדרך וראשו עטוף. התקרבו אליו, והיה דובב בשפתיו, ולא השיב להם כלום.

אמר רבי אלעזר, ודאי שזה מתייעץ באדונו, שמתפלל תפילת הדרך. ישבו והתפללו התפילה. ואותו האיש עמד על מעמדו במקום אחר. אחר שגמרו תפילתם, הלכו בדרך. ואותו האיש נשמט מהם. אמר רבי אלעזר, האיש הזה הוא כסיל, או שדרכו אינם ישרים. נעסוק בתורה.

155. רבי אחא היה לילה אחד עם רבי אלעזר, לאחר חצות לילה היו עוסקים בתורה. אמר רבי אלעזר, כי הוא חייך ואורך ימיך לשבת על האדמה אשר נשבע ה' לאבותיך. למעלה מכל המצוות, שגזר הקב"ה כשנכנסו לארץ ישראל, הייתה גזרת לימוד התורה, משום שהשכינה אינה מתיישבת בארץ אלא בתורה, ואינה מתיישבת למעלה, אלא בתורה, ז"א.

156. תשבע"פ, השכינה, אינה נודעת אלא בשביל תושב"כ, ז"א. והשכינה אינה מתיישבת למעלה, אלא ע"י התורה שלומדים למטה. שכל זמן שהתורה נמצאת עימה, יכולה השכינה להימצא בעולם. כמ"ש, כי הוא חייך ואורך ימיך לשבת על האדמה. על האדמה, המלכות. ואם לא, אלא שמבטלים לימוד התורה, אינה יכולה להתקיים. כמ"ש, על מה אבדה הארץ. וכתוב, ויאמר ה', על עוזבם את תורתי.

157. ודאי כך הוא. נמצא בספרו של רב המנונא סבא, שביאר פסוק זה בכנ"י, המלכות, שכתוב, שְׁאָרָה כְּסוּתָהּ וְעוֹנֶתָהּ לֹא יִגְרַע. שע"י

כְּבוֹד חַכְמִים יִנְחָלוּ

161. כתוב, ואם משפחת מצרים לא תעלה ולא באה ולא עליהם, תהיה המגפה אשר ייגוף ה'. מה השינוי של מצרים מכל העמים, שבכולם כתוב, ולא עליהם יהיה הגשם, וכאן לא כתוב כך? אלא ארץ מצרים אינה צריכה גשם, כי שותה ממימי הנילוס. וע"כ אין היא בכלל של אותם הצריכים גשם. אבל יבוא עליהם דין אחר.

162. כתוב, כי הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה, לא כארץ מצרים היא אשר יצאתם משם, שהנהר עולה ומשקה הארץ. אבל כאן, למטר השמיים תשתה מים, כי הארץ הקדושה שותה משמיים תמיד. וכשישראל היו עוסקים בתורה, הייתה שותה כראוי. ומי שמונע התורה ממנה, כאילו מונע הטוב מכל העולם.

163. אמר אותו האיש, ודיבר ה' אל משה פנים אל פנים כאשר ידבר איש אל רעהו, ושב אל המחנה. בתחילה כתוב, ודיבר ה' אל משה פנים אל פנים. ואח"כ כתוב, ושב אל המחנה. שאין לזה קשר אל הכתוב, ודיבר ה'. וכתוב, ומשרתו יהושוע בן נון נער, לא ימיש מתוך האוהל. הרי אין לו קשר אל הכתוב, ושב אל המחנה.

159. אמר רבי אלעזר, כבוד חכמים ינחלו, וכסילים מרים קלון. כבוד חכמים ינחלו. אשריהם העוסקים בתורה. עד שלא הספיק לפתוח הדברים, התקרב אותו איש אליהם. אמר רבי אלעזר, אין לנו להפסיק דברי תורה, כי כל מי שעוסק בתורה, זוכה לרשת ירושת הנחלה שלמעלה בכבוד המלך העליון הקדוש, ז"א, וזוכה לרשת ירושת נחלה בעוה"ז, שנקרא כבוד ה', המלכות, הנקראת עוה"ז, שאינו פוסק מהם לעולם. כמ"ש, כבוד חכמים ינחלו, שינחלו המלכות, הנקראת, כבוד ה'.

160. וכסילים מרים קלון, מהו? כשאדם הולך בדרך הישר לפני הקב"ה, ועוסק בתורה, הוא יורש לעצמו אותו כבוד ה'. וכמה מגנים ומליצי יושר נמצאים למעלה על האדם. וכולם מלמדים עליו זכות לפני המלך הקדוש.

ואם האדם אינו עוסק בתורה, ואינו הולך בדרך אדונו, הוא עושה קטרוג עליו, ואותו הקטרוג משוטט באוויר, ואינו עולה עוד למעלה, שחושב, אולי ישוב האדם בתשובה. לאחר שרואה שהאדם אינו שב, ואינו רוצה לעסוק בתורה, אז הוא עולה למעלה ומלמד עליו חוב. כמ"ש, וכסילים מרים קלון. כי עולה למעלה ועושה קטרוג.

פנים אל פנים

מרשותו ומדעתו. כי בשעה שהיה מסתכל בזיו כבוד העליון, מיד, ושב אל המחנה, שדיבר עימהם בכל מה שצריכים, ודעתו הייתה מיושבת עליו כבתחילה. ע"כ, אחר הכתוב, ודיבר ה' אל משה פנים אל פנים, כתוב, ושב אל המחנה. ואח"כ כתוב, ומשרתו יהושוע בן נון נער, ודאי שהיה יונק מתוך האוהל, שהיה לומד להסתכל ברוח הקודש, כמ"ש, והנער שמואל משרת את ה'.

167. כל זמן שהיה יהושוע אצל משה, היה לומד ויונק מתוך האוהל, מלכות, ולא היה מתיירא. אחר שנפרד ממשה והיה לבדו, כתוב, וייפול יהושוע אל פניו ארצה, וישתחו. שלא היה יכול להסתכל, מפני שליח אחד, ומכ"ש ממקום אחר.

168. וזה דומה לאדם, שהמלך הפקיד אצלו כלי זהב ואבני יקר. כל זמן שנמצא אצלו, היה גם המשמש של הבית אוהז בהם ומסתכל בהם. כיוון שנפטר אותו אדם מהעולם, לא עזב המלך אצל המשמש כלום ולקח הפיקדון שלו. אמר אותו המשמש, אוי לי שאיבדתי כל אלו דברים היקרים, בימיו של אדוני כל אלו היו בידי.

164. ודיבר ה' אל משה פנים אל פנים. בכמה מדרגות עליונות ומכובדות נבדל משה הנביא הנאמן, מכל שאר נביאי העולם, שכולם היו לפניו, כקוף בפני אדם. שאר הנביאים היו מסתכלים במראה שאינה מאירה, ועכ"ז לא היו נושאים פניהם למעלה להסתכל, אלא כמ"ש, ואני הייתי נרדם על פניי, ופניי ארצה. ולא עוד, אלא שהדברים לא היו אצלם בגלוי.

165. ומשה הנביא הנאמן, היה מסתכל במראה המאירה, ועמד במעמדו, ולא עוד אלא שהיה נושא ראשו להסתכל, כמי שאומר לחברו, שא את ראשך ויסתכלו פניך בפניי כדי שתדע דבריי. כך משה פנים אל פנים נשא ראשו בלא פחד, פניו היו נושאים למעלה ומסתכל בזיו כבוד העליון, ולא משתנים דעתו ופניו כשאר הנביאים. כי שאר הנביאים, כשהיו מתנבאים להסתכל, יצאו מרשותם ומדעתם, והשתנה זיו פניהם, ולא היו יודעים מעולם זה כלום.

166. ומשה לא היה כך, כי משה באותה מדרגה עליונה ממש היה מסתכל, ז"א, ולא יצא

ואני, משום שאני נמצא בתוככם, אסתכל בדברי תורה ולא אהיה מתיירא. אחר שאיפרד מכם, לא אוכל להסתכל לבדי.

169. כך יהושוע. בימיו של משה, היה יונק בכל יום מתוך האוהל, ממלכות, ולא היה מתיירא. אחר שמת משה, כתוב, וייפול יהושוע אל פניו.

ושיננתם לבניך

ויתקן עצמו בהם כמו שצריך, ולהנהיג עצמו בדרך התורה, כמו שהתנהג יעקב בדרך, בגי דברים, לדורון, ולתפילה ולמלחמה. ותפילה צריך להתפלל לאדונו, אבל דברי תורה, הם חשובים מתפילה.

170. ושיננתם לבניך, ודיברת בס. ושיננתם, כמ"ש, חיציך שנונים. כי אדם צריך לשנן דברי תורה לבנו, כחרב שהיא שנונה בב' צדדיה, כדי שיכניס בו חידוד ושמחה של תורה, ולא יהיה נמצא ליבו בסְּכָלוֹת. ודיברת בס. שלכל דבר שבתורה יש לו דרך בפני עצמו. ודיברת בס, הלוא, ותדבר בס, היה צריך לומר? אלא האדם צריך לנהוג עצמו בהם, ולהתנהג עצמו, שלא ייטה לימין ולשמאל.

172. ובשוכבך. לנהוג עצמו ביראת אדונו, בקדושה, בענווה, שלא יהיה עז פנים לפני אדונו. ובקומך. לתת תשבחות לאדונו, שהשיב נשמתו. כי בכמה עוונות הוא נמצא לפני אדונו, והקב"ה עשה עימו חסד, והשיב נשמתו לגופו. וקשרתם לאות על ידך. על יד כהה, יד שמאל, שהיא כהה וחלושה מיד ימין. ובספר אגדה נאמר, ידְּכָה, על יד כ"ה, המלכות, הנקראת כ"ה.

171. בשבתך בביתך. לנהוג עצמו בביתו בדרך הישר, ובדרך תיקון, שילמדו ממנו בני ביתו. וינהג עימם בנחת ובשמחה. ולא יטיל אימה יתרה בתוך ביתו. וכל מעשיו בבית יהיו בדרך תיקון. ובלכתך בדרך. להתנהג בדברי תורה,

ארבעה בתים של התפילין

[ארבע בתי דתפילין]

בְּרִהָטִים. כמו שהקב"ה הוא מלך למעלה, הוא ג"כ מלך למטה. כתוב, וכתבתם על מזוזות ביתך, כדי שהאדם יהיה שלם בכל, ויהיה שלם במצוות אדונו, רשום למעלה רשום למטה. אשרי חלקם של ישראל.

173. והחברים יושבי הדרום ביארו בסודות שלהם, ארבעה בתים של התפילין באופן זה. קדש לי כל בכור. בכור סתם כנגד כתר עליון. והיה כי יביאך, כנגד חכמה. שמע ישראל, ואהבתך, כנגד בינה. והיה אם שמוע, כנגד חסד. אח"כ כלולים כולם בתפילין. בזרוע שמאל, הנקרא עוז, כמ"ש, ובזרוע עוזו. ואין עוז אלא תורה. ואין עוז אלא תפילין.

176. ב' כתובים נמצאים, ואע"פ שהכול במדרגה אחת תלוי, עכ"ז אינם ממדרגה אחת. כתוב, כה אמר הוי"ה צבאות. וכתוב, כה אמר הוי"ה אלקים. כשכתוב, כה אמר הוי"ה צבאות, אז הדבר בא ברחמים. כשכתוב, כה אמר הוי"ה אלקים, אז הדבר בא בדין.

174. הדברים אינם מיושבים, משום שהכתר העליון כולל הכול, והוא אינו בחשבון של ד' הפרשיות. ועוד, והיה כי יביאך, תלויה ביציאת מצרים, שהוא אותו מקום שנמצאת בו חירות לעבדים, בינה, וע"כ אין דרכם של חברינו יושבי הדרום מתוקנת. אלא אנו מתחילים מחכמה, שהכתוב, קדש לי כל בכור, הוא חכמה ולא כתר. והקב"ה, ז"א, מניח אותם התפילין. ארבע פרשיות הן למעלה, וארבע למטה. ארבע במקום המוח, שהם ארבעה מוחין דז"א. ארבע הן במקום שהלב שורה, המלכות, משום שזה נקשר בזה, ז"א נקשר במלכות.

177. כה אמר הוי"ה צבאות, משום שכ"ה זו, המלכות, מתברכת מצדיק, יסוד, ומנו"ה, הנקראים ה' צבאות. ואז הדבר בא בהמתקה, כי בא מיסוד. והכתוב, כה אמר ה' אלקים, אז כ"ה, מלכות, יונקת מצד הדין, מגבורה עליונה, גבורה דז"א. והדין ברחמים, משום שכתוב, הוי"ה אלקים, שהוי"ה רחמים ואלקים דין.

175. וצריך האדם להתעטר בהם, משום שהם השם הקדוש העליון, הוי"ה, כמ"ש, וראו כל עמי הארץ, כי שם ה' נקרא עליך. וכל מי שמתעטר בעטרה הקדושה העליונה הזו, נקרא מלך בארץ. והקב"ה מלך ברקיע. כמ"ש, מלך אסור

178. כי אלקים בכל מקום הוא גבורה. אדניי, בכל מקום הוא גבורה תחתונה. ע"כ ניקרים הדברים מפי הנביא ע"פ השם שהזכיר, מאיזו מדרגה הוא מתנבא, שמתכוון לומר דבר ממקומו. ואז היו יודעים בני האמונה, מאיזה מקום תלוי הדבר.

אורו מרוז

ועוד נקמה של בניי, על שהצרו להם עד עתה. ומשום זה נידונו בבי דינים, אחד במים ואחד באש. במים, כי כתוב, נחל קישון גרפם. באש, כמ"ש, הכוכבים ממסילותם נלחמו.

182. ובאלו הכוכבים היה כוכב אחד, שלא בא לאותה הנקמה, וקולל לעולם, אשר כשמתחיל להאיר, באים שאר הכוכבים ובלועים אותו, ואת כל המחנה שלו, ואובדים כולם כאחד. כמ"ש, אורו מרוז אמר מלאך ה'.

האם יש לו רשות למלאך, שיקלל מישהו? אלא זהו מלאך, שכתוב בו, וייסע מלאך האלקים ההולך לפני מחנה ישראל. וזהו שכל המלחמות הן שלו, המלכות.

183. כתוב, כי לא באו לעזרת ה', זהו כשיצאו ישראל ממצרים. לעזרת ה' בגיבורים, באלו שישים גיבורים שהזדמנו להילחם עם סיסרא. שישים הגיבורים שסביב מיטתו של שלמה. ומלאך זה, כל הדינים וכל המלחמות של המלך הם ברשותו. וע"ז כתוב, מלאך ה'. כמ"ש, המלאך הגואל אותי, המלכות.

ומלאך זה עתיד להיות עליון ומכובד לעת"ל. ובזה יתגדל השם הקדוש. ובמלאך זה עתיד הקב"ה להיפרע מעמים עכו"ם. וע"ז כתוב, והתגדלתי והתקדשתי.

179. כתוב, אורו מרוז, אמר מלאך ה'. בשעה שהמלך הקדוש מסר ביתו למלכה, כל כלי זין ורמחים ומרגמות שלו הפקיד בידיה. וכל אלו עושי מלחמה שלו הפקיד עימה. כמ"ש, הנה מיטתו של שלמה, המלכות, שישים גיבורים סביב לה מגיבורי ישראל. שהם חגיית נה"י מצד הגבורה, שכל אחד כלול מעשר. וכשעושה הקב"ה מלחמה, עושה באלו הגיבורים עושי מלחמה. והם נקראים מלומדי מלחמה.

180. כתוב, מן שמיים נלחמו, הכוכבים ממסילותם נלחמו עם סיסרא. בשעה שהתנדבו ישראל לגלות הרושם הקדוש של מילה בבשרם, אז אותה החרב הנוקמת נקם ברית, המלכות, אספה כל הצבאות שלה, וכל כלי הזין, וכל אלו עושי המלחמה, לעשות מלחמה עם סיסרא. והכוכבים היו שופכים אש מלמעלה. ואמר רבי שמעון, לכל כוכב יש שם בפני עצמו, כמ"ש, לכולם שמות יקרא.

181. אמר הקב"ה לכוכבים, הכינו עצמכם לנקום מסיסרא נקמת בניי. ב' נקמות אני עתיד להיפרע מהם. נקמה אחת, על 600 רכב שהשאל לשרי מצרים, כדי שיעשו מלחמה בישראל. כמ"ש, וייקח שש מאות רכב פחור וכל רכב מצרים.

הן עוד היום גדול

השקו הצאן, בדברי תורה, כי בזכות התורה ייצאו ישראל מהגלות.

186. ישראל אומרים, לא נוכל עד אשר ייאספו כל העדרים. עד אשר ייאספו כל שאר הימים העליונים, הספירות הקדושות. וכתוב, וגללו את האבן מעל פי הבאר. וגללו דין קשה שבאותו יום השולט על פי הבאר, שמשום זה נמצאת הבאר, המלכות, עימנו בגלות. וכשתתגלה הבאר, ואותה אבן, דין הקשה, לא תשלוט עליה, מיד כתוב, והשקינו הצאן.

187. ועתיד הקב"ה באחרית הימים להחזיר את ישראל לארץ הקדושה, ולקבץ אותם מהגלות. סוף הימים, אותה שהיא אחרית הימים, מלכות, סוף כל הספירות, הנקראות ימים. באחרית הימים הזו סובלים ישראל גלות. כמ"ש, בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים. וכתוב, וקראת אתכם הרעה באחרית הימים. באחרית הימים הוא בדיוק, כי זוהי כנ"י, המלכות שבגלות.

184. הן עוד היום גדול לא עת היאסף המקנה, השקו הצאן ולכו רעו. כשישראל יתעוררו בתשובה לפני הקב"ה, בזכות התורה ישבו לארץ הקדושה, ויתקבצו מהגלות.

כי ודאי יום אחד תהיה גלות לישראל ולא יותר, יומו של הקב"ה, שהוא אלף שנים, האלף החמישי, כמ"ש, נתנני שוממה כל היום דָּוָה. ואם לא ישבו, אז יאמר הקב"ה, הן עוד היום גדול לא עת היאסף המקנה, בלא זכות ובלי מע"ט. אבל רפואה אחת יש לכם, השקו הצאן, עסקו בתורה, שתהיינה מושקות ממימי התורה. ולכו רעו, ותלכו למקום המנוחה, למקום טוב וחמדה של נחלתכם.

185. הן עוד היום גדול. זה היום שנקרא יום מהומה ומבוסה ומבוכה, אשר ביום ההוא נחרב ביהמ"ק וישראל נפלו בגלות. ומשום המעשים הרעים שעושים ישראל, היום ההוא נמשך וגדל. כמ"ש, הן עוד היום גדול לא עת היאסף המקנה, משום שהם מאריכים ליום ההוא של הגלות.

ונמצא, שיום וצל יהיו משמשים בקו השמאל. וזה שמשמיענו הזוהר, שכמו שהחורבן היה מחמת ביטול הצל, שהיה יום בלי צל, כך הגאולה לא תהיה אלא א"כ הצל יחזור ויתחדש, וישמשו יחד, יום וצל.

כשיחזור ויתחדש הצל, שכמו שנטה הצל לעבור מהעולם בשעת חורבן ביהמ"ק, כך יחזור ויתחדש הצל בתחילת היום האחר, שהוא האלף השישי. ויהיה יום וצל, שישמשו אור מצד הו"ק דחכמה בחסדים, וצל מצד הגי' דחכמה הנעלמים. והוא סוף הגלות. שאז תלך ותסתיים הגלות, ותתחיל הגאולה, שהיא ייחוד ז"א ומלכות.

ונודע, שמיעוט הגי' בא מכוח מסך דחיריק הממותק בבניה, המפתחא, כי אז אפשר שיאירו ו"ק דחכמה בחסדים. גם נודע שמסך דמלכות הממותקת בבניה, אינו מאיר בכל שבע ספירות חגי' נהי"מ של המלכות, אלא בשש ספירות וחצי, כי במלכות של מלכות דמלכות אינה מאירה אלא חצי ספירה עד החוזה, ומחזה ולמטה חסרה. כי המפתחא היא בחינת ט"ר, ולא עצם המלכות. ע"כ נפסקת בחוזה של מלכות דמלכות.

והשיעור של הצל הזה הוא שש קמצים וחצי. כי הצל, להיותו בא ממלכות דמפתחא, אינו מתפשט בכל הפרצוף דמלכות, אלא עד החצי של מלכות דמלכות. ונמצא שאין בה אלא שש ספירות וחצי, שזוהי מידת גודלו של אדם בינוני. שהאדם נמשך מהצל הזה שבמלכות דמפתחא.

ע"כ גם בו אין יותר משש ספירות וחצי, כמו במלכות העליונה. כמ"ש, כי תמול אנחנו ולא נדע. כשהיינו בגלות, לא ידענו שכל המשך הגלות, הוא משום שהקב"ה רוצה להשרות, צל ימינו עלי ארץ. שישמשו יחד, צל על הגי' דחכמה, וימינו על ו"ק דחכמה שבחסדים. ואם היינו יודעים זה, היינו יכולים למהר הגאולה. כי יום וצל הוא סוף הגלות.

189. אשרי חלקו מי שרואה את המשיח, ואשרי חלקו מי שלא ראה אותו. אוי למי שיזדמן בעת שיתבע האריה הגדול להתחבר בנוקבא שלו. כש"כ בשעה שיזדווגו יחד, ז"א ומלכות, בעת הגאולה. על השעה ההיא כתוב, אריה שאג מי לא יירא.

190. בתחילה כתוב, שְאֹג יִשָּׂאג עַל גְּוָהוּ, בגלות. ובאותו זמן כשייצא ז"א לקבל בת זוגו, מלכות, אז כתוב, אריה שאג מי לא יירא, ה' אלקים דיבר מי לא יינבא. בשעה ההיא כתוב, ושב ה' אלקיך את שְבוֹתֶךָ. הקב"ה שב את כניי מהגלות, ושב צדיק להתחבר במקומו. אז כתוב, אך צדיקים יודו לשמך, יישבו ישרים את פניך.

ועם אחרית הימים הזו מקבלים עונש בגלות. ובזו יעשה הקב"ה נקמות לישראל תמיד. כמ"ש, אשר יעשה העם הזה לעמך באחרית הימים. ובכל מקום שכתוב אחרית הימים, זוהי המלכות. והקב"ה עתיד להשיב אותה למקומה. כמ"ש, והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים. וזוהי שנקראת יום, היום האחרון. כי כל ספירה נקראת יום.

188. וכשהתחיל הצל להיעשות בתחילת היום האחר, אחר האלף החמישי, כמו שבזמן שנחרב ביהמ"ק, שהיה נוטה הצל להיאסף, כמ"ש, אוי לנו כי פנה היום כי יינטו צְלָלֵי עֶרֶב. כלומר, כמו שהחורבן היה בזמן שהתחיל הצל להיאסף, כך תהיה הגאולה בזמן שיתחיל הצל לצאת. שבזמן שיהיה יום וצל, הוא סוף הגלות.

והשיעור של הצל הזה הוא שש קמצים וחצי. קמצים היא מידה, שנקראת קומץ, ושש קמצים וחצי היא מידת גודלו של אדם, איש בין אנשים, אדם בינוני. והזיכרון של עניין זה בין החברים, הוא בכתוב, כי תמול אנחנו ולא נדע, כי צל ימינו עלי ארץ. כי תמול אנחנו, בגלות. ולא היינו יודעים, כי צל ימינו עלי ארץ. שהקב"ה רוצה להשרות אותם צל ויום, עלי ארץ.

כל השלמות באה מכוח הייחוד של קו ימין עם קו שמאל, שאז גם המלכות, הנמשכת מקו שמאל, מזדווגת עם ז"א, ימין, ומקבלת ממנו בשביל ישראל כל טוב. וכן כל החורבן בא מצד פירוד קו השמאל מקו הימין, שאז גם המלכות נפרדת מז"א, שהפירוד הזה נבחן לשכינה בגלות. גם נודע, שאין קו האמצעי יכול לייחד הימין והשמאל, אלא ע"י שממעט הגי' דשמאל בכוח המסך דחיריק שבו.

ולפי זה נמצא, כשהשמאל מתגבר ונפרד מהימין, אז יש בו גם הגי'. וזה נבחן לבחינת יום, שאין בו צל, כי אין בו מיעוט. וכשהוא מיוחד עם הימין, שולט בו המסך דקו אמצעי, הממעט אותו מגי', ואין בו אלא ו"ק. ואז נבחן קו שמאל לבחינת יום וצל. כי ו"ק דחכמה, המאירים עם החסדים שבימין ביחד, נבחן ליום. ובחינת מיעוט הגי' שבו נבחן לצל, העלם האור.

ולפיכך בעת שעוונות ישראל גרמו שיתגבר קו השמאל על הימין ויאיר בנפרד מימין, אז נחרב ביהמ"ק, המלכות, כי מכוח פירוד קו השמאל, גם המלכות נפרדה מז"א, ימין. ונבחן, שאז נטה הצל להיאסף ולעבור מהעולם, מטעם שאין צל בשמאל, אלא בשעה שמחובר עם הימין.

ובשעה שהתחתונים ישובו בתשובה, ויעלו מ"ן לקו אמצעי, שיחזור וייחד קו ימין עם קו שמאל, אז תהיה הגאולה, שהשכינה תצא מהגלות, ותחזור להזדווג עם ז"א. אבל אז ייעלמו גי' דקו שמאל, מכוח המסך דחיריק שבקו האמצעי.

מראש האצילות עד תחיית המתים

העיניים, לעיני אדם. וְפָה מדבר גדולות. שמשפיעה מוחין דגדלות. כי דיבור הוא השפעה. כשהיא עולה, הולכת ביום ונסתרת בלילה. כשהיא יורדת, היא נסתרת ביום והולכת בלילה. וכשהיא נוסעת, מזדעזעות ד' מניפות, שאוחזות בידיה, ונוסעים עימה שישים שבטים של אש, כל אחד חרב שנונה על ירכו.

חכמה נעלמת בז"א, שהיא בו ב-1500 עולמות. ומקום גילוי החכמה הוא במלכות. משום זה יש במלכות ג' מדרגות:

א. מלכות עולה, מזדווגת עם ז"א, נכללת בו, שאז מבחינה זו היא הולכת ומשפיעה ביום, ובלילה היא נסתרת, אינה משפיעה.

ב. מלכות יורדת לרשות עצמה, נסתרת ביום והולכת בלילה. שבחינתה עצמה היא חכמה, וביום היא נכללת בזיווג ז"א, ומשפיעה רק חסדים, שהיא מדרגת ז"א. ובחינתה עצמה, חכמה, מתגלה בלילה, כמ"ש, וְתִקֵּם בעוד לילה.

ג. מלכות נוסעת בג' קווים, שמקבלת מז"א בזה אחר זה בג' מקומות, שאז מתגלה החכמה עם דינים קשים. מסיבת הדינים שמתגלים עם החכמה, מזדעזעות ד' מניפות, שאוחזות בידיה, שהם חו"ג תו"מ שבה. ונוסעים עימה שישים שבטים של אש, חג"ת נה"י הכלולים בקו שמאל, כל אחד כלול מעשרה, והם שישים. כמ"ש, הנה מיטתו שלשלמה, שישים גיבורים סביב לה, איש חרבו על ירכו מִפְּחַד בלילות. כל אחד חרב שנונה על ירכו.

שישים שבטים של אש הם שישים גיבורים, השומרים מיטת שלמה. מלכות הנקראת מיטה. ושומרים אותה בעת הארת החכמה, שהחיצוניים לא יוכלו לינוק ממנה. חרב שנונה, הם הדינים הקשים. על ירכו, יסוד, שמשם יוצאים ומתגלים.

193. עלה ברצונו להוציא אדם שליט למטה. והתקין בחיה האחת הזו, שהיא המלכות, עפר דק, כלול מכל הספירות. נֶשֶׁב בו והתפשט לדי רוחות העולם. התפשט לגוף. ודי חתיכות מהגוף התגלגלו: אחד למעלה, נצח. אחד למטה, הוד. שהם הרגליים, המכונים נו"ה. אחד לצפון, יד שמאל, גבורה. ואחד לדרום, יד ימין, חסד.

עפר דק, הוא מלכות הנמתקת כל כך בבינה, עד שהמלכות, הנקראת עפר, אינה נתפסת. ונחשבת כולה לבינה, ונקראת משום זה, עפר דק. כמ"ש, וַיִּצַר ה' אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם עֵפֶר מִן הָאֲדָמָה.

אדמה, היא הבינה, המכונה אָדָם. עפר, הוא המלכות. ה' צר את האדם בעפר הנלקח

191. לכם בני אדם, בעלי החכמה, בעלי התבונה, קול קורא, מי מכם שהחכים ויודע, בשעה שהראש הלבן, כתר, התקין ראש שני, חכמה, הרשום מלמעלה למטה ומלמטה למעלה, התקין צד צפון, כלומר קו שמאל שבבינה, בעטרה של חפירת מים, בה רשם העומק של תהום העליון, עומק הבינה, העולה ויורד בתוכו. מדרגה אחת נעלמת, ירדה ב-1500 רשימות, וב-1500 עולמות.

מבואר כאן ביאור מקיף כולל מראש האצילות עד תחיית המתים בקיצור נמרץ. ותחילה מבואר כח"ב ז"א ומלכות דאצילות. שבשעה שהראש הלבן, הכתר דאצילות, התקין ראש שני, הרשום מלמעלה למטה ומלמטה למעלה, החכמה דאצילות, התקין צד צפון, הבינה דאצילות. התקין, פירושו קו האמצעי דבינה, המתקן את הקווים ימין ושמאל, ומייחד אותם זה בזה, והחכמה שבשמאל מתלבשת בחסדים שבימין.

התקין צד צפון, שקו האמצעי התקין קו השמאל בעטרה של חפירת מים, שיתעטר באגם מים, ברוב החסדים שבקו ימין. בתיקון זה דקו האמצעי רשם שיעור ההעלם, המכונה עומק, אשר בבינה, הנקראת תהום העליון. והוא תיקון, שאור קו השמאל יאיר מלמטה למעלה, ואור קו הימין יאיר מלמעלה למטה בתוך הבינה.

מאור הבינה ירדה מדרגה אחת נסתרת, ז"א, שהחכמה שבו נסתרת ונעלמת. ב-1500 רשימות, הם חכמה וחסד דדעת, שרשומים בז"א. וב-1500 עולמות, הם בינה וגבורה דדעת, שנעלמים בו ואינם מאירים, להיותם השמאל דראש, ששם הארת החכמה הנעלמת בז"א, שמאיר בחסדים בלבד, שזה חכמה וחסד שבימין הראש.

ונמצא, שהימין, שהוא חכמה וחסד שבדעת, רשומים בו ומאירים. והשמאל, בינה וגבורה דדעת, הם בבחינת עולמות, שנעלמים. ומה שמכונים במספר 1500, מורה על קו וחצי שבראש. כי ג' קווים שבראש, הנקראים חב"ד, הם במספר 3000.

כי הספירות שבמוחין הם במספר אלף. ונמצא שקו וחצי הם 1500. וקו הימין וחצי הימין של קו אמצעי, חכמה וחסד דדעת, הם במספר 1500. וכן קו שמאל וחצי השמאל דקו אמצעי, הם 1500.

192. תחת ז"א, תטייל חיית שדה אחת, מלכות, ועשר קרניים לה, עשרה אורות. כי קרן היא לשון זיו ואור. ויש עיניים אל החיה, כעיני אדם. החכמה נקראת עיניים. המלכות היא פני אדם, שחכמה מאירה רק בה. ע"כ מיוחס בה

המלכות, עפר דק, שהייתה דקה מן הדקה, עד שלא הייתה נתפסת כלל. ולפיכך היה הגוף נצחי, שלא הייתה בו שום אחיזה לקליפות.

אבל אחר שחטא בעצה"ד טו"ר, נפל ממדרגתו ונבנה גופו מעוה"ז, שהוא נמשך ממלכות, הנקראת ג"כ עצה"ד טו"ר, מטעם שיש בה ב' נקודות, מנעולא ומפתחא. שמנעולא היא בחינת מלכות דמדה"ד, הבלתי נמתקת בבינה, שעליה רובץ צ"א והמסך, שלא לקבל מאור העליון. ומפתחא היא המלכות המעורבת וממותקת בבינה, הראויה לקבל כל האורות העליונים, כמו הבינה. ומאלו ב' נקודות נבנית המלכות. וכן גופו של אדם.

ואם אדם זוכה, נגזת נקודה דמנעולא, ונקודה דמפתחא שולטת במלכות, ואז האדם ראוי לקבל כל האורות העליונים, לפי מדרגתו. ואם האדם אינו זוכה, אז מתגלה המנעולא, ונגלה שהיא מלכות המצומצמת, ואז פורחים כל האורות מהאדם. שע"כ נקראת המלכות עצה"ד טו"ר, מטעם שזכה הרי טוב, לא זכה הרי רע.

ומשום זה עם אכילת עצה"ד נפלו למדרגת עצה"ד טו"ר, ונגזרה המיתה על האדם ועל הבאים אחריו. כי הגוף ירד לבחינת המלכות עצה"ד טו"ר, שהם הכלים דנקודת המפתחא, שמקבל מהמלכות. והם נמשכים משבע ספירות שלה, שכל אחת כלולה מעשר, והן שבעים ספירות, שמהן נמשכים שבעים שנה לאדם.

ובסופה של המלכות מתעוררת נקודת המנעולא. ולפיכך, כשנקודה זו מתעוררת על האדם, תכף פורחים ממנו אורות החיים, ומת. ולפיכך, אחר שבעים שנה מוכרח האדם למות, בהגעי זמן גילוי המנעולא. אמנם אם לא זכה האדם, מתגלה עליו המנעולא גם מקודם שהשלים שבעים שנותיו, כמו שלומדים, פְּרַת ומיתה בידי שמיים.

הצטווה על אותו האילן, עצה"ד, שלא לאכול ממנו. ולא שמר המצווה. השיב המלך את רוחו של אדם אליו. שהקב"ה לקח ממנו אותו הרוח דאצילות. אז הכינו ז"א ומלכות כלי אחר, הגוף מעצה"ד טו"ר. שיש בו אחיזה לקליפה. וע"כ אם זכה הרי טוב, לא זכה הרי רע. והוא מוכרח למות אחר שבעים שנה.

אז הכינו ז"א ומלכות כלי אחר, גוף אחר. והאדם קם ביניהם בקשר של נ"ר החקוקים בין מלאכים, שתחת הרוח דאצילות נתנו לו רוח ממקום המלאכים שבעולם היצירה.

וכל הדורות אחריו, שיצאו ממנו, נתפסו בעוונם של אדם וחווה, שלהיותם צאצאיו, גם הם קיבלו גוף מעצה"ד טו"ר, ונגזרה המיתה גם עליהם. שהרוח יוצא מהם לבסוף ומתים, ואח"כ נגזר בעפר בין רגבי נחל, שנקבר בקבר.

מהאדמה, שכולו בצורת אדמה, בינה. אלא שכלול מכל ע"ס.

194. אילן אחד גדול וחזק, עה"ח, ז"א, התחבר והזדווג בענף יפה אחד, המלכות, שהמראה שלו הוא שמחת הכול, כמ"ש, יפה נוף משוש כל הארץ. בו הזדווג, והוציאו רוח אחד נסתר, ומילא אותה עיסת העפר, והאדם קם על רגליו. והמליך אותו על כל העולם והשליט אותו על כל. כמ"ש, תמשילהו במעשי ידיך.

הצטווה על אותו האילן, עצה"ד, שלא לאכול ממנו. ולא שמר המצווה. השיב המלך את רוחו של אדם אליו. ואותה החיה, המלכות, לקחה את הרוח מהאדם.

195. אז הכינו ז"א ומלכות כלי אחר, גוף אחר, והאדם קם ביניהם בקשר של נ"ר החקוקים בין מלאכים קדושים שהתאחדו בציור העטרות של המלאכים. שמקודם החטא היה לו נר"ן מאצילות, וגוף מבחינת בריאה. ואחר שחטא ניתן לו גוף אחר, מעוה"ז, ונר"ן מהמלאכים הקדושים.

196. הדורות שאחריהם נתפסו בחטא שלהם דעצה"ד, ונגזרה עליהם מיתה, שלבסוף הרוח שלהם נשלף מהכלי והלבוש ההוא שלהם, הגוף. והגוף מת. ואח"כ נגזר בעפר בין רגבי נחל, בקבר, מלשון הכתוב, מְתָקוּ לו רגבי נחל.

וכל המתים נסתרו ונגזרו בעצם אחת חזקה, שנשארה מהכלי ההוא, עצם לוז, שאינה נרקבת בקבר. ונקראת ג"כ בתואל הארמי. שיהיו נבנים ממנו בתחילה, ויקומו מחנות מחנות. ויתעוררו שנית בארץ ישראל, שע"י גלגול מחילות יבואו כולם לארץ ישראל, ושם תיגמר שלמות תחייתם.

197. ועתיד הקב"ה ללוש אותו העפר הקודם, של אותו הכלי, שהוא הגוף הקודם לחטא עצה"ד. ולהכניס בו עיסה דקה מן הדקה, כשָׂאֹר הזה שבעיסה, ומאותה העיסה, שהיא צחות שלמעלה, ייתקן ויטיישר הכלי השלם, כמ"ש, ומעיין מבית ה' ייצא והשקה את נחל השיטים. משום שהנחל ההוא מרבה אהבה בעולם. וכשאותו המעיין הקדוש ייצא וייכנס בנחל השיטים, אז ייתקן ויטיישר, ולא יהיה בקלקולו כבתחילה.

בתחילה נברא גופו של אדם מעולם הבריאה, בחינת בינה. ואע"פ שכתוב, וייצר ה' אלקים את האדם עפר מן האדמה, ועפר הוא מלכות, הרי כתוב, מן האדמה, ואדמה היא בינה, שנקראת אדום, כלומר, מלכות דבריאה, אשר מלכות זו היא כמו בינה. והעפר אשר שם אינו נתפס ואינו ניכר.

ולכן נאמר, שהתקין בחיה האחת הזו, שהיא

הכלי השלם, שיקבל גמר תיקונו. ועתידיים המתים לעמוד במומם, ואח"כ יתרפאו ויהיו שלמים בכל. ואז כמ"ש, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. שאע"פ שאחר גמיה"ת מקבלת המנעולא כל תיקונה, עכ"ז כיוון שהמנעולא הוא הרצון לקבל הגדול שהיה במלכות דצ"א, ע"כ אחר תיקונו יש בו ג"כ מהרצון לקבל ההוא, שמשם היו כל המומים שבגוף.

ועתיד הקב"ה ללוש אותו העפר הקודם, של אותו הכלי, עם כל המומים שהיה לו בגוף הראשון, מטעם שליטת הרצון לקבל. כי המנעולא הוא שורש השורשים לרצון לקבל הזה. ואח"כ להכניס בו עיסה דקה מן הדקה, שהיא הבינה, ומאותה העיסה, שהיא צחות שלמעלה, ייתקן ויטיישר הכלי השלם, שאז יתרפא מכל המומים.

כמ"ש, ומעיין מבית ה' ייצא, מהבינה, והשקה את נחל השיטים, הגופים שעמדו לתחייה עם כל המומים שבהם. ולא ריפא אותם מקודם התחייה, משום שהנחל ההוא מרבה אהבה בעולם, כי הרצון לקבל הזה מרבה החביבות והתענוג, כי מידת התענוג היא לפי מידת הרצון לקבל. אלא שצריכים ליישר אותו, שיהיה מוגבל לקבל ע"מ להשפיע.

וזה נעשה ע"י הארות הבינה, העיסה הדקה מן הדקה. וכשאותו המעיין הקדוש, הארות הבינה, ייצא וייכנס בנחל השיטים, אז ייתקן ויטיישר, ולא יהיה בקלקולו כבתחילה. כי הרצון לקבל ייתקן ויטיישר, שתהיה קבלה ע"מ להשפיע. ואז לא יהיה הרצון לקבל מקולקל כמו בתחילה, שבזה הוא מתרפא מכל המומים שהיו בו.

198. ואלו שאינם זוכים, יקומו להיות נידונים בדין מלך העליון. כמ"ש, ורבים מִיִּשְׂרָאֵל עָפְרוּ יָקִיצוּ, אֱלֹהֵי לַחַיִּי עוֹלָם וְאֱלֹהֵי לַחַרְפּוֹת לְדָרְאוֹן עוֹלָם. ואז כתוב, כי כאשר השמיים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה, עומדים לפניי נאום ה', כן יעמוד זרעכם ושמכם.

ונודע, שכל העצמות נרקבות בקבר חוץ מעצם קשה אחת, שנקראת לוז, או בתואל הארמי, שאינו סובל טעם המזונות. כי העצם הזו היא מבחינת מנעולא, ששורשה גנוז במלכות כל שבעים שנות החיים, ולפיכך אינה יכולה לקבל מזונות. וגם אינה ראויה לקבל מזונות, להיותה ממלכות המצומצמת שלא לקבל אור עליון.

ולפיכך כל העצמות, שהם מבחינת מפתחא, וקיבלו מזונות מהמלכות, בשעת מיתה, שנגלה שלא היו ראויות לקבל מזונות, יש בהן אחיזה לקליפות וצריכות להירקב. משא"כ אותה העצם, שהייתה תמיד בבחינת מנעולא, ולא קיבלה שום מזונות ממלכות, אין לקליפות במה לאחוז בה. וע"כ אינה נרקבת בקבר.

וכל המתים נסתרו ונגנזו, כלומר שנגנזים בקבר. בעצם אחת חזקה, שנשארה מהכלי ההוא, בעצם לוז, שיהיו נבנים ממנה בתחילה, ויקומו מחנות מחנות. שזה יהיה בגמיה"ת, אחר שתתקן מלכות דצ"א, והמלכות תהיה ראויה לקבל אור מבחינתה עצמה, מבחינת מנעולא. הנה אז כל הגופים שמתו מחמת גילוי מנעולא, יקומו לתחייה, כי עתה גם המנעולא ראויה לקבל אור.

ובתחילה, בעת שיקומו לתחייה, ייבנה כל הגוף מכלים דמנעולא בלבד, להיותו ראוי אז לקבלת אור העליון, כמו הכלים דבינה. אמנם עכ"ז, צריכים להמשכת קדושה מבינה. וע"כ כל המתים שיעמדו לתחייה, בכל מקום שהם, צריכים לבוא לארץ ישראל, ושם מקבלים השלמה מהבינה. ויתעוררו שנית בארץ ישראל, כי שם הם מקבלים קדושתם האחרונה.

התחייה היא, שחוזר הקב"ה ללוש העפר הראשון של האדם, של אותו הגוף ממש שמת, מבניין הנמשך מעצם המנעולא, שנשאר מאותו הגוף. ולהכניס בו עיסה דקה מן הדקה, שיכניס בו המסך דבינה עליונה, שישמש בבניין הגוף לחזק אותו ולהשלים אותו, כמו שאור בעיסה, שזה נעשה בארץ ישראל. ומעיסה זו של הבינה, שהיא צחות הבינה שלמעלה, ייתקן ויטיישר

פרשת כי תצא

מוציא שם רע

וכשחוזר למקומו, והיה ה' למלך. וכך ישראל, כמו שלומדים, כל ישראל בני מלכים. וכמו האב, כך הבנים אינם בני מלכים, עד שיחזרו לארץ ישראל.

האם הרוכב על החמור הוא הדיוט? אע"פ שהוא הדיוט כלפי אדונו, לומדים, אל תהיה ברכת הדיוט קלה בעיניך. כי הדיוט, זהו העבד מט"ט. והוא הרוכב על החמור הזה.

ואדה"ר, שלא שמר על הכבוד שנתנו לו, שאכל מעצה"ד, הורידו אותו, שיאכל יחד עם חמורו, שהוא עצה"ד טו"ר. ושאל את הקב"ה, אני וחמורי נאכל באבוס אחד? ויששכר זכה בחמור הזה, להיקרא, יששכר חמור גרם. משום שהכניע תחתיו את החמור הזה, נקרא חמור גרם, שהוריד אותו מגרם המעלות.

6. המטרוניתא, מלכות, כתוב בה, ומלכותו בכל משלה, שמושלת גם על הקליפות. וע"כ אחר שהתלבשה אסתר במלכות, כמ"ש, ותלבש אסתר מלכות, שלטה אסתר על אחשוורוש ועל אומתו. וכתוב בהם, והרוג בשונאיהם. ולא התייחד עימה אחשוורוש. אע"פ שהיו בבית אחד, לא התייחדה עימו, אלא כמו יוסף, שכתוב בו, ותנח בגדו אצלה. שלא כתוב לבושו, אלא, בגדו, כמ"ש, בוגדים בגדו, חיצו חיצוניות שלו, שיש בה אחיזה לקליפה.

7. ומשום זה אסתר לשון סתר, כמ"ש, אתה סתר לי. כי השכינה הסתירה אותה מאחשוורוש ונתנה לו שדה במקומה, ואסתר חזרה לזרועו של מרדכי. ומרדכי, שהיה יודע השם המפורש ושבעים לשון, עשה כל זה בחכמה. משום זה, יש לאדם לדבר עם אשתו קודם שמתייחד עימה, אולי התחלפה אשתו בשדה.

8. וזה באישה, שהיא מצד עצה"ד טו"ר, נוהג בה חילוף לשדה. אבל אם היא מהשכינה, אין לה שינוי. כמ"ש, אני הוי"ה לא שְׁנִיתִי. אני, זו השכינה, שאין לה פחד מהקליפות, כמ"ש, כל הגויים כאין נגדו.

9. במקום שהשכינה שם, כמה סגולות שם. ע"כ משום שהשכינה התלבשה באסתר, הייתה ראויה להיעשות עימה כמה סגולות. כמו שרה, שהקב"ה שמר אותה, ומשום שהשכינה הייתה עימה, שמר אותה מפרעה. ואפילו לבושה ותכשיטיה, כולם עשה הקב"ה סגולות, בזכות השכינה שהייתה עימה.

ומשום זה, כשבא פרעה לגעת בסנדל שלה,

1. מצווה לדון בדין מוציא שם רע, כמ"ש, וענשו אותו מאה כסף ונתנו לאבי הנערה, כי הוציא שם רע על בתולת ישראל. זה אחר הנישואים, שהרי אמר, לא מצאתי לבתך בתולים. ואין כל שם רע שווה. כי המרגלים, שהוציאו שם רע על הארץ, נענשו בגללה, ומתו ולא זכו לה. ואישה היא קרקע בארץ. לפיכך נחשבו המרגלים, כמו מוציא שם רע על אישה. כמו שלומדים, אסתר קרקע עולם הייתה.

2. ואם תאמרו שם רע על אסתר, שתאמרו שהיא נטמאה באחשוורוש, ועם זה זכתה שיתלבש בה רוח הקודש, שהיא מלכות, כמ"ש, ותלבש אסתר מלכות. א"כ אתם מוציאים שם רע על המלכות. והרי אמר הקב"ה, אני הוי"ה, הוא שמי, וכבודי לאחר לא אתן ותהילתי לפסילים. שזוהי השכינה, שנקראת שם, וכבוד, ותהילה, ורוח הקודש. והוא שם שהתלבש באסתר. ואיך תאמרו שנטמאה באחשוורוש?

3. אבל חכמים, אוי לאלו שאוכלים תבן ושיבולים של התורה, שתורתם מעורבת מטו"ר, כמו תבן ושיבולים המעורבים מאכל וקליפות, ואינו יודע בסתרי תורה, אלא קלים וחמורים של תורה. קלים הם תבן דאורייתא, פסולת, וחומר של תורה הוא חיטה, שיש בה מאכל ופסולת. כי חטה היא אותיות ח"ט ה', אשר ח"ט היא פסולת וה' היא הטוב, והיא עצה"ד טו"ר, שלומדים, עצה"ד חיטה הייתה.

4. אין דרך המלך והמטרוניתא לרכוב על חמור, על חומר של תורה, שהוא חיטה ועצה"ד טו"ר, אלא על סוסים, שהם סתרי תורה. כמ"ש, כי תרכב על סוסך מרְפָּבוֹתֶיךָ ישועה, כי אין מקלים במלכות שתרכב המלכה על חמור, וכש"כ המלך, שאין זה מקום הדיוט ועבד, שהוא מט"ט, שדרכו לרכוב על חמור.

ומשום זה בשעה שלא יזכו ישראל, כתוב במשיח, עני ורוכב על חמור. עני שם הוא סימן, עירובין נידה יבמות, שהם ראשי תיבות עניי. ושאר המשנות הם בכלל אלו. שזה רומז, שכל זמן שאינו יודע סתרי תורה, אלא בתורה הנגלית, הוא עני בדעת. ורוכב על חמור, שהוא עצה"ד טו"ר. ואין הקב"ה נקרא מלך, עד שרוכב על הסוס שלו, כנ"י, המלכות, כמ"ש, לסוסתי ברכבי פרעה דימיתך רעייתי. שהיא כולה טוב בלי רע כלל.

5. הקב"ה, כשהוא מחוץ למקומו, אינו מלך.

ומי שמוציא שם רע עליה, ויאמר שהתורה ההיא אינה כראשונה, שהרי הלוחות שלה נשברו, הקב"ה יאמר לו, שהוא, הקב"ה, הוא אבי הנערה, אבי הבת, שמרוזות במילה בראשית. כי בראשית אותיות בת ראשי, לרמוז שהתורה היא בת המלך. ואז אמר הקב"ה, ופרשו השמלה, ונפתחת יריעה מספר התורה, ויראו שכתוב בה, פסול לך שני לוחות אבנים כראשונים, וכתבתי על הלוחות את הדברים, אשר היו על הלוחות הראשונים אשר שיברת.

15. אמר אליהו למשה, סיני סיני, כך היה ראוי לנו לשמוע דבריך ולשתוק. אבל ברשותו של הקב"ה ושכינתו, אני רוצה לדבר דבר אליך, לכבודך.

16. אמר אליהו, משה, כלה זו שלך, המלכות, נתן אותה הקב"ה לאברהם, לגדל אותה בשבילך. ומשום שהוא שמר אותה, היא נקראת בתו, כמו שלומדים, בת הייתה לו לאברהם ובכל שמה. ובה קיים כל התורה כולה, ואפילו עירובי תבשילים. כמ"ש, וישמור משמרת.

והוא היה אליה אומן, כמ"ש, ויהי אומן את הדסה. והקב"ה בירך אותה בזכותה, כמ"ש, וה' בירך את אברהם בכל. ואברהם גידל אותה בכל המידות הטובות וגמל לה חסד, והעלה אותה בגדולה, במידת החסד שלו. ובזכותה היה ביתו פתוח לרווחה, לגמול חסד עם כל באי עולם.

17. ומשום שגמל חסד עימה, כשבניו של אברהם היו בערבון, בכמה עוונות שלהם במצרים, אמר לך הקב"ה, משה, לך והיה גומל חסד, למי שגמל חסד עימך, כי הכלה שלך, המלכות, נתתי אותה לו, שיגדל אותה במידות טובות. והוא גידל אותה, כלומר שהמשיך לה י"ג (13) מידות הרחמים, הרמוזות בג' מילים, וה"ו אנ"י וה"ו, שהם ראשי תיבות וא"ו, שכלולים בהם ע"ב (72) שמות.

כי בתחילת שם ע"ב הוא השם וה"ו, ובאמצעם הוא אנ"י, וסמוך לסופם וה"ו השני. וע"ב בגי' הוא כחשבון חסד, שבע"ב שמות היה מתגבר אברהם על ע"ב אומות, שהם ע' אומות ועשיו וישמעאל. ובכלה שלך, במלכות, הייתה לו סגולה בע"ב שמות, לאחר שהמלכות קיבלה אותם, והיה מנצח לכל אומה ולשון.

18. ומשום זה כתוב, מולך לימין משה זרוע תפארתו, שהיא המלכות, בוקע מים מפניהם. שקרעת הים בשביל בניו ב"ב (12) קרעים, כחשבון וו. ובזכות האי שבמילוי ו"ו, הרומזת על הארת הבינה, עשית את הים ליבשה. ובה טבעו המצרים, שאינם מאמינים בוא"ו, ז"א, שבגי' היא אחד (13).

היכה אותו המלאך עם הסנדל. וכן בכל התכשיטים שלה, בכל תכשיט ותכשיט שהיה נוגע בה, היה התכשיט מכה אותו, עד שנפרד ממנה אותו הטמא, והחזיר אותה לבעלה.

10. ואם בתכשיטים שלה היה כך, כש"כ מי שנגע בגופה, ואפילו באצבעה, לשם צד הייחוד, שאז כתוב, והזר הקרב יומת. כי הקב"ה לא נתן לו רשות להתקרב אליה, כמ"ש, אני ה' הוא שמי, וכבודי לאחר לא אתן.

11. ומשום זה, לא כל הוצאת שם רע שווה. המרגלים, שהוציאו שם רע על ארץ ישראל, מתו. אלו שמוציאים שם רע על השכינה, כש"כ שהם מוכים בנשמותיהם. כי אלו שהוציאו שם רע על הארץ, לקו בגופיהם, ומיתת עצמם מתו. אבל מי שמוציא שם רע על השכינה, הנשמה שלו מוכה. וזהו למי שידוע להוציא שם רע על השכינה, ועיניו פתוחות. אבל מי שעניו סתומות, אין לו עונש כל כך.

12. ומה שלומדים, שאישה אנוסה מותרת לבעלה. ודאי שאיסור והיתר שבמשנה, אינו מדבר אלא בדברי האדם והאישה, שהיא מאילן עצה"ד טו"ר. אבל אישה שהיא מעה"ח, אין דין שלה כמו אלו שמעצה"ד טו"ר, כי אותו שהוא מעה"ח, הוא צדיק וטוב לו. ועליו כתוב, לא יאונה לצדיק כל און, ולא לבת זוגו הצדקת. ולמדנו זה משרה בבית פרעה, שלא הייתה לו רשות להתקרב אליה.

13. ומי שהוא צדיק ורע לו, שהוא מעצה"ד טו"ר, כיוון שרע נמצא עימו, אין צדיק אשר לא יחטא ברע הזה, מאחר שנמצא עימו. רשע וטוב לו, הוא שהתגבר היצה"ר על יצה"ט שלו. וטוב לו, שהטוב הוא תחת רשותו של הרשע. ומשום שהרע שולט על הטוב, הוא רשע. כי מי שמתגבר, לוקח השם.

אם מתגבר הטוב על הרע, נקרא צדיק ורע לו, שהרע תחת רשותו. ואם הרע מתגבר על הטוב, נקרא רשע וטוב לו, שהטוב תחת רשותו. רשע ורע לו הוא אל אחר, ס"מ. ורע לו, הוא סם המוות שלו, עבודת כוכבים ומזלות. שכתוב עליו, תמותת רשע רעה. ומשום זה אישה אנוסה אינה אלא א"כ יש בנשמה ההיא עירוב של טו"ר.

14. והתורה שניתנה, נשברו הלוחות שלה, שהם משולים לבתולים. שכמו שהבתולים הם עדות על יושרה של הבתולה, כך הלוחות שניתנו לעיני כל ישראל, היו עדות על כל התורה. והקב"ה חזר ונתן אותה לישראל לשמור אותה. והתשבע"פ נקראת, הלכה למשה מסיני. וע"כ נקרא משה, חתן של התורה. והחתן של התורה שבר הבתולים שלה, שהם הלוחות הראשונים.

שהוא מזרע יוסף, שכתוב בו, בכור שורו הדר לו. וכדי שלא יתחלל הוא וזרעו בין העכו"ם, שמחמת חטאו של ירבעם שעבד עבודה זרה, היה לו להתחלל בעכו"ם, הוא וזרעו, משום שירבעם בן נבט הוא מזרעו של יוסף. ובגללו כתוב בד, והוא מחולל מפשעינו. וכתוב, ובחבורתו נרפא לנו.

22. וישראל, משום שכלולים מימין ומשמאל, להיותם מקו אמצעי, אשר שם, אותיות ה' י' שלך, ימין ושמאל של המוחין דמלכות, הן בשלמות, יש לך להתייחד עם המלכות ביניהם. ומשום שכתוב בד, כי הוציא שם רע על בתולת ישראל, ע"כ כתוב בד, ולו תהיה לאישה, לא יוכל לשלחה כל ימיו. כשהיא בגלות, אינו יכול לפרוש ממנה כל ימיו.

23. ואיפה הוא השם הרע, שהוצאת עליה? אלא אחר שהמלכות ניתנה לישראל, כל מי שמוציא שם רע על ישראל, הוא כמוציא שם רע על המלכות. והשם הרע היה, במה שאמרת להקב"ה, למה ה' יחרה אפך בעמך, ישראל. והקב"ה אמר, וכי אתה הוצאת שם רע על ישראל שעשו את העגל. לך רד, כי שיחת עמך. העם שלך, שהם הערב רב ודאי, שאתה גיירת אותם. הם עשו את העגל. ומשום זה, כי הוציא שם רע על בתולת ישראל. וע"כ, ולו תהיה לאישה.

24. קם משה ונשק לאליהו, בירך אותו, ואמר לו, תהיה מבורך מפי הקב"ה ושכינתו, בכל מידה ומידה שלו, ובע"ס שלו, ובכל השמות שלו, ובכל המלאכים. וענו כולם ואמרו, אמן. והקב"ה ושכינתו הודו בברכתו. אליהו, קום פתח פיך במצוות עמי, כי אתה הוא עוזר שלי מכל צד, כי עליך כתוב בתחילה, פינחס בן אלעזר בן אהרון הכהן. כי פינחס הוא אליהו, בן אהרון, בן אח שלי, כמ"ש, ואח לצרה ייוולד.

ולעת"ל יתקיים בישראל, זרע אברהם, הכתוב, כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות. ובך יתקיים, מוליד לימין משה זרוע תפארתו, בוקע מים, של תורה, מפניהם, לעשות לך שם עולם. ושם תרוויח הכלה שלך.

19. ומשום שהבת הזו, המלכות, ניתנה לישראל, שהיא הלכה שלך מצד השמאל, הלכה למשה מסיני. כי הלכה היא אותיות הכלה, כי מצד ימין הלכה שלך היא אות ה', ה' שמצד השם אברהם, והיא י' מצד השם יצחק. והכול ה"י מהשם אלקים, שהם המוחין דאלקים, ו"ק. אמנם בלעדי ה"י אלו, המלכות נקראת אלם. להיותה בלי מוחין.

ואתה וא"ו, כי משה הוא ז"א, וא"ו, המילוי של המלכות והשלמות שלה, שהוא"ו משלים אותה במוחין דג"ר. ונקראת כוס מלא, כי בתחילה הייתה, כס יה, אשר כס חסר ו', והשם י"ה חסר ו"ה. ולבסוף, כוס מלא ברכת י"ה ו"ה. שהכוס התמלא והשם התמלא.

20. ומשום שהמלכות ניתנה על ידך לישראל, שהם עמוד האמצעי, הכולל ימין ושמאל, יש לגלות למה ניתנה להם. כי ניתנה לאברהם, משום שהמשיך לה מידת החסד. ואתה גמלת חסד עם בניו, כמו שהוא גמל חסד עימך. ונתן אותה הקב"ה ליצחק, לו ולזרעו, לשמור אותה מעצה"ד טו"ר, ועשו לה כמה גדרים וחתכו בשבילה כמה לבושים, שהם לבושי זהב, בכמה פסקי דין. והיו חולקים ושואלים על אלו פסקי דין, לתקן אותם בכמה תירוצים, לקשט אותה בכמה קישוטים לשבת וליו"ט, כדי שתהיה מקושטת אליך בשעה שתבוא לגאול אותה בגאולה האחרונה, שכתוב בה, מיה ש'היה היא.

21. ומשום שהם גרמו לך ועשו לך טובות, אתה סבלת בגללם כמה צרות, כדי שלא ייהרג משיח בן יוסף, שכתוב בו, לפני שור מהשמאל,

כי ימצא איש נערה בתולה

שלהם. ושכב עימה, בתפילת השכיבה, בהשכיבנו. ונתן לאבי הנערה חמישים כסף, כ"ה (25) אותיות שבייחוד שמע ישראל, וכ"ה אותיות שבייחוד בשכמל"ו.

26. מי שעוסק בהלכה, במלכות, שלא לשמה, והרוויח ההלכה, ודאי בתפישה היא אצלו, שלא לרצון. ועכ"ז, לעולם יעסוק אדם בתורה אפילו שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה. והלכה זו היא מצד הנער הטוב, מט"ט, שנבדל מאילן טו"ר, שהוא איסור והיתר, טומאה

25. כי ימצא איש נערה בתולה אשר לא אורְשָׁה. אלו הם ישראל, שמצד השכינה נקראים בת. ותפשה ושכב עימה ונמצאו, ונתן האיש השוכב עימה לאבי הנערה חמישים כסף, ולו תהיה לאישה תחת אשר עינה, לא יוכל לשלחה כל ימיו.

חכמים וכל בעלי הישיבה אמרו, איש, אלו הם ישראל מצד הקב"ה, שנקרא איש. ותפשה, בקשר של תפילין. ותפשה, בכנפי מצווה. אשר לא אורשה, בת יחידה, הנשמה, שע"י קשר של תפילין וציצית תופסים ישראל את הנשמה

ונתן לאבי הנערה חמישים כסף. וכסף הוא ממדרגת חסד, אברהם.

28. ביציאת מצרים נפתחו להם חמישים שערי חירות מצד הדין, שהוא שמאל, אדניי, המלכות מצד השמאל, ששם, כמ"ש, דן אנוכי. כי באדניי יש אותיות דין, שמקודם דן אנוכי דין, ואח"כ יצאו. אבל בגאולה האחרונה כתוב, וברחמים גדולים אקבצך, שהוא מצד אברהם. וגדולה, חסד, היא מדרגת אברהם, כי בינה, שם היא נקראת יד הגדולה, ושם חמישים כסף, חמישים שערי בינה.

ואח"כ, לא יוכל לשלחה, בגלות, כל ימיו, כי לו תהיה לאישה, כמ"ש, ואירשתך לי לעולם. וכתוב, כי בועליך עושייך, ה' צבאות שמו. וכתוב, לא ייאמר לך עוד עזובה. כי אע"פ שהשכינה היא בגלות, הקב"ה אינו זז ממנה.

וטהרה, כשר ופסול. וע"ש הנער מט"ט נקראת המלכות נערה, שעתיד להתקיים בה הכתוב, ויינערו רשעים ממנה, שהם איסור טמא ופסול, ס"מ והמחנות שלו.

27. כי ימצא איש נערה בתולה. אלו הם ישראל, כמ"ש, כי נער ישראל נאֹהֶבֶהוּ. והם נקראים נער מצד מט"ט, שנשמותיהם מבריאה, ששם מט"ט. ואין איש אלא הקב"ה, כמ"ש, ה' איש מלחמה.

כי ימצא איש נערה בתולה, היא בתולת ישראל, שכתוב בה, נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל. ואיש, זהו הקב"ה, שפיתה אותה, כמ"ש, הנה אנוכי מפתיה והולכתיה המדבר. ואח"כ פתח להם חמישים שערי חירות, חמישים שערי רחמים מצד אברהם, חסד. וזהו שכתוב,

ולו תהיה לאישה

מבחינת מט"ט, וחזר להיות שד"י, כי כך עולה מט"ט בחשבון שד"י (314). ומיד יתקיים בו על הנשמה, הכתוב, ולו תהיה לאישה, לא יוכל לשלחה כל ימיו.

ואם אינו חוזר בתשובה, הנשמה משועבדת אצלו בעוונות שעשה, ויתקיים בו הכתוב, האישה וילדיה תהיה לאדוניה, שהנשמה תצא ממנו לשורשה. ואותו שד שהוא בעל חובו, שהוא כוח העוונות שבגוף מהגלגול הקודם, כתוב בו, והוא ייצא בגפו, שייצא בלי תיקון. והשד הזה הוא כמטה משה, שמתהפך ממטה לנחש ומנחש למטה. כך השד הזה, מתהפך משד למלאך וממלאך לשד, כפי מעשיו של האדם.

32. השדים הבאים מהשד הזה, ההופך למלאך, יש מהם כמלאכי השרת, תלמידי חכמים היודעים מה שהיה ומה שעתיד להיות. והם בצורתם בארץ למטה, שהם בעלי הפילוסופיה, מגידי עתידות של ישראל, היודעים מה שהיה ומה שעתיד להיות. ע"פ האותות של החמה והלבנה והליקוי שלהם, וכל כוכב ומזל, יודעים, מה שמראה בעולם.

33. ויש מהשדים כבהמה, שהם פרים ורבים כבהמה. הצורה שלהם למטה בארץ, הם עמי הארץ, שהם שקץ ובנותיהם שרץ, ועל בנותיהם כתוב, ארור שוכב עם כל בהמה. והם שונאים תלמידי חכמים בעלי משנה, שהם מלאכי השרת ממש. ומשום זה ביארו בעלי המשנה על האדם, אם יהיה כמלאך ה' צבאות, יבקשו תורה מפייהו, ואם לא, לא יבקשו תורה מפייהו. כי תלמידי חכמים הם כמלאכי השרת ממש.

29. המצווה שלאחר זו, לשאת אנוסתו. כי ודאי יש אנוסה מבי צדדים, יש אנוסה מחמת אהבתו אליה, אבל היא אינה אוהבת אותו. ויש אנוסה, שהיא אוהבת אותו, אבל היא יראה להתחבר עימו בלי קידושין וברכה, והיא אינה רוצה אם הוא הדיוט. עליו כתוב, ולו תהיה לאישה.

30. משל: יש נשמה שהיא מטרוניתא, כלומר שנמשכת ממלכות דאצילות. ויש נשמה שהיא אָמָה, שנמשכת מעולם הבריאה. כמ"ש, וכי ימכור איש את בתו לאמה. ויש נשמה שהיא שפחה הדיוטה, מעולם עשיה.

וגם האדם הוא כך: יש אדם, שהוא עבד שפחה אל הנשמה. ולפעמים הנשמה הולכת בגלגול, מחמת שהאדם חטא עימה בגלגול הקודם, אז כמ"ש, ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה, שהנשמה אינה מוצאת בו מנוח, מחמת העוונות שבגלגול הקודם, והיצה"ר רודף אחריה, להיכנס בגוף, שהוא שפחה אל יצה"ר.

כוח העוונות שיש בגוף הזה מהגלגול הקודם, נבחן שהוא שפחה אל יצה"ר. והוא שד יהודי, הכפוף ליצה"ר. והנשמה, י', נקראת אמה עבריה, להיותה מעולם הבריאה. ובה השד הזה, כוח העוונות של גלגול קודם, מתהפך להיות שד"י, מחמת ששמר הנשמה וחזר על ידה בתשובה, ומברך עימה להקב"ה בכל יום, בברוך. ומקדש עימה להקב"ה, בקדוש קדוש קדוש. ומייחד עימה להקב"ה, בק"ש.

31. ואחר שעושה כל זה, מה שהיה שד, מזיק, כוח העוונות שבגוף, חזר להיות מלאך שלו,

עשר ולא תשע

למלאכים שבבריאה, נערה של המלכות דאצילות, ומשמשת שלה. והיא בצורת גבירתה שבאצילות, כלולה מע"ס. מלכות דבריאה הזו, מחמת עוונות ישראל, יכולה להתחלל בין אוה"ע. אבל מלכות דאצילות של הקב"ה, כתוב עליה, אני ה' הוא שמי, וכבודי לאחר לא אתן ותהילתי לְפָסִילִים.

הקב"ה אינו נותן אותה למי שמחלל שבתות וימים טובים, אלא למי שהוא בן מלך, ושומר תורה ומצוות באהבה וביראת אדונו, ולא ע"מ לקבל שכר, אלא כבן, שמחויב לעשות ציווי של אביו, שעליו כתוב, כבד את אביך ואת אימך. את אביך, הקב"ה, ואת אימך, השכינה. ועכ"ז, מי שמחלל הנערה של המלך, מלכות דבריאה, נחשב לו כאילו היה מחלל המלכה שלו.

38. אין כל השדים וכל עבדי השכינה שווים. כי כתוב בשכינה, ומלכותו בכל מְשָׁלָה. יש לה כמה נערות עבריות, מלכויות דבריאה, ושפחות עבריות, מלכויות דעשיה, ויש לה עבדים ושפחות נוכריים של הסי"א, שמשמשים אותה, כדי שלא תימצא מלכות אחרת בעולם, בזמן שהיא שולטת. וע"כ גם הסי"א כפוף לה אז ועושה רצונה.

34. ויש אחרים, בעלי סתרי תורה, בעלי מידות, שיורשים נשמות מצד המלכות הקדושה דאצילות, הכלולה מע"ס. ומי שיורש אותה וזוכה אליה, זוכה לע"ס בלי פירוד, עשר ולא תשע, כי אם היו יורשים המלכות לבדה, היו נמצאות ט"ס בפירוד ממנה, ומשום שאין באצילות פירוד, אמר בעל ספר יצירה, עשר ולא תשע, שלעולם אינן נמצאות ט"ס עליונות בפירוד ממנה.

35. הייתכן שהמלכות עולה למעלה מעשר, ושם היא לבדה? השם המפורש יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שיש בו עשר אותיות, הוא ע"ס דז"א, י', שמתייחד במלכות, ואינה עולה למעלה מעשר דז"א, שאינה נפרדת ממנו. ומשום זה אומר ספר היצירה, י' ולא י"א. אבל מי שמחבר י', שהוא אות ברית, יסוד, בשפחה, או שמחבר המטרוניתא, מלכות, הכלולה מי', בשד של עבודה זרה, ס"מ, נידון בגיהנום.

36. כי מי שיורש את בת המלך, מלכות, אינו זוכה בה, אלא אם הוא בן מלך, שנקרא, בני בכורי ישראל, שמצד זה, נקראים ישראל בני אל הקב"ה. כמ"ש, בנים אתם לה' אלקיכם. וזוהי מלכות דאצילות.

37. ויש כנגדה מלכות דבריאה, מלכות

ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ

41. וכשיש ערב רב בעולם, יורדים ס"מ ונוקבא באלו הצלמים להתגשם בהם. וע"כ הקב"ה יעביר אותם מהעולם, כמ"ש, ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ. האם בזמן הגלות האחרונה אין עבודה זרה, משום שבני אדם אינם יודעים בהם? אלו היודעים שם בערב רב, נמצאים מכעיסים הקב"ה ושכינתו, וישראל שביניהם. והערב רב מצליחים בהם, לקיים מה שכתוב, ומשלים לשונאיו אֶל פְּנֵי הָאֲבִידוֹ.

42. קמו כל התְּנָאִים והאמוראים ובירכו את משה, ואמרו לו, סיני סיני, מי יכול לדבר לפניך, שאתה בצורת אדונך, שבזמן שדיבר בהר סיני, שתקו כל החיות שבמלאכים, וכל החיות שבכיסא, והעליונים והתחתונים, ולא נמצא דיבור אחר אלא שלו. ומשום שאתה בנו בצורה שלו, צריכים כל בעלי הישיבה לשמוע דברים ממך. אל תיתן שתיקה לדבריד.

39. ואלו שפחות נוכריות הן מצד סם המוות, שהן כנגד השכינה, שהן נוקבא של ס"מ, אשר השפחה הייתה למטרוניתא, כלומר שפחה יורשת את גבירתה. וס"מ והנוקבא שלו, שהוא אל אחר, עבדים היו אל הקב"ה, ואח"כ עשו עצמם אלוהות. והקב"ה עתיד להעביר אותם מהעולם ולמחות אותם.

40. אם בני אדם עושים אותם אלוהות, ולא מרצון עצמם, למה נענשו, להעביר אותם מהעולם? אלא כשהיו דור המבול ודור הפלגה יודעים בהם, והיו מקטירים להם ומשתחווים להם, ובכוח ההוא שהיו מקטירים להם ומשתחווים להם, היו יורדים אליהם ועשו רצונם, והיו מדברים באלו הצורות שעשו, הרי נעשו אלוהות ועבודת כוכבים ומזלות. ומשום זה עמד הקב"ה להעביר אותם ולמחות אותם מהעולם, את הצלמים שלהם שהיו עובדים אליהם, וקלטו מהם רוחות וצלמים.

ושימח את אשתו

והכול הוא שנה. ומשום זה צריך החתן לשמוח באשתו שנה אחת.

44. שמחה זו אינה שלו אלא שלה, כמ"ש, ושימח את אשתו. לא כתוב, וישמח את אשתו, אלא ושימח, שישמח את הכלה. כעין זה, אין שמחה לכלה זולת בגוף ובתיקוניה. ומי שמשמח אותם, צדיק.

וע"כ כתוב, נקי יהיה לביתו שנה אחת. נקי, שלא יעמול בדברי העולם, כדי שיהיה לו רצון לשמח אותה. נקי, מכל. נקי, ממסים ומארנונות וממס גולגולת. נקי, שלא ייצא לצבא לעשות מלחמה. כדי שתימצא שמחה למעלה ולמטה, ולעורר שמחה למעלה, אשרי העם הקדוש, שאדונם שמוח בהם. אשריהם בעוה"ז ואשריהם בעוה"ב.

43. כי ייקח איש אישה חדשה, לא ייצא בצבא ולא יעבור עליו לכל דבר. מצווה זו, שהחתן ישמח עם אשתו שנה אחת, כמ"ש, נקי יהיה לביתו שנה אחת, ושימח את אשתו אשר לקח, שאלו 12 חודשים הם שלה. כי השנה היא כלה, המלכות שנקראת שנה, ואין כלה זולת ב-12 חודשים, כמ"ש, ויעש את הים, עומד על שנים עשר בקר. כי הים הוא המלכות. י"ב (12) בקר הם ד"ס חו"ב תו"מ, שבכל אחת ג' קווים. שהם י"ב בכל מקום.

ומתוך שאין תיקון הכלה חוץ מי"ב, ע"כ צריך החתן לשמח אותה ואת ביתה, אותה ותיקוניה, כעין של מעלה. וע"כ כתוב ביעקב, וייקח מאבני המקום. המקום הוא מלכות, אבני המקום הן י"ב. ומי שמשמח את הכלה, משמח את העלמות שלה, שהן ספירותיה שבבריא. ועלמות הן י"ב.

ביומו תיתן שכרו

לעורר רחמים על אלו הנשמות שגורשו ממקומן, כי אדם שהוא מחוץ למקומו נקרא גר. כש"כ הנשמות, שהולכות ערומות מהעולם ההוא ובאות לעוה"ז.

עליהן כתוב, כציפור נודדת מן קינה, זוהי הנשמה, שהשכינה אינה זזה ממנה. כן איש נודד ממקומו, זה הקב"ה, שהוא נע ונד ממקומו, מעוה"ב, בינה. ונודד אחר השכינה, שהיא עם הנשמה בעוה"ז, עד שנשלמו הימים, שהתחייבה הנשמה ללכת מחוץ למקומה.

והוא שומר אותה, עד שיחזיר אותה למקומה. ונשבע שהוא לא יחזור למקומו עד שיחזיר אותה למקומה. וע"כ מי שחוזר בתשובה, ומחזיר נשמתו למקומה, הוא כמי שמחזיר הקב"ה ושכינתו למקומם.

וזהו סוד הגאולה, כמ"ש, היום אם בקולו תשמעו. ולפיכך, גם כשישראל בארץ ישראל, נקרא הקב"ה גר, בגלל נשמות ערומות אלו, שלא נעשה להן לבוש מתורה וממצוות, שיוכלו לבוא למקומן בעולם ההוא. ותפילת ערבית מעוררת רחמים עליהן, שישבו למקומן. ואז גם הקב"ה חוזר למקומו, לבינה.

48. אמרו בעלי המשנה של ישיבה עליונה של הקב"ה, ושל ישיבה תחתונה של מט"ט, משה, אנו שליחים של ריבון העולם אלכך, אשרי חלקך שאתה בעל תשובה, ושקול כנגד שישים ריבוא (600,000) מישראל, ואתה החזרת הקב"ה ושכינתו למקומם למעלה ולמטה. ובזכותך

45. המצווה שלאחר זו, לתת שכר השכיר בזמנו. כמ"ש, ביומו תיתן שכרו ולא תבוא עליו השמש, כי עני הוא ואליו הוא נושא את נפשו.

מט"ט הוא שכר השכיר, שליח מן ח"י (18) עולמות, יסוד דאצילות, לקבל ח"י ברכות התפילה בשביל המלכות, בכל יום ג"פ. משום זה, ביומו תיתן שכרו, זוהי תפילת שחרית. ולא תבוא עליו השמש, זוהי תפילת המנחה, שאם עבר יומו, בטל קורבנו. כי עני הוא, בגלות, שאין לו משלו, אלא מה שנותנים לו בתפילה.

משום זה התפילה שלו היא כמ"ש, תפילה לעני כי יעטוף, שהיא בעטיפה של ציצית. ותפילה לעני, היא תפילין של יד, המלכות.

46. ואליו הוא נושא את נפשו, זוהי תפילת ערבית, שכנגד אַמורים ופְּדָרִים הנותרים מקורבנות היום. והם כמו פְּרֵט הכרם ופאת שֶׁדֶךְ, שעליהם לומדים, שיירי מצווה מעכבים את הפורענות. כמ"ש, לעני ולגר תעזוב אותם, לעמוד האמצעי, ז"א.

כי עמוד האמצעי כשהוא מחוץ למקומו, בגלות, נקרא גר. ומשום זה אמר משה, אני, שהמדרגה שלי היא עמוד האמצעי, קראתי לעצמי גר בגלות הראשונה. כמ"ש, גר הייתי בארץ נוכרייה, שז"א רובץ בגלות בשביל ישראל.

47. הרי מצוות לקט ופאה היו מקיימים ישראל בארץ ישראל, שאז היה הקב"ה במקומו ולא גר, ולמה כתוב, לעני ולגר תעזוב אותם? כדי

בגדלות, ויורד בצדיק, יסוד, לשמור השכינה בגלות. ומשם, מיסוד, שלח העבד, מט"ט, שהוא בגי' שד"י, להיותו כנגד היסוד, אחר התפילה, שבה השכינה.

51. אמר לו השליח מט"ט, תן לי סימנים להכיר בתפילה, ששם נמצאת הבת, השכינה. אמר הקב"ה, והיה הנערה אשר אומר אליה הטי נא פֶּדֶךְ ואשתה, ואמרה שְׁתֵּה. אם התפילה תהיה להשקות אותי, שתהיה לעשות לי נחת רוח, אז תדע שהשכינה שם.

ואם לא, אלא שמוצא כל איברי הגוף מלאים עוונות, שכל כוונותיו בתפילה הן רק לעצמו ולא לעשות לי נחת רוח, ולא נמצא בו איבר שלם, שתשרה שם תורה, אור הרוח בצורת עמוד האמצעי, ומצווה, אור הנפש בצורת רבקה, השכינה, שהייתה שושנה בין החוחים, שהם רשעים גמורים. ציווה לעבדו מט"ט, הישמר לך פן תשיב את בני שְׁמָה, שהוא רוח דקדושה, כי מצווה היא נפש, רוח הוא תורה. כי רוח נמשך מז"א, הנקרא תורה. ואינו זוכה לרוח ולנפש דקדושה.

ייגאלו ישראל ויחזרו למקומם.

ואין כוח לבי משיחים, משיח בן יוסף ומשיח בן דוד, לגאול את ישראל, חוץ ממך. ובגללך הם מתעכבים, לגאול את ישראל. השלם דברים מכובדים אלו, שעליהם כתוב, הנחמדים מזהב ומפז רב, ומתוקים מדבש ונופת צופים.

49. אמר להם, בשביל שכיר זה, העבד מט"ט, הבא לקבל גי' תפילות, התקינו בעלי המשנה שלכם, שהאדם יהיה בגי' הברכות הראשונות של תפילת העמידה, כמו עבד המסדר שבחים לפני אדונו, ובברכות האמצעיות, כעבד המקבל שכר מאדונו, ובברכות האחרונות, כעבד שלקח שכרו מאדונו והלך לו.

50. ומשום זה עבד אברהם, ורבקה, נמשלו לזה, כאשר הקב"ה ישלח מט"ט, העבד שלו, בשביל לקבל התפילה, המלכות, יאמר לו, אולי לא תֵאָבֶה האישה ללכת אחריי. אולי התפילה לא תרצה ללכת אחריי. אמר לו הקב"ה, וניקית משבועתי זאת.

כי חכמה היא אבא, כלומר אברהם, הנקרא אב, שהוא חסד, והוא עולה ונעשה חכמה

יראת חטא קודמת לחכמתו

ודין להמשיך הרחמים, כמו שלומדים, לפי הצער השכר.

55. והיציאה של הנפש, כשנולדת לעולם, מקודם שיצאה, יש לה צער, חבלי לידה. ואחר שיצאה, היא ברחמים. כמ"ש, בבכי יבואו, ואח"כ, ובתחנונים אובילים. ומשום זה כתוב, ועת צרה היא ליעקב וממנה ייוושע. וייצאו ברחמים.

וכמו ששלח הקב"ה את יונה, כי נוח הוא יסוד, ולא מצאה מקום לנוח, כמ"ש, ולא מצאה היונה מנוח. כך שלח לו את משה בתחילה. שלח לו, שמשום שלא מצא מקום להיסתר ממנו, ע"כ נגלה לו.

יונה זו הנשמה, שעליה הרמז, וישלח את היונה מאיתו, שהקב"ה שלח אותה לעוה"ז. ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה, שהייתה נעה ונדה בייסורים בעוה"ז. משום זה כתוב, ותָּשֶׁב אליו, שזכתה לתשובה. וזכתה לשוב לשורשה.

ועד"ז אמר משה לרבי שמעון, שלפיכך נגלה אליו, משום שכבר הסתיר עצמו ממנו בכל המקומות שהיה אפשר להיסתר שם. וכיוון שאין לו עוד מקום להסתיר את עצמו ממנו, ע"כ נגלה אליו.

מכל זה אנו למדים, שצריכים להקדים מלחמות וצער ודין וייסורים, מטרם שזוכים לרחמים. כי לפי הצער, השכר.

52. לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקיימת, וכל שחכמתו קודמת ליראת חטאו, אין חכמתו מתקיימת. יראת חטאו, היא אמא עילאה, בינה, הנקראת תשובה. חכמה, היא אבא עילאה. כשמקדים אות ה' הקטנה, מלכות, שהיא מצווה, שורה עליו תורה, ז"א, ו'. וכשמקדים יראה, ה"ר, לחכמה, שורה עליו חכמה, י', ונקרא בן, בן י"ה. מכאן הכתוב, בנים אתם לה' אלקיכם.

53. זה שמי לעולם וזה זכרי לדור דור. זה שמי, י"ה. וזה זכרי, ו"ה. שמ"י עם י"ה בגי' שס"ה (365). זכר"י עם ו"ה בגי' רמ"ח (248). וכולם בגי' תרי"ג (613), תרי"ג מצוות שניתנו לבנים קדושים, שיהיה להם חלק בשמו. כמ"ש, כי חֶלֶק ה' עִמּוֹ.

54. וכשמקדים תורה למצווה או חכמה ליראה, מתהפך השם עליו לנוקבא, למדה"ד, כעין זה הוה"י. כי השם ביושר מורה למדה"ר, ולמפרע מורה על מדה"ד. שמתהפך הכול לדין, וקשים מזונותיו שבתורה כקריעת ים סוף. וכעין זה תהיה הגאולה.

אם זכו, ייצאו ברחמים, כמ"ש, בטרם יבוא חֶבֶל לה והמליטה זכר. וייצאו ברחמים. ואם לא מקדים רחמים, ייצאו בצער. וטוב שיקדים צער

מארץ מצרים אֶרָאוּנוּ נפלאות. ובגלות האחרונה ישלח עימך ב' משיחים, משיח בן יוסף ומשיח בן דוד, שהם כנגד ב' כנפיים של היונה, השכינה. כי אתה, בגלות הרביעית, כגוף, ואין לו כנפיים. ולא עוד אלא בתחילה היו ישראל כגוף, ואתה ואהרון כב' כנפיים של היונה, ובהם פרחו ישראל מהגלות.

56. וכתוב בהם, ויִיפֶן כה וכה ויָרָא כי אין איש. שמשא ראה, שכולם חייבים, ולא נמצא בהם איש שיהיה זוכה לצאת מהגלות. ומשום זה מיאן ללכת לשם, ואמר, שְׁלַח נָא בִיד תְּשַׁלַּח. והרי עתה אתה כמו בזמן של יציאת מצרים. בך, עַם יִשְׂרָאֵל, יתקיים הכתוב, כימי צאתך

אין מצווה שלא נכללו בה ע"ס

[לית פקודא דלא אתכלילן בה ע"ס]

ועשר מדרגות הנכללות בה, שמקבלת אותן בשביל ישראל, הן יו"ד ה"א וא"ו ה"א, עשר אותיות, שיתקיים על ידיהן בישראל הכתוב, ואתם הדבקים בה' אלקיכם, בניס אתם לה' אלקיכם. כי השם הזה, הוי"ה במילוי אותיות א', ממשלתו על צלם האדם, ועל כל איבר שלו.

57. אין מצווה שלא נכללו בה ע"ס. בתיבה כתוב, תַּחֲתִיִּים שְׁנִיִּים וְשְׁלִישִׁים תַּעֲשֶׂה, לכולל בה כוהנים לוויים ישראלים, חגי"ת. והתיבה בכללה, השכינה, עימהם. תורת ה', שהיא השכינה, רביעית לחגי"ת, ה' אות רביעית בשם הוי"ה. ומשולשת, שמקבלת שלוש אותיות יה"ו, להשלים אותה לשם בן ד', הוי"ה.

דגים וחגבים אין טעונים שחיטה

הם למעלה מכולם. בהם כתוב, ויִרְדּוּ בַדַּגְת הַיָּם וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם, שהם בעלי המשנה התנינים. התנין הגדול זהו נחש בָּרִיחַ, שהוא כנגד הכתוב, וְהַבְּרִיחַ הַתִּיכוֹן בַּתּוֹךְ הַקֶּרְשִׁים, שהוא קו אמצעי ת"ת.

59. בזמן שהתנינים בעלי המשנה, יש בהם מחלוקת, ומקשים זה לזה, נמצא אחד בולע את חברו, כדגי הים, שהגדול בולע את הקטן. וזהו תלמיד קטן שלא הגיע להוראה ומורה, שחייב מיתה. ואם הם שווים זה לזה, ששניהם גדולים, ויש בהם מחלוקת ושאלה, כתוב בהם לבסוף, אֵת וְהָבַּ בַּסּוּפָה. ופירושו, אהבה בסופה. כי והב פירושו אהבה.

58. המצווה שלאחר זו, לדון בדיני חגבים. דגים וחגבים אינם צריכים שחיטה, אלא אסיפתם היא המתירה אותם. כך בעלי המשנה, אינם צריכים שחיטה ממלאך המוות, אלא שכתוב בהם, ויגווע ויאסף אל עמיו. כמו דגי הים שחיותם בים, אף תלמידי חכמים בעלי המשנה חיותם בתורה. ואם נפרדים מהתורה, מיד מתים, שהם התנינים שבמשנה, שבה גדלים תניני הים.

ואם אלו שביבשה, שאין בהם תורה, ייפלו למים, לתורה, ואינם יכולים לשוט, שהם תלמידים שלא הגיעו להוראה ובכל זאת מורים, הם מתים. אבל בני אדם שהם בעלי הקבלה,

ושים בסלע קינך

יתמהמה חכה לו, כי בוא יבוא לא יאחר. הפסוק הזה נוקב ויורד עד תהום רבה. מי הוא שירד לתהום רבה, למצוא הזמן של הקץ? אלא אתה, שכתוב בך, צדקתך כהררי אל, משפטיך תהום רבה.

כמה בעלי המשנה שרצו לרדת לעומק ההלכה, המלכות, למצוא שם זמן הקץ של הגאולה, וירדו לשם ולא עלו. ואע"פ שלשונם הייתה, כמ"ש, כפטיש יפוצץ סלע. כי הפטיש שלהם חלש מדי ולא יוכל לנקוב בסלע, לדעת את הקץ. ומי שנקיבתו באותו סלע היא בלא רשות, יבוא נחש לנשוך אותו. ויש אחרים שמנקבים אותה, עד שמגיעים לתהום הגדול, ואינם עולים משם.

60. בתוך כך הנה דג גדול הזדמן אליו, שהוא רב המנונא סבא, ואמר, משה, איתן מושבך ושים בסלע קינך. תִּנְיָא, שהם התנאים, העוזרים לך בגלות, להקים את השכינה, כי הדגים, התנאים, הקן שלהם הוא בסלע, במלכות. איתן בהיפוך האותיות הוא תניא, איתנים בהיפוך האותיות הם תנאים. הישמר מפניהם, כי אתה כבד פה וכבד לשון, ומי שרוצה להתקיף דגי הים שבסלע, שהם בעלי המשנה, התנאים, צריך להיות חזק, ובלשון חדה ומלוטשת, הנוקבת ומגיעה עד תהום הגדול אשר שם.

61. כי עוד חזון למועד ויָפֶחַ לְקֶץ וְלֹא יִכּוֹב, אם

בר נפְּלִי

64. קליפה ד', תהום, נקראת בור שנפל שמה שור. כמ"ש ביוסף, בכור שורו הדר לו. וכתוב בו, וישליכו אותו הבורה, שהיא נוקבא רעה של הקליפה. והבור ריק, הוא זְכַר של הקליפה. ריק בלי תורה, הנקראת מים. אבל נחשים ועקרבים יש בו. וזוהי גלות רביעית, שהיא ריק בלי תורה, דור של רשעים מלא נחשים ועקרבים, שהם רמאים כנחשים וכעקרבים, משום שעקרו דברי חכמים ודנים דין שקר. ועליהם כתוב, היו צריקה לראש.

65. וייפן כה וכה וירא כי אין איש, מישראל, באלו הרשעים שבאותו דור, אלא שהם ערב רב. וזה יהיה בסוף הגלות. ומשום זה הקץ של הגאולה נוקב עד תהום רבה, שהיא גלות רביעית.

ומשה, אתה ירדת לשם, תהום הוא המנות בהיפוך האותיות, ואין מוות אלא עניות, עניות מדעת. והרי נברר זה למעלה לפני התנאים והאמוראים, שכולם ירדו בשבילך בתהום, בגלות הרביעית, לעזור לך.

62. ובזמן שהנקב פתוח, כל מי שנופל לשם אינו עולה. ומשיח בן דוד נפל לשם עם משיח בן יוסף. ומשיח בן דוד הוא, כמ"ש, עני ורוכב על החמור, ומשיח בן יוסף הוא, כמ"ש, בכור שורו. וכתוב, כי יכרה איש בור ולא יכסנו ונפל שָׁמָּה שור או חמור. ומשום זה נקרא משיח, בר נפְּלִי. והשכינה נפלה עימם, כמ"ש, נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל. ואתה משה הוא, כמ"ש, בעל הבור ישלם כסף ישיב לבעליו. והמת יהיה לו, זהו משיח בן יוסף, שעתיד להיהרג.

63. ד' גלויות היו. ג' כנגד ג' קליפות של האגוז: א. תוהו, קו ירוק, קליפה ירוקה של האגוז. ב. בוהו, אבנים מפולמות, סלעים חזקים, שבעלי המשנה פסקו מהם כמה פסקים, ואוחזים בהם, להוציא מים של תורה. ומשום זה נקראות אבנים מפולמות, משום שמהן יוצאים מים. ג. וחושך, קליפה דקה של האגוז, הגלות השלישית שהייתה קטנה. ד. וחושך על פני תהום, תהום רבה, החלל של האגוז.

הלווייתן

בעלי המשנה, מי הוא לווייתן? אמר לו רבי שמעון, הוא שמדרגתו עמוד האמצעי וצדיק, שנאמר בו, גוף, שהוא ת"ת, וברית, שהוא יסוד, אנו מחשיבים אותם כאחד. והוא גדל ביס, באמא עילאה, בינה, שבה מייחדים אל הקב"ה כ"ה (25) אותיות שבשמע ישראל, וכ"ה אותיות שבבשכמל"ו, שבחשבון יס, חמישים, והוא בה. שהוא נמצא באותו היס, בינה. אמר משה, ודאי לווייתן עומד על שפת היס, והעולם עומד על סנפיריו, שלווייתן זהו צדיק יסוד עולם, שכל העולם עומד עליו. אמר רבי שמעון, אשרי חלקך משה.

66. ואתה תניא שמסייע לך, כלומר אתה עוזר לעצמך, יותר מכולם, משום שאתה הלווייתן של ימה של תורה. כי אדונם של כל הדגים נקרא לווייתן, ע"ש התורה, שכתוב בה, כי לווייתן חן הם לראשך. ובך, כמ"ש, אדם ובהמה תושיע ה'. אדם, הוא ת"ת, שכתוב בו, אדם כי ימות באוהל, ואין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. ואין מיתה אלא עניות. ובהמה, אלו עמי הארץ, שנכנעים כסוס וכפרד תחת בעלי המשנה.

67. בתוך כך בא רבי שמעון. פתח משה ואמר,

צעקה הנערה המאוכֶּשֶׁה ואין מושיע לה

69. כמ"ש, צעקה הנערה המאורשה ואין מושיע לה. וכך היא השכינה, האם העליונה, צועקת על בניה, ישראל, ואין מושיע לה, להוציא אותם לגאולה. עד שיבוא בשבילה עמוד האמצעי, ז"א, שהוא המושיע, שעליה כתוב, הנה מלכך יבוא לך, צדיק ונושע. הוא מושיע למעלה, ואתה למטה. ומשום

68. בת הקול, המלכות, בגלות, עד שאתה תבוא אליה, כי אתה הוא הקול שלה. כי המלכות היא דיבור ומשה הוא ז"א, הקול של הדיבור, והדיבור הוא בת של הקול. ונקראת בת, משום שכל אישה היא בת בעלה, כמ"ש, ותהי לו כבת. ע"כ נקראת בת קול. והיא מאוכֶּשֶׁה לך, כי עדיין לא נכנסת עימה לחופה, לגאולה.

כשיבוא לגאול את השכינה, כמ"ש, והוא כחתן יוצא מחופתו.

כי הלבושים שלה בגלות חשוכים, ובזמן שהיא מתלבשת בהם, היא אומרת, אל תראוני שאני שחרחרת. ואלו הקליפות הן משחית אף וחמה, שהן חג"ת דקליפות, כלומר הזכר דקליפה, שכולל אותן. והנוקבא הרעה שלו, השפחה הרעה, היא שבתאי, שעליה כתוב, ושפחה כי תירש גבירתה, שהיא שבת המלכה. משחית אף וחמה, חג"ת דקליפה, סובבים ג' אבות, חג"ת דקדושה.

שאתה בצורתו של ז"א, כתוב בך, ואתה פה עמוד עימדי. וכל ישראל חזרו לאוהליהם ואתה לא, עד הגאולה האחרונה. ומי גרם לזה? הערב רב, שבגללם כתוב, וישלך מידי את הלוחות. ומהשעה ההיא נפלה השכינה, ולא נגאלה מהערב רב, שכתוב בהם, וגם ערב רב עלה איתם. ובכל זה אינם נפרדים מישראל, והשפחה אינה נפרדת מגבירתה עד הגאולה האחרונה.

70. אתה בן מלך, כדוגמה שלך, למדנו בעמוד האמצעי, בכל דבר. השמחה שלך תהיה כשמחתו

עטרה על ראשו ואילן נאה לפניו

ומלכות באור החכמה. כשמתייחדים שניהם, נכלל גם ז"א מחכמה שבמלכות, והיא עולה ומגלה החכמה שבי דהוי"ה שלו, ונעשית לו עטרה על ראשו. ונבחן שהמלכות היא י דהוי"ה, וגוף הז"א הוא הוי"ה דהוי"ה.

משל למלך, שהייתה לו עטרה על ראשו, שהיא המלכות המאירה ב" דהוי"ה דז"א. ואילן נאה לפניו, הוי"ה, ג' קווים דז"א. אמנם בגלות התמעט ז"א לוי"ק בלי ראש, והמלכות לנקודת הסיום שלו. באה אליו שמועה רעה, ומה שהייתה השכינה י על הוי"ה, חזר להיעשות הצירוף הוה"י, כי נפלה ונעשית נקודת הסיום תחתיו.

71. ולא עוד, אלא מה שהייתה בת המלך, שהיא השכינה, י על הוי"ה, הכלולות באבות. ה"ר כלולה באברהם, חסד. ה"ת ביצחק, גבורה. ו' כלולה ביעקב, ת"ת. והי' הייתה ראש עליהם, כמ"ש, נפלה עטרת ראשנו.

משל למלך, שהייתה לו עטרה על ראשו, ואילן נאה לפניו. באה אליו שמועה רעה, הוא משליך העטרה מעל ראשו. ומה שהייתה השכינה י על הוי"ה, שהייתה י למעלה, חזר להיעשות הצירוף הוה"י, שהי' למטה. משום זה אמר דוד, אבן מאסו הבונים הייתה לראש פינה, מאת ה' הייתה זאת. כשז"א ומלכות בגדלות, ז"א באור החסדים

ודיברתם אל הסלע

א. עצם המלכות, מטרם שנמתקה בבינה, הנקראת מנעולא.

ב. מלכות אחר שנמתקה בבינה, הנקראת מפתחא.

וכל המוחין המתגלים בז"א ובמלכות, הם ממלכות דמפתחא. אבל ממנעולא אין מתגלה כלום, כי אינה ראויה למוחין כלל עד גמה"ת.

ונאמר, שכל הכוח שלהם הוא להעביר הקליפה העליונה, שמעבירים הדינים והקליפות ממלכות דמפתחא, ומגלים המוחין ממנה. וכשמגיעים לקליפה השנייה, החזקה, לדינים דמלכות דמנעולא, אין להם רשות להוציא ממנה מים. כי ממנעולא אינם יכולים לגלות המוחין מטרם גמה"ת.

ויך את הסלע במטהו פעמיים, זהו המיעוט דקו אמצעי, הממעט את השמאל, בכוח מסך דחיריק שבקו אמצעי, שהוא משה. והוא מכה פעמיים: בתחילה מכה במסך דמנעולא ואח"כ במסך דמפתחא. כי גונו את המנעולא, כדי שלא תעכב גילוי המוחין.

ובהכאה השנייה יצאו אלו טיפות, במיעוט דמפתחא דווקא. וכן משם והלאה כל החכמים

72. קום משה, קח אבן זו בידך, המלכות, שכתוב בה, על אבן אחת שבעה עיניים, כדי לשבור הקליפות של האגוז. כי כמה רועים פרנסי הדור התאספו על אותה האבן, הסלע שלך, להוציא מים משם, כי הכלה שלך, מלכות, היא מעיין החכמה בסלע הזה, שנובע בתורה בסודות סתומים, כמ"ש, והחכמה מאין תימצא.

73. וכל הכוח שלהם הוא להעביר הקליפה העליונה. וכשמגיעים לקליפה השנייה, החזקה, קשה להם, ומכים בה כל ימיהם כולם, בלשוניותיהם, שהן חזקות כפטישים, ואין להם רשות להוציא ממנה מים.

אלא אלו הטיפות שיצאו על ידך, בזמן שכתוב בה, ויך את הסלע במטהו פעמיים. ובהכאה השנייה יצאו אלו טיפות. והם הרמזים של חכמה, הרמזים של חכמת הקבלה, שהם במסכת חגיגה ובשאר משניות. ואותה אבן, אין מי שיוציא ממנה חכמה, שהיא בפנים, שאין לה סוף, חוץ ממך, שלומדים בך, הלכה למשה מסיני.

מלכות נקראת אבן. ויש ב' מיני מלכות:

ולמעט הג'ר דשמאל, כדי שיתייחד עם הימין, שמיעוט זה נבחן להכאה במלכות, הנבנית משמאל. וכיוון שהמלכות דאצילות נבנית מצד ימין מבניין או"א, אין אותה הכאה דקו שמאל נוגעת לה כלום, אלא רק לאחוריים של המלכות, שנפלו ונעשו לפנימיות עולם הבריאה. וכשהיא מלובשת במלכות דמט"ט, היא סובלת מאותה הכאה דקו שמאל, להיותה כולה בחינת שמאל.

סלע של משה היא בת קול, מלכות דאצילות, ואין נוהג בה אלא דיבור ופיוס, כי המלכות דאצילות נבנית מאו"א מימין, וז"א צריך להמשיך לה חכמה בייחוד של דיבור ופיוס, כמ"ש, שמאלו תחת לראשי. ואין שייך בה שום הכאה, כי הכאה אינה נוהגת אלא רק בקו שמאל, וכל שבא מקו שמאל.

אבל שפחה היא סלע אחר, שהיא מלכות דמט"ט, שמט"ט נקרא עבד והמלכות שלו שפחה. אשר אחוריים דמלכות דאצילות ממצב א', התלבשו בפנימיותה, שנמצאת כולה שמאל, בה נוהגת הכאה, ולא במלכות דאצילות, שהיא ימין.

76. אבל הסלע שלי היא בת מלך, מלכות דאצילות, עליה כתוב, ודיברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו, בדיבור ובפיוס, כראוי לבת מלך. ומשום שהכיתי בה, הוכיתי עליה, ונגזר עלינו מוות, כי מי שממאן אל המלכה חייב מיתה, כש"כ מי שמכה בת מלך.

ומשום זה נגזר עליי, שלא אכנס לארץ ישראל. כי ארץ ישראל כנגד בת המלך, ואני קבור בארץ נוכריה, והמלכות, ארץ ישראל, התעברה ממני. וכתוב, ויירד אליו בשבט. והשבט הזה הוא אחד מהשבטים שלי, כי אני עתיד לרדת לשם, להיות עם ישראל בגלות.

הכתוב, וּבְנִיָּהוּ בֶן הַיִּזְדְּעָ בֶן אִישׁ חֵיל, רומז על משה, וכתוב, ויירד אליו בשבט, באחד מהדינים שלו, דינים דמפתחא. ופסוק זה רומז על הגלות. ע"כ כתוב ויירד. שעתיד לרדת שם, להיות עם ישראל בגלות. ואע"פ שהכתוב מדבר בזמן שהיו בארץ ישראל, הכול נרמז בכתוב.

מוציאים ומגלים המוחין, שהן טיפות מים, רק ממפתחא. ולפיכך ביקשו ממשה שיקרב את גמה"ת, וייקח את האבן הזו, מלכות דמנעולא, ויתקן אותה.

74. אמר משה, יש סלע ויש סלע, יש אבן ויש אבן. יש אבן של שם הוי"ה, שעולה ל"י דהוי"ה ונעשית עטרה על הוי"ה דהוי"ה. שעליה כתוב בדניאל, האבן אשר היכתה את הצלם הייתה להר גדול, כי ה"י דהוי"ה הוא הר גדול.

ויש אבן, שהיא אבן משפית, שמאל בלי ימין, שעליה כתוב, ואבן משכית לא תיתנו בארצכם להשתחוות עליה. כי עבודה זו להמשיך שמאל בלי ימין היא עבודה זרה. שאין שם נביעה של מי החכמה, כי חכמה בלי חסדים אינה יכולה להאיר. ולא דיבור, שהוא גילוי מוחין לחוץ.

75. אלא אבן שהיא סלע של משה, עליה כתוב, ודיברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו. כי הסלע הזה היא בת קול, מלכות דאצילות, ואין נוהג בה אלא דיבור ופיוס. אבל השפחה למלכות דאצילות, שהיא סלע אחר שנקרא משנה, נוקבא של העבד הנער, מט"ט, עליה כתוב, בדברים לא ייוסר עבד, אלא שמכים בה, ושוברים ממנה כמה פסקי דין, בירורים, ולוקטים אותן והן נקראות לקוטות. ועל מה שלוקטים אותן הן נקראות לקוטות, בלי נביעה של חכמה וקבלה.

המלכות דאצילות נבנית תחילה מקו שמאל, בבי המאורות הגדולים, ואח"כ מתמעטת עד לנקודה, ועולה לאו"א, ואו"א חוזרים ובונים אותה מימין. ואז היא נקראת בת מלך או בת קול. כי ז"א נקרא קול והמלכות בת קול.

ובעת שהתמעטה ממצב א', נפלו ט"ת שלה לעולם הבריאה, ונעשו שם ראש לשועלים, כי נעשו פנימיות עולם הבריאה. אמנם הן נבחנות לאחוריים שאינן מאירות, להיותן ממצב א', שהמלכות הייתה שם חכמה בלי חסדים.

וכבר נודע עניין הכאת הסלע, שהוא התעוררות המסך דחיריק שבקו האמצעי, להכות

משה בן המלך

[רעיא מהימנא ברא דמלכא]

כמ"ש, מה שמו ומה שם בנו. מה שמו, אדה"ר, ומה שם בנו, משה. ומשום זה כוהנים ולוויים, מזונותיהם ע"י המלך, שאוכלים על שולחנו. ושאר צבאות המלך, כל אחד נותנים לו לאכול בבית המושב שלו. ומשה כבן המלך, קרוב אל המלך יותר מאלו האוכלים על שולחנו, כי אין קרוב אל המלך בכל בני מלכותו יותר מבנו.

77. ביהמ"ק ושמו של משיח נקראים בשם הוי"ה. וד' אותיות הוי"ה הן ארבעה פני אדם, והם של שבט לוי, שהם יצאו מהחיות של שאר השבטים, שהן פני אריה שור נשר, ונכנסו בחלק של פני אדם. שהם ארבעה פנים שלו, כי פני אדם כוללים כל ד' הפנים. ומשה הוא אדם בצורתו של אדה"ר למעלה.

בארץ צייה ועייף בלי מים, שהם התורה. ומשום זה כתוב עליו, עלה אל הר העברים הזה, משפלותו הראה לו מעלתו.

אע"פ שאתה קבור במקום שאינו הגון לך, בלי הלבושים שלך, שהם עור ובשר, נע ונד מהמקום שלך, ומטולטל, וגולה. הרי פינחס, שעשית חסד עימו, שכתוב עליך, הנני נותן לו את בריתי שלום, הרי הוא יעשה חסד עימך, ובו תתעלה בפרשה שלו, בפרשת הנני נותן לו את בריתי שלום. כי פינחס הוא אליהו, מלאך הברית, שיעזור למשה להתחבר עם ב' משיחים, להוציא את ישראל מהגלות. שבפרשה שלו, הכלה שלך, המלכות, שם תתייחד עימה, כחתן עם כלתו.

83. כי אתה, אם לא היית קבור מחוץ לארץ הקדושה, מחוץ לכלה שלך, לא היו ישראל יוצאים מהגלות. ועליך כתוב, והוא מחולל מפשעינו, כי נהיית חול בקבורה שלך, בגלל עוון ופשע של ישראל, שכתוב בך, ויקבור אותו בגיא. ומה כתוב בקבורה שלך? כל גיא יינשא, כלומר, כל שפל ונמוך יינשא בזכותך, שהם ישראל, שהם שפלים מכל אומה ולשון. וכל הר וגבעה יִשְׁפָּלוּ. הם הרשעים ועזי הרוח.

84. וכתוב, ובחבורתו נרפא לנו. בחיבור, שהתחבר עימנו בגלות, נרפא לנו. כי אתה כשמש המאירה, שאע"פ שהשמש שוקעת בלילה, היא מאירה בלבנה ובכל הכוכבים והמזלות. כך אתה מאיר בכל בעלי ההלכות והקבלות. וממך הם מושקים בסתר, כמו מעיין המשקה האילנות תחת שורשיהם בסתר, עד שמתבקעים מימיו בגלוי. כמ"ש, יפוצו מעיינותיך חוצה.

85. כי אתה הוא כמו השמש, ההולכת בימי החורף תחת המעיינות בסתר, ומחממת אותם. וכשתגיע הגאולה, תהיה כשמש ההולכת בקיץ למעלה מהמעיינות, ויהיו צוננים בלי דין, ברחמים. כי כשאתה תחתיהם, הם חמים בדין. בא משה ובירך את רבי שמעון, ואמר, ודאי אתה הוא המאיר לי, בזמן שכתוב עליי, כי בא השמש, שהוא אותיות קָבָה השמש, שמחשיך אורה. יהי רצון, ששם הוי"ה יאיר שמו עליך.

78. קם רבי שמעון ואמר אל בעל המאמר, זקן זקן, בדברים שלך נודע מי אתה, אתה הוא אדה"ר, מה שמו, כתוב עליך. מה שם בנו, כתוב על משה. ומשום שמשה חידש כמה חידושים בתורה, יש שמחה אצלך, כי בן חכם יִשְׁמַח אב.

79. משה, בפרשה זו נזכרת האסיפה שלך לעולם ההוא. שכתוב, עלה אל הר העברים הזה, וראה את הארץ אשר נתתי לבני ישראל, וראית אותה ונאספת אל עמך גם אתה כאשר נאסף אהרון אחיך. ובפרשה זו יש לך לחזור לעולם ולחיות, ולהיכנס לארץ ישראל, ולהתחבר בפרשה זו בכלה שלך, ארץ ישראל, מלכות, שכתוב בה, הנני נותן לו את בריתי שלום. שהייתה שלו, ונתן אותה לפינחס והוא אינו חסר. ומשום זה לא אמר לך כאן הקב"ה, רד, אלא, עלה אל הר העברים. כי מההר הזה תיכנס לארץ ישראל.

80. ומה שכתוב בך, ולא ידע איש את קבורתו. אוי לאלו אטומי הלב, שתומי העיניים, שאינם יודעים הקבורה שלך, כי היית מבקש רחמים לפני הקב"ה, שלא יכניסו אותך באותה קבורה שבה אתה נקרא מת. כמ"ש, משה עבדי מת. ואלו הטיפשים היו אומרים, שמשה היה מפחד ממיתה כשאר הבריות, לצאת מעוה"ז לעוה"ב, והם אינם יודעים איך היו הקבורה שלך והמוות שלך.

81. כי כך ביארו בעלי המשנה, שמי חוץ לארץ אינם חיים. אינם אומרים, שאינם עתידים להחיות. שאם היו אומרים כך, היו כופרים בתחיית המתים. אלא כאן סוד גדול.

כי הקבורה של משה הייתה בצלם שאינו הגון לו, כמ"ש, בארץ צייה ועייף בלי מים, במדבר. ואין מים אלא תורה, כלומר שהמדבר הוא מקום הקליפות. ובה, בארץ צייה, כתוב, לא תואר לו ולא הדר. ומי שראה אותו בצלם ההוא, כתוב, ונראו ולא מראו ונחמדו. ומשום זה, נבואת ישעיהו, המתחילה בכתוב, הנה ישכיל עבדי, רומזת עליו.

82. ומשום קבורה זו, היה מבקש רחמים, שלא ימות שם בחוץ לארץ, מפני מה שהייתה

מִרְאֵה בִּמְרֹאֵה דְּמִיּוֹן וְחִלּוּם

[מראה במראה דמיון וחלמא]

הסנה, שלא יבער הדין, המכונה סנה.

87. וחמישה אורות יש בבניה, הנקראים קרני חמה. כי הבניה נקראת חמה. שהם מחסד עד הוד. ומהבניה עד הוד היו מאירים בך, משה. וזהו שנתן ההוד למשה, להודיע, שכל חמש

86. ועוד אמר רבי שמעון, ודאי אתה הוא הכול, כמ"ש, אם יהיה נביאכם, ה' במראה אליו אתוודע, בחלום אדבר בו. ומשום זה כשהתגלה לך אמא עילאה, בינה, אמרת, אסורה נא ופארה את המראה הגדול הזה, מדוע לא יבער הסנה. כי משום שהבניה היא רחמים, כתוב בה, לא יבער

ולפעמים באות ב', במראָה אליו אתוודע. ולפעמים במ', וממראָה מותניו ולמטה. ולפעמים בכ', כמראָה אדם עליו. ולפעמים בו', ומראָה כבוד ה'. ולפעמים למראָה. ולא היה צריך תוספת אות כלל, חוץ מב', במראָה.

אלא ודאי מראה זו כלולה מע"ס, וכל אות מראה על הספירה שלה. כמראָה, באות כ', מראה על ספירת הכתר. וכך שאר אותיות, כל אחת מראה על הספירה שלה.

91. וכמה חזיונות יש לה, וכן כמה דמיונות ומראות יש לה, והכול נודע בעין השכל שבלב, במלכות, שלומדים בה, הלב יודע הלב מבין. כתוב, וביד הנביאים אדְמָה, הנה הדמיון אינו אלא בשכל הלב, במלכות, ואינו כדמיון שבעין. כמ"ש, וְאֶל מִי תִדְמִינִי וְאֶשְׁנֶה. וְאֶל מִי תִדְמִינִי אֶל.

ויש חזיונות כמו החוּזים בכוכבים, מס"א, אבל חזיון של נבואה הוא כחזיון לילה, מלכות. ולא בספירות העליונות ממנה.

92. דמיונות וחזיונות, הם כמו המבין דבר מתוך דבר, והמדמה דבר לדבר. אבל מראה, שהיא בעין השכל, היא כאור המאיר בבת עין, במלכות, כי בת העין היא שחורה, כמ"ש, שחורה אני ונאווה. נאווה באור הלבן שבפנים העין, המאיר לבת העין. בת עין נקראת, כמ"ש, נר מצווה. והאור שמאיר בה מבפנים, הלבן, הוא כמ"ש, ותורה אור, ז"א, שנקרא תורה.

93. אמר רבי שמעון, אמרתי, שעתה בתורה, נגלו לך הקב"ה ושכינתו. וכמ"ש, הוי"ה במראָה אליו אתוודע. במראה, אמא עילאה. אתוודע, שנודעה לך בדעת. הוא בן י"ה, ז"א, ו' דהוי"ה. בחלום אדבר בו, ה"ת, השכינה.

94. החלום הוא בסתימת העיניים, מלכות. משום זה נקראת מראָה שאינה מאירה. נבואה היא מראָה בפתירת העיניים. כי ג' גוונים בעין, הם כנגד ג' אבות חג"ת, שבהם מאירה בת יחידה, מלכות, בת עין. ב' כנפי העין הם נו"ה. והמראה של הנבואה אינו נראה אלא בנו"ה. כשהם פתוחים, הוא מראה בהקיץ. וכשהם סגורים, הוא מראה בחלום.

95. אמר משה, ברוך אתה להקב"ה, קום השלם המצוות להאיר מראה עליונה, בינה, במצוות אל הקב"ה.

אמר לו רבי שמעון, י' בת עין, המלכות, עליה כתוב, כי נר מצווה ותורה אור, כי נר מצווה הוא המלכות, ותורה הוא אור ה"ו, שהו' מאיר בה, בבת העין, ה' ספירות, שהם ג' גוונים שבעין, חג"ת, וב' כנפי העין, נו"ה. וה"פ אור מאירים בבת עין מבפנים, מן ה"ר, בינה, שהיא אור המראה.

הספירות חג"ת נ"ה ניתנו לך, כי אפילו הוד ניתן לך. ומשום זה פני משה כפני חמה, כבינה, שנקראת חמה. ואלו חמש ספירות עולות לחמישים שערי בינה. כי כל ספירה כלולה מע"ס.

כאן מדובר מבחינת הכלים, אשר העליונים ניתנו בתחילה ולבסוף התחתונים. ולפיכך, כיוון שזכה להוד, בהכרח שכבר קיבל כל הספירות שקדמו להוד.

88. ואלו חמש שאמרנו, שהן ה"פ אור, שכתוב ביום ראשון של מעשה בראשית, שהוא חסד. שהן כנגד חמש אצבעות של יד ימין, חסד. הן שנראו לך בסנה, משום שאתה עתיד להוציא מגלות זרעו של אברהם, שהוא מדרגת ימין, חסד. ומשם הבינה רחמים גמורים, היד הגדולה, חסד.

מצד הגבורה, הנקראת היד החזקה, חמש ספירות שלה, ה"פ רקיע, שכתוב ביום שני של מעשה בראשית, הן כנגד חמש אצבעות של יד שמאל. אבל מצד המדרגה שלך, קו האמצעי, כתוב, ובני ישראל יוצאים ביד רמה, כנגד הגוף, קו האמצעי, הכולל גוף וב' זרועות וב' שוקיים, חמש בחינות כנגד חמש אצבעות שביד.

ונמצא שג' ידיים אלו הן חמש חמש חמש, חמש אצבעות של יד ימין, חמש אצבעות של יד שמאל, ב' זרועות ב' שוקיים וגוף, שהם חמש. והם ביחד עולים י"ה (15).

אמר לו משה, ברוך אתה לאמא עילאה, בינה. אבל י"ה אלו, ג' ידיים, חג"ת, עושים לי ה"ת בשביל מטה האלקים, שהוא ו', ז"א. אשר י"ה, חג"ת, בונים המלכות בשביל ז"א.

89. אמר משה, רבי שמעון, הנני להתקין הדברים שלך, שאמרת, שמראה היא בינה. והרי מראה היא לימין, כי הגי' של המילה, במראָה, שכתוב בי, במראה אליו אתוודע, היא רמ"ח (248), העולה בגי' אברהם, חסד, שראייה זו אשר במראה הוא חסד דז"א, ולא של בינה.

אמר לו רבי שמעון, בתחילה נראה לך מראָה, שכתוב בו, במראָה אליו אתוודע, שהיא בינה. ואח"כ אמרת, אסורה נא ואראה את המראָה הגדול הזה, בינה, שנזכר בו ה"פ הסנה, כנגד חמישה אורות הימין שבבינה, המאירים ה"פ סנה, שהם חמישה דינים שבה. והם מתהפכים לרחמים כמו בינה. וע"כ לא יבער הסנה.

ועתה נגלה לך שוב מראָה זה ברמ"ח מצוות עשה, שהן בחמשת חומשי תורה, בחמישה אורות דחסד דז"א, שנקרא תורה.

קם משה, ונישק אותו ובירך אותו. וצריכים לדעת שיש ב' מראות: מראה המאירה, ז"א ובינה, ומראה שאינה מאירה, מלכות.

90. אמר לו משה, רבי שמעון, מראה זו, לפעמים היא באות ה', שכתוב, המראָה הגדול.

ארבעים חסר אחת

ביו"ד ה"א וא"ו, שבג"י ארבעים חסר אחת.

ובשם הזה היכה הקב"ה עשר מכות לאדם, ועשר לחוה, ועשר לנחש, ותשע לארץ, שהם ביחד ל"ט (39) מכות. משום שכולם חטאו באות ה', המלכות. ומשום זה כתוב, כי עשית זאת. אשר זא"ת היא המלכות.

96. מצווה להכות רשע, ס"מ, שעתיד הקב"ה להכות אותו חמישים מכות, משום שעשה עצמו אלוה. יבוא הייחוד של ק"ש ושל בשכמל"ו, שישראל מייחדים בכל יום בכ"ה (25) אותיות שבכל אחד מהם, ויכה בהם למי שעושה עצמו אלוה. והוא אינו אלא עבד מטונף. ואלו שחטאו בה"ת, מלכות, תיקן להם הקב"ה להכות אותם

הייבום והחליצה

גבר. וזהו יה"ו, הכוללים שלוש אותיות בצדיק, שהוא יסוד, גבר, כדי לייבם את ה"ת, מלכות.

99. ובינה, בן י"ה, בגללה כתוב, וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה, לקיים כל דבר, שלף איש נעלו ונתן לרעהו, וזאת התעודה בישראל. כאן רומז שינוי השם, שזהו מצפ"ץ כאן, וזאת לפנים בישראל. זהו שינוי מקום, אהי"ה, אנה מקום כבודו להעריצו. יה"ו הוא אהי"ה, וזהו שינוי מקום. שינוי מעשה אדני"י. אי של אדני"י היא אהי"ה, יי של אדני"י הוי"ה, ושניהם משתנים באדני"י.

100. וזאת התעודה בישראל. התעודה, אמא עליונה, בינה, כמ"ש, צור תעודה חתום תורה בלימודי. צור, בינה. וכיוון שכתוב צור תעודה, נשמע שתעודה היא בינה, חותם של העולם, חותם שמיים וארץ, ז"א ומלכות. ועל התמורה, זוהי השכינה התחתונה, מלכות. באיזה מקום הסתירה המלכות את עצמה? בעלם שלה, המלאך מט"ט, והוא שינה אותה. שם המלכות נקראת משנה. ואדם, שכתוב בו, כתפארת אדם לשבת בית, כתוב בו, משנה פניו ותשלחו.

97. כי יישבו אחים יחדיו ומת אחד מהם ובן אין לו, לא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר, קבמה יבוא עליה ולקחה לו לאישה וייבמה. מצווה לייבם אשת אח, כי אשת אח היא ד' שבאחד, ועם א"ח שבאחד הוא אחד. שהמייבם צריך לכוון אל הייחוד הזה.

ואם אין ליבו של היבם שלם לכוון להביא את א"ח על ד', שהד' היא אשתו בת זוגו של א"ח, אלא מכוון להנאתו עצמו, הוא עושה פירוד ומביא ס"מ אל אחר באמצע. וכתוב בו, ושיחת ארצה לבלתי נתון זרע לאחיו.

שאז הסתלק הקוץ מהאות ד' של אחד, ונעשה ר', ומתהפכת המילה אחד אל המילה אחר. ומשום זה כתוב, והיה אם בא אל אשת אחיו ושיחת ארצה לבלתי נתון זרע לאחיו. והשחתת זרע מונעת ממנו כמה ברכות, וגורמת פירוד אל הייחוד. ומשום זה, ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה' וימיתו ה'.

98. והייחוד של א"ח עם ד' הוא ע"י צדיק. ובעז, משום שהתגבר על יצרו, התגבר לייבם לשם מצווה, נקרא צדיק. וזהו שנקרא בעז, אותיות בו עז, חזק ביצרו. וכתוב, הן כל אלה לפעל אל, פעמיים שלוש עם

לקיים כל דבר שלף איש נעלו

102. אבל השכינה אצל הקב"ה אינה משתנה, והקב"ה אינו משתנה אצלה. כמ"ש, אני הוי"ה לא שנית. אני, זו השכינה. הוי"ה עמוד האמצעי, ז"א.

שלף איש נעלו, זהו סנדלפון, שהוא סנדל אצל הקב"ה, ונעל אצל השכינה. אבל ת"ת, הכולל ו"ס, הוא גוף לשם הוי"ה. והמלכות גוף אל השכינה, שהיא אדני"י.

תיקון ראשון דאצילות היה בעליית המלכות לבניה, שלולא זה לא היו זו"ן ובי"ע ראויים לקבל אור העליון. ותיקון זה מתחיל בשערות

101. ולכן לא כשאני נכתב, אני נקרא בעוה"ז. נכתב הוי"ה, ונקרא אדני"י. ולמה כתוב, אני הוי"ה לא שנית? בכתובה לא משתנה, אבל בקריאה משתנה. כי כתיבה מורה, שהוא במקומו לא משתנה, ובקריאה, במלכות, הנקראת דיבור, שמחוץ למקומו, משתנה, ונקרא אדני"י. כתוב, הישמר מפניו ושמע בקולו, אל תמר בו, כי לא יישא לפשעכם כי שמי בקרבו. משום שהשפחה שלו, שמה אדני"י, כשמה של המלכה. והקב"ה השתנה במט"ט, משום שהוא נער. בו כתוב, ישוב לימי עלומיו.

מלובשות בעת קטנות במלכות של תחתון. והמלכות נקראת נעל, ע"ש שמסיימת ונועלת האורות. לפיכך נבחן, שבקטנות הפרצופים, מלובשות הרגליים של כל פרצוף עליון בנעל של התחתון שלו.

ולעת גדלות, כשהמלכות חוזרת ויורדת מבינה של כל פרצוף למקומה, ובינה ותו"מ של כל פרצוף, שנפלו לתחתון שלו, חוזרים ועולים למדרגתם לעליון, נבחן, שכל עליון שלף רגליו מהנעל התחתון, והגביה אותן למקום מדרגתו. והחזיר הנעל אל התחתון.

למשל, בינה ותו"מ דבינה, רגלי הבינה, שהיו מלובשות בנעל דז"א, במלכות שלו שבמקום החזה, לעת גדלות שלפה הבינה רגליה מנעל דז"א והחזירה לו הנעל, כי הבינה החזירה רגליה למקום בינה. וכן בינה ותו"מ דזו"ן, שהיו מלובשים בנעל דמט"ט, שלפו רגליהם מהנעל שלו, כי החזירו רגליהם לאצילות, והשיבו הנעל למט"ט. וכן כל עליון שלף נעלו, נקודת החזה דתחתון, ונתן אותה בחזרה אל רעהו התחתון, כי העלה רגליו למקום מדרגתו עצמו.

וזהו כמ"ש, וזאת לפנים בישראל. ז"א נקרא ישראל. וזאת הייתה בז"א לפנים, בעת שיצא מקטנות לקבל מוחין דגדלות. על הגאולה, לקבל המוחין שלו, הנקראים גאולה. ועל התמורה, לתקן שינוי השם, שהעליון איבד כשהיה במקום התחתון.

ושלף איש נעלו ונתן לרעהו. שכל עליון שלף רגלו מנעל, שהייתה לו במקום התחתון. ונתן את הנעל לרעהו, לתחתון, כי העלה את רגליו משם למקומו עצמו. שע"י זה קיבל מוחין חדשים וכלים חדשים, שהמוחין החדשים נקראים גאולה, והכלים החדשים נקראים תמורה.

וזאת התעודה בישראל. ששליפת הנעל הייתה להמשיך התעודה, מוחין חדשים מבינה, לישראל, ז"א. וכיוון ששליפת הנעל ברוחניות הייתה מביאה קניין של מוחין וכלים, ע"כ עשו דוגמתו בעוה"ז לכל קבלת קניין חדש אחד מחברו.

המקנה שלף נעלו ונתן לקונה, שע"י זה מוסר לו קניין חדש, כדרך הרוחניים. כי בשעה שהעליון שלף רגליו מהנעל, ונתן אותה לתחתון, והעלה רגליו למקומו עצמו, הנה בעת ההיא מעלה עימו גם התחתון, ונותן לו קניין מוחין חדשים.

ויש בשליפת הנעל שינוי השם, שינוי מקום, שינוי מעשה :

שינוי השם. בקטנות, שבינה ותו"מ דעליון נפלו לחג"ת דתחתון, השתנו הכלים דעליון וקיבלו השם של התחתון. למשל, בינה ותו"מ דבינה, שנפלו לחג"ת דז"א, נקראים בשם ז"א. וכן בינה ותו"מ דזו"ן, שנפלו לחג"ת דמט"ט,

דס"ג, שהמלכות דשערות עלתה לבינה דשערות, ונחלקו ע"ס דשערות לב' מדרגות, כח"ב שלמעלה ממלכות נעשו שערות ראש, ובינה ותו"מ דשערות יצאו מחוץ לראש ונעשו שערות דיקנא. ומלכות שעלתה לבינה דשערות וחילקה השערות לב' מדרגות, נקראת פאת הראש, סיום שערות ראש. ולעת גדלות חוזרת פאת הראש, ויורדת למקומה תחת שערות דיקנא. ואז עולים בינה ותו"מ דשערות, שהם הדיקנא, ונעשו שוב למדרגת ראש, ומקבלים שם י"ג (13) מידות הרחמים.

ונמצא, שפאת הראש עושה הקטנות, כי מוציאה בינה ותו"מ דשערות מחוץ לראש. וכן עושה גדלות המוחין, שהוא י"ג מידות הרחמים, ע"י זה שיורדת מבינה דשערות וחוזרת למלכות דשערות, תחת הדיקנא, ונעשית שורש ליי"ג מידות הרחמים.

ויש בפאת הראש תמורה גדולה. ולפיכך נבחן שבקטנות נקראים פאתי הראש בשם מצפ"ץ, חילוף אותיות הוי"ה בחילוף א"ב של א"ת ב"ש. ובזמן הגדלות הם נקראים הוי"ה, שבי פאתי הראש, הן ב' הויות שקדמו ליי"ג מידות הרחמים, כמ"ש, הוי"ה הוי"ה אל רחום וחנון.

אמנם כל זה לא נבחן בס"ג דא"ק אלא לשורש, ועיקר תיקון הקטנות והגדלות הוא בפרצופי אבי"ע, המקבלים משם. ותיקון דשערות נבחן בראשונה בא"א דאצילות, שבי פאתי ראשו נקראים בקטנות מצפ"ץ מצפ"ץ, ובגדלות הוי"ה הוי"ה.

שינוי השם של הוי"ה למצפ"ץ ומצפ"ץ להוי"ה, מרומז בפסוק, וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה. בעת שהמלכות של כל מדרגה עלתה לבינה שלה בעת קטנות, נבחן שבינה ותו"מ של כל פרצוף, רגליים של כל פרצוף, מלובשים במלכות של הפרצוף התחתון ממנו.

למשל, בינה ותו"מ דבינה, רגלי הבינה, נפלו בז"א, ומתלבשים בחג"ת שלו עד החזה, שמלכות דז"א כבר עלתה לבינה שלו, שהיא במקום החזה, ומסיימת שם הפרצוף, ונמצאת מסיימת ג"כ רגליים דבינה, המלובשות בפנימיות חג"ת אלו המסתיימים בחזה.

הרי שרגליים של עליון, של בינה, מתלבשות במלכות העומדת בחזה דתחתון, ז"א. וכן רגלי זו"ן, שהם בינה ותו"מ שלהם, נפלו לעולם הבריאה, ומתלבשות במט"ט עד החזה שלו. אשר המלכות דמט"ט, הנקראת סנדלפון, כבר עלתה למקום החזה, ומסיימת פרצוף מט"ט, אשר יחד עם זה נמצאת מסיימת ג"כ את רגליים דזו"ן, המלובשות בחג"ת דמט"ט עד החזה.

וכן בכל פרצוף, נמצאות רגליים של עליון

וכמו המלכות כד אדם, שכתוב בו, כתפארת אדם לשבת בית, שהוא ז"א, שבעת שבינה ותו"מ נפלו והתלבשו במט"ט, כתוב בו, משנה פניו ותשלחהו, כי בינה ותו"מ שלו השתנו למט"ט. ז"א נקרא תושב"כ, המלכות נקראת תשבע"פ. בכתובה שם הוי"ה לא משתנה, כי הוא במקומו. אבל בקריאה, כשהוא מלוּבש בדיבור ובקריאה, במלכות, משתנה. כי העליון הבא למקום התחתון נעשה כתחתון.

וכתוב, הישמר מפניו ושמע בקולו, אל תמר בו, כי לא יישא לפשעכם כי שמי בקרבו. משום שהשפחה שלו, שמה אדני, שהשפחה של מלכות דאצילות, מלכות דבריאה, נקראת ג"כ בשם אדני, מחמת שבינה ותו"מ דמלכות דאצילות מלוּבשים בה. והקב"ה, ז"א, השתנה במט"ט, שבינה ותו"מ דז"א המתלבשים במט"ט, משתנים, כי מט"ט נקרא נער. וע"כ גם בינה ותו"מ דז"א, השתנו ונעשו לבחינת נער, כמ"ש, ישוב לימי עלומי, שז"א ישוב לבחינת העלם והנער, מחמת שהתלבשו בו.

אבל כשהשכינה במקומה באצילות, אצל הקב"ה, אין בה שינוי. והקב"ה אינו משתנה אצלה. כשז"א במקומו באצילות אצל המלכות, אין לו שינוי. כמ"ש, אני הוי"ה לא שניתני. אני, השכינה. הוי"ה, עמוד האמצעי, ז"א.

שלף איש נעלו, זהו סנדלפון, מלכות דבריאה, אשר בקטנות עולה לחזה דמט"ט, ומלביש רגליים דזו"ן, בינה ותו"מ שלהם. ויש במלכות דבריאה ב' מיני דינים :

א. דינים דדכורא, הנמשכים מקו שמאל, הנקראים סנדל, אותיות שנאה, דלות, וכל זה נמשך משמאל.

ב. דינים דנוקבא, הנמשכים ממסך דסיוס שבה, נקראים נעל, להיותו נועל האורות במסך שלו, שלא יתפשטו ממנו והלאה.

הוא סנדל אצל הקב"ה, מדינים דדכורא. ונעל אצל השכינה, מדינים דנוקבא. אבל המלכות דאצילות אינה נחשבת לנעל לז"א.

ת"ת, הכולל ו"ס, שהוא ז"א, הוא גוף לשם הוי"ה. ו"ס חג"ת נה"י הם הכלים, והוי"ה האור שבהם. והמלכות גוף אל השכינה, שהיא אדני, שהמלכות היא הכלי, והשכינה, אדני, אור המלוּבש במלכות.

כלומר, שז"א ומלכות הם ב' פרצופים נפרדים, שיש כלים ואורות לזה, ויש כלים ואורות לזה. ומלכות אינה נעל לז"א. וזה בגדלות. אבל בקטנות כתר מלכות נשאר בה, ודבוקה בחזה דז"א, ואינה בבחינת גוף ואורות.

103. וניגשה בְּמָתוֹ אליו לעיני הזקנים, וחלצה נעלו מעל רגלו. מצווה לחלוץ. חליצת רוח

השתנה שם למט"ט. וזהו שינוי השם. שינוי מקום. ואחר שליפת הנעל, שהעליון מעלה אליו את בינה ותו"מ שלו ביחד עם התחתון, שנמצא כל תחתון במקום העליון, נקרא זה שינוי מקום. שכל תחתון שינה מקומו ובא למקום העליון.

שינוי מעשה. ואחר שהתחתון קיבל המוחין שלו מעליון וירד למקומו עם המוחין ההם, נקרא זה שינוי מעשה. כי נעשה מעשה ותיקון, שמוחין דעליון השתנו, להיות מוחין דתחתון. שזהו שינוי מעשה גדול.

בירידת בינה ותו"מ דבינה למקום ז"א, השתנה שם לז"א, וכן בירידת בינה ותו"מ דז"א למלכות, השתנה שם למלכות. כמ"ש, וזאת לפני ישראל. ששינוי השם הזה היה בישראל לפני בעת קטנות.

על הגאולה ועל התמורה, לעת גדלות. וזהו שינוי מקום, אהי"ה, בינה, שעליה נאמר, איה מקום כבודו להעריצו. הנה, יה"ו, חג"ת דז"א, הוא עלה לבינה ונעשה אהי"ה, כי התחתון העולה לעליון נעשה כמוהו. וזה נבחן לשינוי מקום.

שינוי מעשה אדני. א' דאדני אהי"ה, י' דאדני הוי"ה, ושניהם משתנים באדני. אחר שאדני חזרה למקומה עם המוחין דאהי"ה ועם המוחין דהוי"ה, שקיבלה ע"י עלייתה לז"א, נמצאים ב' המוחין דאהי"ה ודהוי"ה שהשתנו, והיו למוחין דאדני. ע"כ נקרא זה, שינוי מעשה. שע"כ הם רמוזים בשם אדני. אשר א' דאדני רומזת לאהי"ה. י' דאדני רומזת להוי"ה.

וכתוב, וזאת התעודה בישראל. שהמוחין דאמא עילאה נקראים תעודה, מלשון עדן ועדות. בישראל, הוא ז"א. וזאת, שליפת הנעל, המשיכה התעודה, שהיא מוחין דאמא עילאה, לישראל, ז"א. ומביא ראייה מהכתוב, צור תעודה חתום תורה בלימודי, אשר צור, היא בינה, הנקראת צור העליון. וע"כ תעודה היא ג"כ בינה, חותמת התורה, שהוא ז"א הנקרא תורה, בלימודי, במוחין.

כי המוחין מתקבלים בחותם ונחתם. שתעודה, בינה, היא חותם של העולם, חותם שמיים וארץ. שהיא חותם השמיים, ז"א, וחותם הארץ, מלכות.

על התמורה, שכינה תחתונה, מלכות, שט"ת שלה ירדו לבריאה, והתחלפו שם במלכות דבריאה. באיזה מקום הסתירה המלכות את עצמה? באיזה מקום הסתירה כשנפלה לבריאה? בעלם שלה, המלאך מט"ט, והוא שינה אותה, שהתלבשה בחג"ת דמט"ט, ומט"ט שינה אותה לבחינתו, כי כשהעליון יורד לתחתון, נעשה כתחתון. שם נקראת המלכות בשם משנה, לשון שינוי.

י"ה, לז"א, שאינו מכוון לעשות נחת רוח ליוצרו, כמו בן העובד אצל אביו שלא ע"מ לקבל פרס. נמצא שבאותו קשר של תפילין הקב"ה הוא אח חבוש ואסור, שאין לו רשות לפדות את עצמו, שהוא ד' שבאחד, שהוא עצמו של א"ח שבאחד, ז"א. עצם מעצמי, קורא לה ז"א בקרקפתא של תפילין של ראש. ובשר מבשרי, קרא לה מצד הלב.

כי ע"ס כח"ב תו"מ מכונים מוח עצמות גידים בשר עור. ונמצא עצם רומזת על חכמה, ובשר רומז על ת"ת. עצם מעצמי, קורא לה ז"א מצד קרקפתא של תפילין של ראש, שהוא חכמה. שהוא ד' שבאחד, שהוא עצמו של א"ח שבאחד. כי המלכות נקראת ד' שבאחד, בשעה שהיא משמאל, חכמה בלי חסדים.

ואע"פ שהיא דלה וריקה, כי החכמה אינה מאירה בלי חסדים, עכ"ז היא עצמו של א"ח שבאחד, היא עצם, חכמה. ובשר מבשרי, קרא לה מצד הלב, מת"ת, ששם הלב, כי בשר ת"ת.

מאותו הגוף, שצריך לנהוג עימו כאח, ולייבם את אשתו. וקשר של אחווה עם אחיו התיר ממנו, ואין היבמה נזקקת לו עוד.

ואותו הרוח של המת, שנפרד מאחיו ע"י החליצה, הולך נע ונד עד שמוצא גאולה. כמ"ש, או דודו או בן דודו יגאלנו, או משאָר בשרו. ואם לא מצא, כתוב, השיגה ידו ונגאל. שצריך לחכות עד ששיג בעצמו די גאולתו. ורוח המת, כאורח ההולך ממקום למקום, או כעבד ההולך בשלשלת על צווארו, עד שמוצא פדות מהאדון שלו על עוונותיו ע"י גלגול. אוי למי שלא הניח בן לגאול אותו.

104. אין חבוש מתיר את עצמו מבית האסורים. שזה ז"א, שקשור בקשר תפילה של יד, ואסור בתפילה של ראש, בשעה שאין לו בן, איש שיעבוד להקב"ה שלא ע"מ לקבל פרס, שנקרא בן להקב"ה, שיגאל אותו מצד בן י"ה. כלומר, שאם מניח התפילין אינו מרכבה לבן

המתחסד עם קונו

מהגלות.

107. אמר אליהו, משה, אתה הוא אותו האדם, אתה הוא הבן של המלך והמלכה, אשר העבודה שלך אל הקב"ה, אינה אפילו כמי שעושה חסד עם קונו, אלא כבן שמחויב לאזור עצמו וכוחו לגאול את אביו ואימו, ומוסר עצמו למיתה עליהם. כי מי שאינו בן המלך ועושה חסד עם המלך ועם המלכה, ודאי שנחשב זה, שעושה חסד עם קונו. אבל אתה, שאתה בן מלך, הרי זה חוב עליך ולא חסד.

108. קם משה והשתטח לפני הקב"ה. בכה ואמר, כן יהי רצון שלו שיחשוב אותי כבן, שהמעשים שלי אל הקב"ה ושכינתו יהיו אצלם, כבן המשתדל בהם אחר אביו ואימו, שאוהב אותם יותר משאוהב את עצמו ונפשו ורוחו ונשמתו. וכל מה שיש לו הוא מחשיב לאפס ולאין, כדי לעשות בהם רצון אביו ואימו ולפדות אותם בהם.

ואע"פ שאני יודע שהכול הוא ברשותו ואין לי מה לתת לו, עכ"ז הרחמן רוצה את ליבו של האדם. שיהיה מוכן אל הכול. באותה שעה בא הקב"ה, נישק אותו ואמר, משה, ודאי אתה הבן שלי ושל השכינה. חכמים ומלאכים, נשקו את הבן. קמו כולם ונישקו אותו, וקיבלו אותו לרב ולמלך עליהם.

105. לא לחינם אמר הקב"ה, כל העוסק בתורה ובגמילות חסדים ומתפלל עם הציבור, מעלה אני עליו כאילו פדה אותי ואת בניי מבין העכו"ם. הרי כמה בני אדם עוסקים בתורה ובגמילות חסדים ומתפללים עם הציבור, ולמה הקב"ה ושכינתו וישראל אינם נגאלים? אלא הפירוש הוא, שיעסוק בתורה, כדי לחבר השכינה עם הקב"ה, ולא לשום כוונה אחרת. גמילות חסד, כי אין חסיד אלא המתחסד עם קונו, שכל המצוות שעושה תהיינה כדי לגאול בזכותן את השכינה מהגלות, ולא לשום כוונה אחרת. בזה הוא עושה חסד עם הקב"ה ונקרא חסיד.

106. מי שגומל חסד עם השכינה, להעלות אותה מהגלות, גומל חסד עם הקב"ה, משום, שכשחטאו ישראל והקב"ה רצה לייסר אותם, הייתה אמא, השכינה, רובצת עליהם, ועיכבה את הקב"ה מלייסר אותם. עד שיצאו לתרבות רעה. מה עשה הקב"ה? הגלה בני המלך, ישראל, עם המלכה, השכינה. ונשבע, שלא יחזור למקומו, עד שהמלכה תחזור למקומה. נמצא, שמי שגומל חסד עם השכינה, וחוזר בתשובה, ובכל התורה והמצוות שלה, אינו מכוון אלא רק לפדות השכינה מהגלות, הוא שעושה חסד עם קונו, והוא כאילו גאל אותו ושכינתו ובניו

להכרית זרעו של עמלק

עמל הוא זכר של עמלק, ואוון היא נוקבא שלו.
111. כמו שיש בישראל ארבעה פנים, יעקב ישראל רחל לאה, אשר ישראל ולאה הם זכר ונוקבא, ויעקב עם רחל הם זכר ונוקבא. ואלו הדי' הם כנגד די' פנים שבנשר, כי יעקב וישראל הם נשר, קו האמצעי. כך יש די' פנים לעמלק, קסם נחש עמל ואוון. אותיות עמל רשומות בעמלק, והמן, שהיה מצד עמלק, כתוב עליו, ישוב עמלו בראשו.
 וכל אלופי עשיו היו מעמלק. ועמלק למעלה הוא ס"מ. שיש גם בו די' פנים, עמל נחש אוון מרמה. המסיתים את האדם לחטוא אל הקב"ה. קסם, קי' מן עמלק, ס"ם מן ס"מ. נחש, אל מן ס"מ.

109. מצווה להכרית זרעו של עמלק. כי נשבע הקב"ה, שלא יחזור לכיסאו עד שייטול נקמה ממנו. פתח משה ואמר, ודאי משום זה היו הולכים במדבר ועל הים, ולא נכנסו לארץ ישראל עד שייטול נקמה מעמלק.

110. מי הוא שורשו של עמלק למעלה ברוחניות? שהרי אנו רואים שבלעם ובלק, מעמלק של מעלה היו הנשמות שלהם. ומשום זה היו שונאים את ישראל יותר מכל אומה ולשון. ומשום זה רשום בשמותיהם, עמלק, אותיות ע"מ של בלעם ול"ק של בלק.
 והעמלקים הם זכר ונוקבא. ועליהם כתוב, לא הביט אָוון ביעקב, ולא ראה עמל בישראל. אשר

אין מתחילים בבי' ובדי'

החולם, שנקראת בת מלך, שבת המלכה. וממשלת שניהם, של שבתאי ושל שבת המלכה, היא ביום השביעי, שכתוב בה, למען ינוח עבדך ואמתך. כי סדר בריאתם אינו כסדר שימושם. ומשום זה חמה ומאדים, שהם אדומים ובחינת גיהנום, נבראו ביום בי' של מעשה בראשית. ולבנה ושבתי נבראו ביום די' של מעשה בראשית. ששבתי מורה על רעב וחושך. ומשום זה אין מתחילים בבי' ובדי', משום שהגיהנום נברא ביום בי', וליקוי המאורות ביום די'.

112. נאמר לאברהם, לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך, כלומר מבית המולד שלך, מקריאה בכוכבים ומזלות, מאלו בתי הלבנה, או בתי שבתאי, או בתי מאדים. כי בתי מאדים ובתי שבתאי ולבנה, עליהם נאמר, אין מתחילים בבי' ובדי', ביום בי' וביום די'. כי מאדים יש בו אדמימות החמה, שזה מורה על גיהנום, אימו של עשיו, שנולדה ביום בי' של מעשה בראשית, וע"כ אין מתחילים ביום בי'. והלבנה היא טו"ר. טוב, כשמאירה במילואה. ורע, כשהיא בימי חסרונה.

115. כוכב, עליו כתוב, דרך כוכב מיעקב, הוא קו אמצעי, ומדרגתו ביום גי' של מעשה בראשית. ובו כתוב, ויהי ביום השלישי בהיות הבוקר, שבו ירד הקב"ה לתת התורה לישראל. שהתורה היא בת יחידה, מלכות, שתהיה שבת המלכה עם היום השלישי, ת"ת.
 כי היום השלישי כלול מגי' ענפי האבות, גי' ענפים של הש', חגי"ת. ובת יחידה, המלכות, שממשלתה היא בליל שבת, נעשית ביום השלישי שבת. כי שבת היא אותיות שי' בת, אשר שי' רומזת על חגי"ת, הדבוקים בבת, במלכות.

113. ומשום שהלבנה כלולה מטו"ר, מחשבים בה ישראל ומחשבים בה בני ישמעאל, שישראל אחוזים בטוב שבה, ובני ישמעאל ברע שבה. וכשהיא לוקה בימי מילואה, בטוב שבה, זה סימן רע לישראל. וכשהיא לוקה בימי חסרונה, סימן רע לישמעאלים. ובזה כתוב, ואבדה חכמת חכמיו, חכמה של ישמעאלים. ובינת נבונים תסתתר, כי הם אינם יודעים בבריאתם של הכוכבים אלא בשימושם, כפי השינויים בעולם בהליכתם ובשימושם.

והלבנה נבראה ביום די' במעשה בראשית, ובמיעוטה של הלבנה, בעניות, נבראה לילית, שהיא שבתאי, רעב וצימאון וליקוי המאורות, שעליה כתוב, יהי מארת, חסר וי, שמשמעותו קללה, כמ"ש, מארת ה' בבית כשע. וכן כתוב, וחוטא יילכד בה, בבית האסורים שלה, וצדיק, כמ"ש, יימלט ממנה. וע"כ אין מתחילים ביום די'.

116. משום זה חולקים בעלי המשנה על מתן תורה, שהיא בת יחידה. זה אמר, בשלישי ניתנה התורה, וזה אמר בשביעי ניתנה התורה, כי היא בת יחידה, הנאחזת בעמוד האמצעי, שלישי לאבות, ת"ת, שלפי זה ניתנה התורה ביום השלישי. והמלכות נאחזת בצדיק, יסוד, היום השישי. ובת יחידה, מלכות, שביעית אליו. וכשהיא עטרה על ראשו, היא נקראת בו שביעי,

114. ויש כוכב אחר, שהיא נקודה קטנה, ניקוד על הלבנה, שהיא מארת, וזוהי נקודת

ומגן הוי"ה צבאות. השכינה, מלכות הקודש, עליה כתוב, בן יברך ישראל, שהיא כ"ב מכוכב. וזה כ"ב (22) אותיות התורה.

כוכב כלול מג' מדרגות: כ' של כוכב היא כתר, ב' היא בינה, כ"ו של כוכב שהוא הוי"ה, כולל את שניהם, והוא חכמה. וכוכב כולל גם מדרגת עמוד האמצעי, כ"ו של כוכב, שבג"ה הוא הוי"ה. וכולל השכינה, שהיא כ"ב של כוכב.

שהיסוד שישי, והכוכב שלו צדק, ובת יחידה, שבת המלכה, נקראת צדק.

ומשום זה התורה, המלכות, נאחזת בין היום השלישי ליום השביעי. וע"כ יש אומרים, שבשלישי ניתנה התורה, ויש אומרים שבשביעי ניתנה התורה.

117. המלכות, היא אותיות כ"ב מן כוכב. כ"ו מן כוכב הוא בגי' הוי"ה (26), כמ"ש, כי שמש

ושפחה כי תירש גבירתה

נו"ה הם יכין ובוועז, שהבית, המלכות, נשען עליהם. כי בית הכנסת שהוא כנגד מלכות, נקרא על שם אש נוגה.

122. שפחה רעה היא קבורה, ובה אסורה גבירתה. שפחה רעה היא שבתאי, שהיא קרה ויבשה בקבורה בעפר, והיא המוות של עניות בתורה, שלומדים עליה, עני חשוב כמת. והיא קבורת עני, המכוסה בה בשבעה מיני מדורים, כי היא כלולה משבעה כוכבים, כמו גבירתה, שבת המלכה, הכלולה משבע ספירות.

ואלו שבעה כוכבים מצד הגבירה, הם שבע שנות השובע, ומצד השפחה הם שבע שנות הרעב. שעליהם אמר הנביא, לא רעב ללחם ולא צמא למים, כי אם לשמוע את דברי ה'.

123. גבירתה, היא גן. השפחה, היא אשפה מטונפת מצד ערב רב. האשפה מעורבת בגן, כדי לגדל זרעים, מצד עצה"ד טו"ר. מצד עבודה זרה נקראת השפחה, שבתאי, לילית, אשפה מטונפת. משום שהיא צואה מעורבת בכל מיני טינוף ושרצים, שזורקים בה כלבים מתים, וחמורים מתים. בני עשיו וישמעאל קבורים בה. עכו"ם, שהם כלבים מתים, קבורים בה.

והיא קבר של עבודה זרה, שקוברים בה ערלים, שהם כלבים מתים, שקץ. וריח רע, מטונף, ונסרח מהשפחה הרעה היא הסרכה, האחווה בערב רב המעורבים בישראל, ואחווה בעצם ובבשר, שהם בני עשיו וישמעאל, שהם עצם מת ובשר טמא, בשר בשדה טרפה, שכתוב עליו, לכלב תשליכון אותו.

124. וכמו שיש י"ב (12) מזלות מצד הטוב, כך יש י"ב מזלות מצד הרע. כמ"ש, שנים עשר נשיאים לאומותם. וכמ"ש, כי זה לעומת זה עשה האלקים. והרשעים הם אבי אבות הטומאה, שהם טמא מת ושרץ, המטמא את האדם מאוורו, מתוכו, ומגבו, ואפילו תוך תוכו, שהכוהן נטמא בהם. ומשום זה על כל נפשות מת, לא יבוא. כי רשע נקרא מת. ורבי שמעון, אפילו לאביו ולאמו לא ייטמא.

118. השכינה נקראת לבנה, ליבון ההלכה, רחמים, מצד החסד. ונקראת חמה, כמ"ש, בַּרְהַ כחמה, מצד הגבורה. פני משה כפני חמה. ומיעוט הלבנה, לבנה אפלה, היא השפחה של המלכות, הגיהנום, וחמה רעה.

וכן השפחה שלה שבתאי, היא ליקוי המאורות, חילול שבת. והיא שפחה, המחזירה עורפה אל הגבירה, מלכות, בכל יום ויום, ומתגברת עליה, מחמת עוונות ישראל בניה. כמ"ש, ושפחה כי תירש גבירתה. ועיקר ממשלת השפחה, אינה אלא ביום שני, שנבראו בו הגיהנום, וביום רביעי, שלקו בו המאורות, ומהם חזרה לשלוט בכל יום ויום.

119. בת מלך, המלכות, אסורה בסרְכּוֹת. כמו סרכות הריאה, המעכבת הרוח מהריאה, כן עוונות ישראל מעכבים האור מהמלכות, והיא אסורה בבית האסורים בגלות שלה. והיא קן של ס"מ בין הכוכבים, שס"מ נאחז בה. ונשבע הקב"ה, אם תגביה כנשר ואם בין כוכבים שים קינך, משם אורידך נאום ה'. והשכינה נקראת נוֹגָה, כמ"ש, ונוגה לאש. ומכאן קוראים לבית הכנסת בלועזית, אש נוגה.

120. אש של מאדים היא אדומה, כי מאדים הוא לשון אודם, כמ"ש, טור אודם פְּטָדָה. נוגה היא אש לבנה. ושניהם הם פני חמה ופני לבנה. נו"ה לוקחים לבן מחסד ואדום מגבורה.

אהרון ודוד היו משם, אחד לקח רחמים ואחד לקח דין. דוד היה מצד השמאל, כמ"ש, והוא אדמוני. אהרון, איש חסד. ושניהם נביאי האמת, כלומר נו"ה, הם משם. פני משה היו מאירים בנבואה מבינה, החמה העליונה, משם הייתה הנבואה שלו.

121. בהם, עשיו הרשע העבד. הוא נקרא אדום, והנוקבא שלו נקראת מאדים, שהיא שפיכות הדמים בישראל. וגרמה שהתקיים במלכה הכתוב, נתנני ה' בידי לא אוכל קום. וכן, נתנני שוממה כל היום דָּוָה. הוד, התהפך אל דוה. שהם כנגד נו"ה. לא אוכל קום, כנגד נצח. כל היום דוה, כנגד הוד.

אליהו אל תתעב מלרדת

[אליהו לא תתעב מלנחתא]

כמו האיברים של הגוף שאין להם תנועה זולת, בנשמה, כך האיברים שיש להם, ספירותיה, מתפשטים עליכם לסמוך אתכם בהם. כי כך היא האות ה', כמו הים, אם יש לה כלים למלא אותם, הם מתמלאים ממנה ומתפשטת בהם כמו נחלים המתפשטים מהים על הארץ. ואם אין לה כלים, היא ה' לבדה, יחידה, בלי התפשטות של הנחלים.

129. כך הכלים של השכינה, שלמעלה הם מלאכים קדושים, ולמטה הם ישראל, אם יש בהם בעלי מידות, בעלי חסד, חסידים גיבורים, בעלי תורה נביאים וכתובים, צדיקים. אנשי מלכות, שכתוב בהם, ואשר כוח בהם לעמוד בהיכל המלך, בעמידה של התפילה בהיכל המלך, שהוא אדניי. המלך שלה הוא הוי"ה.

והם חכמים ונבונים ראשי ישראל, ולא ראשי ערב רב, שכתוב בהם, היו צריה לראש, והמלכות מתפשטת עליהם בע"ס שלה. בעת ההיא יורדת עליה עילת העילות, ביו"ד ה"א וא"ו ה"א, לרדת עליהם, להקים עליהם השכינה.

130. ובזמן שכמי"ש, וייפן כה וכה ויָאָא כי אין איש, היא אומרת, שְלֵמָה אהיה פְּעוּטָה, שמעוטפת בעצמה, ואינה מתפשטת עליהם, והקב"ה צעק עליה ואמר, איכה ישבה בדד.

131. בתוך כך קם רבי שמעון, ואמר, ריבון העולם, הרי כאן משה, שכתוב בו, והאיש משה עניו מאוד. עד כאן, וירא כי אין איש. הרי כאן, והאיש משה, ששקול כנגד שישים ריבוא (600,000) מישראל. ובו כתוב, ממכון שְבַתוֹ השגית, ראשי תיבות משה, שבו כתוב על הדור של הגלות האחרונה: וה' הפגיע בו את עוון כולנו. והוא כלול בעשר מידות, שעליהן אמרת, לא אשחית בעבור העשרה. רד עליו, להשגיח על העולם, וקיים דבריך, שאתה אמת וכל דבריך אמת.

132. הוא גמל חסד עם השכינה, וקשר השפחה שלה בגבורה, שתהיה השפחה אסורה תחת גבירתה, בקשר של תפילין. והשתדל בשבילה בתורת אמת, כמי"ש, תורת אמת הייתה בפיהו. והשתדל בה בנביאים ובכתובים. בנביאים, נו"ה, בכמה נחמות. בכתובים, שהם מלכות, בעשרה מיני תהילים, בע"ס שלה. בצדיק, יסוד, בחי"י (18) ברכות שבתפילת העמידה.

125. כאן מצאתי רפואה, למה שכתוב בו, וייתן את רשעים קברו. מאחר שקבורה זו היא בשביל אבא ואמא, שהם ז"א ומלכות, שהם בגלות עם ישראל, התקיים בי הכתוב, לאביו ולאימו לא ייטמא.

אליהו, אל תתעב מלרדת, כי אע"פ שאתה כוהן, כי פינחס הוא אליהו, לאביו ולאימו ייטמא, כי הקב"ה ושכינתו בגלות, שהם אבא ואמא, שהגלות היא הקבורה שלהם, ואני קבור ביניהם. בשבועה עליך, בשם ה' חי וקיים, אל תתעב מלרדת.

מלאכים קדושים, בעלי כנפיים, בשבועה עליכם, קחו שבועה זו, מלכות, הנקראת שבועה, והעלו את המלכה על כנפיכם בכבוד שלה אל הקב"ה.

126. מלאכים עליונים, השליחים של הקב"ה שמימין, והמלאכים השליחים שלו שמשמאל, ומלאכים של אבא ואמא, ז"א ומלכות, שהם קו אמצעי, יהיו מסתירים את המלכות, למעלה ולמטה. ויכסו אותה באות ו', ז"א, בשש כנפיים שלו. שכתוב בו, שרפים עומדים ממעל לו, שש כנפיים שש כנפיים לאחד, בשתיים יכסה פניו, של השבועה שלו, שהיא אות ה', אות רביעית דהוי"ה, מלכות. ובשתיים יכסה רגליו, של המלכות. ובשתיים מעופפים אותה אל ז"א.

127. ואתה אליהו, שעלית למעלה לעילת העילות, והוא העמיס עליך מכל טוב, רד אל המלכות ותהיה תחתיה כרוב, להוריד אותה מלאה כל טוב. והמלאכים של אבא ואמא, שהם י"ה, יהיו מכתירים אותה בירידה שלך.

והמלאכים של בעלה של המלכות, שהוא ו', בן של אבא ואמא, יהיו מכסים אותה, ומעופפים אותה משש כנפיים שהן משש אותיות אב"ג ית"ץ, ובל"ו (36) אותיות שבשש שמות התלויים מאב"ג ית"ץ, שהן קר"ע שט"ן, נג"ד יכ"ש, בט"ר צת"ג, חק"ב טנ"ע, יג"ל פז"ק, שק"ו צי"ת. שהן כחשבון המילה לו. כמי"ש, שרפים עומדים ממעל לו, כלומר בל"ו אותיות אלו.

ויורדת אות ה' שלו, המלכות, נסתרת ומכוסה בהם. והמלאכים שהם מצדיק ח"י העולמים, תסמיכו אותה עליכם, כמו חיות הסומכות את הכיסא.

128. כי אע"פ שהאות ה' של אצילות, של שם הוי"ה, היא המלכות, וסומכת את הכול, אין לכם לעוף למעלה ולרדת למטה, זולת עם המלכות.

מהקב"ה, כי אני שליח של ריבון העולם, ואני יודע, שאם אתה עושה זה, יודה לך עליו הקב"ה, ויתעלו בניך בזכותו, למעלה ולמטה. ואל תתעבב מלעשות, לא שבוע ולא חודש ולא שנה. אלא מיד.

133. בעלי המשנה אינם מכירים את משה. אליהו, בשבועה עליך, בשם הוי"ה ובשם המפורש, גלה אותו לכל ראשי בעלי המשנה, שיכירו אותו. ולא יתחלל יותר, שכתוב בו, והוא מחולל מפשעינו. אין לך צורך לקבל רשות

פסח חמץ ומצה

135. פסח הוא זרוע ימין, אברהם, חסד, כסף מזוקק. מי שמערב בו עופרת, משקר בו. כך מי שמערב המוץ או שאור כלשהו במצה, הוא כאילו משקר במטבע של המלך, המלכות, שנקראת מצה. וכך מי שמערב בטיפה שלו תערובת מהביאה האסורה, או שחושב באחרת, כאילו משקר בחותם המלך, יסוד. כי זה בזה תלוי. שהעשייה למטה גורמת פגם למעלה.

134. כלים של חג הפסח, בזמן ששולט עליהם ליל שימורים, השכינה, כולם צריכים להיות שמורים, שיהיו שמורים מחמץ ומשאור בכל שהוא. וכל המאכלים והמשקים צריכים להיות שמורים. ומי ששומר אותם מחמץ ומשאור, גופו שמור מיצה"ר למטה, ונשמתו שמורה למעלה, וכתוב בה, לא יגורך רע, משום שגופו נעשה קודש ונשמתו קודש קודשים. וכתוב ביצה"ר, וכל זר לא יאכל קודש. וכן, והזר הקרב יומת.

תפילין של ראש ושל יד

אינם ייחוד אחד. ולמעלה באצילות, ת"ת ויסוד הם אחד, כי גוף וברית אנו מחשיבים אחד, שהם עמוד האמצעי וצדיק, ת"ת ויסוד.

139. כמו שתפילין של ראש הם מוחין דבינה על ת"ת, עה"ח שבאצילות, ומלכות היא תפילין של יד. כך למטה, בעה"ח דבריאה, מצד הכיסא העליון, שהוא בינה דבריאה, הוא תפילין של ראש של מט"ט, ותפילין של יד שלו הם כיסא תחתון, מלכות דבריאה. כמ"ש, כיסא פְּבֹד מְרוֹם מְרָאשׁוֹן.

140. אבל מצד עצה"ד טו"ר, בקשר של תפילין, נקשר יצה"ר תחת יצה"ט כעבד תחת אדונו, בקול תורה, ובקול תפילה, ובקול שופר. כי קול של מצווה הוא רומח אליו, שדוקר וממית את יצה"ר. וזהו קול השופר, קול עמוד האמצעי, ז"א, הכלול מאש ממים ומרוח, ג' אבות, חג"ת, הי"ו.

אות ה' באברהם, י' ביצחק. ה' שבשם אברהם רומזת על דין. י' שבשם יצחק רומזת על חסד שבדין. ובכל מקום שהי' שולטת על י', שכתובה לפני י', הוא דין. וזהו הי"ו מן אלקים, מוחין שבשם אלקים. הי"ו אלו הם אש ומים שבשופר. ומשום זה כתוב, עלה אלקים בתרועה. וי' מן הכתוב, ואלקי יעקב, זהו רוח השופר, ת"ת. השכינה, הי' של השופר, היא הכלי המקבל אש מים ורוח של שופר.

136. רה"ש הוא זרוע שמאל, יצחק, ששם דנים דיני נפשות, מי יחיה ומי ימות. ועקדת יצחק הייתה שם, שעקד אותו אברהם. הקשר של תפילין של יד דומה לעקדת יצחק, לקשור הגבורות בחסדים. אשרי הבן הנעקד באביו, ונקשר בו, לעשות מעשהו בתורה ובמצוות. ואשרי העבד הנקשר תחת רבו, לעשות רצונו, במקום בן מלך.

137. מט"ט, אשריך ואשרי בניך, אותם הנמשכים ממט"ט, שעוד לא זכו להיות בני לזו"ן דאצילות, שקשורים ועקודים בתפילין תחת רשות אדונך. ומשום זה, אע"פ שאתה עבד לאדונך, מלך אתה על כל הממונים של שאר העמים, מלך על כל המלאכים, מלך, שהשדים וכל המחנות שלהם כולם מפחדים ממך. משום שאתה הדום רגליו של אדונך, ואתה משמש לאדונך שד"י של מזוזה מבחוץ, שומר הפתח. הוי"ה, שהוא אדונך, הוא בפנים. ושד"י מבחינת מט"ט, הוא מבחוץ.

138. מט"ט הוא שד"י. בעת שהקב"ה יורד לבריאה, לשלוט על עצה"ד טו"ר, שטוב הוא מט"ט, ורע הוא ס"מ, שהוא שד, מלך השדים. מט"ט, הוא מלאך, מלך המלאכים. אבל מצד עה"ח, השם שד"י הוא יסוד דאצילות. ומשום זה למטה בבריאה הם שניים, עבד ורבו. שהעבד הוא שד"י מבחוץ, ורבו הוא הוי"ה מבפנים, שהם

עשרה שופרות

מה עושים ישראל? לוקחים עימהם האם, השכינה, וקושרים אותה בקשר של תפילין וכשמגיעים לק"ש, קוראים בניה בשש מילות הייחוד, שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, שהם חג"ת נה"י דז"א מגדלות. והם יורדים אל אימם, השכינה, וקושרים אותם עימה בייחוד בשכמל"ו. וזהו שכתוב, מועדי ה' אשר תקראו אותם, שתקראו הו"ק דגדלות דז"א, שיאירו בשכינה, שאז תאיר את החסדים מלמעלה למטה. שזוהי עונתה, זמן הזיווג שלה. כמ"ש, הם מועדיי. אשר תקראו אותם במועדי, בעונה שלי.

141. עשרה שופרות, תקיעה שברים תרועה תקיעה, תקיעה שברים תקיעה, תקיעה תרועה תקיעה, שבהם מתלבשים ה"א יו"ד וא"ו ה"א, שכל האותיות אלו הן לצדדים אחרים ולרשעים, ככבלים ורמחים וחרבות. תרועה היא שלשלת. וב' תרועות הן בעשרה שופרות. והן אחד.

142. כתוב, והאם רובצת על האפרוחים. ישראל מצפצפים אליה בכמה צפופים של התפילות, והיא אינה רוצה לרדת אליהם, להאיר מלמעלה למטה, שאינה רוצה לשנות מקטנות, שרובצת ומאירה רק מלמטה למעלה.

רה"ש פסח שבועות סוכות

מינים עד המחשבה, חכמה. כמ"ש, אמרתי אעלה בתמר. אעל"ה הוא סימן, ראשי תיבות: אתרוג ערבה לולב הדס. ומחשבה היא השם המפורש, הו"י"ה במילוי אותיות א', חכמה דז"א, שיש בה עשר אותיות יו"ד ה"א וא"ו ה"א. שעם ד' המינים נשלם בה חשבון י"ד (14), כעין י"ד פרקים שביד ימין דז"א, חסד, שבה צריך ליטול את הלולב. והרי מתן תורה, שבועות, שבעה בשבעה, ז' ימים בז' שבועות, שבחשבון י"ד, שזהו יד רמה, קו אמצעי. ברה"ש הם ג"כ י"ד. קול השופר, עם ג' פרטים שבו, אש רוח מים, הם ד'. ועם עשרה שופרות הם י"ד.

146. בפסח, השכינה היא היד הגדולה, מצד החסד. ברה"ש, היא היד החזקה, מצד הגבורה. במתן תורה, היא יד רמה, מצד עמוד האמצעי, ת"ת. וג"פ י"ד הם מ"ב (42). ועם ג' האבות, חג"ת, שהם תלויים מהם, עולים בחשבון מ"ה (45). כחשבון יו"ד ה"א וא"ו ה"א.

143. כעין זה, אנו קוראים המוחין מז"א שיאירו בעונתם בשכינה, במצה, שמזמינים אותה לשבעת ימי הפסח. וכן מזמינים לשבעת ימים של סוכות, שבעה מינים: לולב, אתרוג, ג' הדסים, ב' ענפי ערבה. שבועות, קוראים את המוחין דז"א, בתורה. רה"ש יום הדין. כל אחד במינו.

144. כל מי שקרא, כלומר שהמשיך מוחין מז"א למלכות, כל מדרגה במינה, יתקיים בו הכתוב, אז תקרא והי' יענה. המילה א"ז, היא ז' ימי סוכות, ויום א' של שמיני עצרת. א"ז, מצה ז' ימי הפסח.

א"ז, א' היא סוכה, ז' מינים של הלולב: ג' הדסים, ב' ערבות, לולב ואתרוג. וכלולים בד' מינים: הדסים, ערבות, לולב ואתרוג. ועם ז' הפרטים הם י"א (11), כחשבון ה"ו. וצריך לומר הלל עליהם, ששם הללויה, כלומר י"ה, כדי להשלים שם י"ה ו"ה.

145. וצריכים להעלות המלכות בארבעה